

UNIVERSAL
LIBRARY

OU
184089

UNIVERSAL
LIBRARY

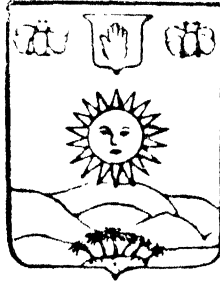
OSMAIA UNIVERSITY LIBRARY

L. 50
1000

Sources of Indo-Aryan Lexicography

NĀMAMĀLIKĀ OF BHOJA

CRITICALLY EDITED BY
EKANATH DATTATREYA KULKARNI
AND
VASUDEO DAMODAR GOKHALE

31-24
57K

POONA

1955

NAMAMALIKA OF BHOJA

Sources of Indo-Aryan Lexicography

18

NĀMAMĀLIKĀ OF BHOJA

CRITICALLY EDITED BY

E. D. KULKARNI AND V. D. GOKHALE

DECCAN COLLEGE
Post-Graduate and Research Institute,
POONA

NĀMAMĀLIKĀ OF BHOJA

CRITICALLY EDITED BY

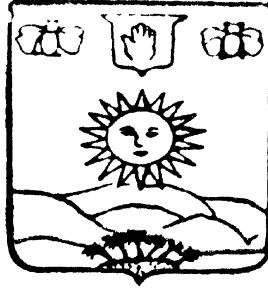
EKANATH DATTATREYA KULKARNI, M.A., Ph.D.

Assistant Editor, Dictionary of Sanskrit on Historical Principles
and Lecturer in Sanskrit and Comparative Philology, Deccan
College Post-Graduate and Research Institute, Poona.

AND

VASUDEO DAMODAR GOKHALE, M.A., B.T.

Professor of Sanskrit, Shrimati Nathibai Damodardas Thakarsi College
for Women, Poona

POONA

1955

Code No. L : 50

First Edition : 1000 Copies : November 1955

ALL RIGHTS RESERVED

PRICE Rs. 6/-

Published by Dr. S. M. KATRE, for the Deccan College Post-Graduate
and Research Institute, Yeravda, Poona 6

Printed by S. R. SARDESAI, B.A., LL.B., at the Navin Samarth Vidyalaya's
Samarth Bharat Press, 41 Budhwar Peth, Poona 2

INTRODUCTION

The Critical Edition of the Nāmamālikā attributed to Bhoja is based on the following Manuscripts :—

1. The MS. named here as A belongs to MSS. collection deposited at the Sarasvatī Mahāla Library Tanjore (No. 4791, BURNELL'S Catalogue No. 10464a). It is written on palm leaf, $17 \times 1\frac{1}{2}$ inches in size. It consists of 17 leaves, each leaf containing 5 or 6 lines. It is written in Telugu characters and the number of granths contained therein is 300. It is complete. We could secure the Devanāgarī transcript of the said MS. for the purposes of editing the present edition.

2. This another MS. cited here as B, belongs to the Government Oriental MSS. collection Mysore (No. 258 A.). It contains 24 folios, having on each folio 27 to 29 lines on an average. It is in Telugu characters. It is complete.

3. The third MS. utilized for editing the present work and which is named as C belongs to the India Office MSS. Collection (No. 5176). It contains 31 folios and each folio has 20 to 21 lines on an average. It is complete.

Other Material Utilized¹

Besides the MSS. described above, the Editors have consulted other lexicons, chiefly the *Vaijayantīkośa* of Yādavaprakāśa² and the MSS. of *Bālaprabodhikā* of Natkīrakavi.³

Orthographical Peculiarities

(1) Short *i* for long *ī* e.g. *bhogi* > *bhogī*, *yāgi* > *yāgī*, *candri* > *candri*.

(2) Short *ukāra* is sometimes dropped, e.g. *savarṇe* > *suvarṇe*, *madgaḥ* > *mudgaḥ*.

(3) Visargas are dropped, e.g. *uccaiśravasi* > *uccaiḥśravasi*, *tatpāda* > *tatpādaḥ*, *purohita* > *purohitah*.

(4) Anusvāras are occasionally dropped, e.g. *rucira* > *ruciram*.

(5) *gh* is written for *kh*, e.g. *mayūghajanma* > *mayūkhajanma*, *śigharam* > *śikharam*.

(6) *c* is used for *ch*, e.g. *cāyā* > *chāyā*, *curikā* > *churikā*.

(7) *ch* is written for *cch*, e.g. *vanachāgaḥ* > *vanacchāgaḥ*.

(8) *ṭh* is substituted for *ṭ*, e.g. *kārakaṇṭhakam* > *kārakaṇṭhakam*.

1. For other works consulted vide page 41.

2. Edited by Dr. Gustav OPPERT, 1893.

3. We have consulted the MSS. belonging to Oriental MSS. Library, Tanjore (No. 5020) and Oriental MSS. Library, Mysore (No. A247).

(9) *dh* and *th* are confused, e.g. *niśīdhini* > *niśīthini*, *varūdhini* > *varūthini*.

(10) *p* and *v* are confused, e.g. *tpatra* > *tvatra*, *prati* > *vratī*. *kapaṭaḥ* > *kavṭaḥ*.

(11) *ph* is written for *bh*, e.g. *phurjaram* > *bhurjaram*.

(12) *b* is used for *v*, e.g. *dhrubāvāsaḥ* > *dhruvāvāsaḥ*.

(13) *m* and *v* are confused, e.g. *turāmaṇam* > *turāyaṇam*.

(14) *ś* is written for *s* and vice versa, e.g. *śitaḥ* > *sitaḥ*, *śenādhipaḥ* > *senādhipaḥ*, *sveta* > *śveta*, *aśitalā* > *aśitalā*.

(15) *l* is used for *l*, e.g. *mañjulataru* > *mañjulataru*, *vidalaṃ* > *vidalaṃ*.

(16) Sometimes the letters are transposed, e.g. *damaṇam* > *madanaṃ*.

All the peculiarities mentioned above are recorded in the footnotes and are corrected in the constituted text. In constituting the critical text preference is given to the suitable reading as evidenced by the MSS. material and the rejected readings have been relegated to the columns of the footnotes.

The present work has been divided into three chapters as follows :

(1) *Svargādināmadheyaparakaraṇa*, (2) *Gaganādināmadheyaparakaraṇa* and (3) *Bhūmyādināmadheyaparakaraṇa*.

Our present work appears to have been much influenced by the *Vaijayantīkośa* of Yādavaprakāśa, as many lines from our text are found in it. We have pointed out in the 'Critical Notes' the lines which are common to both the works.

Another point to be noted here is that we find a great number of passages from our text in the work of *Bālaprabodhikā*. So we have drawn upon these two lexicons to a large extent and these have helped us enormously in deciding the readings especially when all the three MSS. we utilized presented corrupt readings e.g.

We read with *Vaijayantī*—

298. *pareṣṭukā* for A *pareṣṭhakā*, BC *pareṣṭakā*.

421. *apunarbhavaḥ* for ABC × × × *bhavaḥ*.

464. *saṃdānabhāgaḥ* for ABC *sadānabhāgaḥ*.

464. *proha* for ABC *prāha*.

585. *kāraṇaḥ* for ABC *kauravaḥ*.

On the strength of our present work we can correct certain wrong readings which have crept in *Vaijayantī* e.g.

pāśabandhanam of *Vaijayantī* (70.122) is apparently a wrong reading for *pādabandhanam* (310).

Similarly *jaṅgitāḥ* of *Vaijayantī* (72.5) is clearly a mistake for *juṅgitāḥ* (331).

The Authorship of Nāmamālikā.

The colophons at the end of each chapter of the work run as follows:—

Chapter I:—*iti nāmamālikāyām ahirājenaiva saṃgrhītāyām svargādīnāmadheyaparakaraṇam idam akhīlasukavimatam.*

Chapter II:—*iti nāmamālikāyām ahirājenaiva saṃgrhītāyām gaganādīnāmadheyaparakaraṇam idam akhīlasukavimatam.*

Chapter III:—*iti nāmamālikāyām ahirājenaiva saṃgrhītāyām bhūmyādīnāmadheyaparakaraṇam akhīlasukavimatam. Bhojanighaṇṭuś ca samāptah.*

From the above colophons we know that the work is a compilation (*saṃgrhīta*) and it is attributed to Ahirāja. But this Ahirāja is no other than Bhoja and it is clear from the colophon of the third chapter. Dr. BURNELL, (in his catalogue No. 10464a) also conjectured that the author of the *Nāmamālikā* should have been Bhoja, since in the margin of the work it is called *Bhoja Nighaṇṭu*. Secondly in the list of works attributed to Bhoja, is included our present work.⁴ For these above considerations we feel that the author of *Nāmamālikā* is Bhoja and this Bhoja is King Bhoja of Dhārā, who flourished in 11th century A.D.⁵

We are sincerely grateful to Dr. S. M. KATRE, Director, Deccan College Post-graduate and Research Institute for allowing us to edit the work. Incidentally we take this opportunity to render our sincere thanks to Pt. M. C. DIXIT Shastri of the Dictionary Department of the Institute for helping us in collating the Telugu MSS. of the work. We are indebted to Dr. M. M. PATKAR for the inspiring help which he gladly rendered to us whenever we approached him. We offer our thanks also to the authorities of the MSS Libraries, who made the above-mentioned MSS. available to us.

Editors.

4. Cf. *Śālihotra* of Bhoja, critically edited by E. D. KULKARNI (1953), page 13.

5. *Ibid.* page 14.

भोजसंगृहीता नाममालिका ।

शुभमस्तु

स्वर्गादिनामधेयप्रकरणम् ।

वागीशं वरलक्ष्मीशं गौरीशं गणनायकम् ।
कुमारं च हृदि ध्यात्वा क्रियते नाममालिका ॥
स्वर्गं नाकत्रिलोकाग्र्यसुधावासबुधालयाः ।
मन्दाकिनीधरो दिव्यः खपुरं तं नपुंसकम् ॥

मेरुगृङ्गाग्रनगरं धाराधरपथस्थितम् ।
देवेष्वनिमिषामर्त्यनिलिम्पामृतभोजिनः ॥

5

वैमानिका यज्ञभुजो जरामरणवर्जिताः ।
अनिद्राः खचरा नित्याः कनकाचलवासिनः ॥

इन्द्रे स्युः प्राग्दिशानाथमहेन्द्रदनुजारयः ।
सर्वाङ्गनयनागारिचिन्तामणिवरासनाः ॥

10

गोपः पुलोमजाकान्तो भोगी यागी महायशः ।
तत्पुरी लेखिनी तस्य सौधे च सुपताकिका ॥

चिन्तामणौ महारत्नं श्यामोपल इतीर्यते ।
कामधेनौ तु सुरभिः श्वेतगौरिति कथ्यते ॥

BC omit नाममालिका. C omits शुभ-
मस्तु. AB read भोजनिषण्डु after
शुभमस्तु.

B क्रियन्ते (wrongly) for क्रियते.
AB नक° for नाक°. B मंधा° for मन्दा.
A °पथास्थितं, B °पदस्थितं for °पथ-
स्थितं.

BC देवेष्य° for देवेव°.
B अनिद्रां for अनिद्राः. B नित्यां for
नित्याः.

9. C प्राग्दिशा° for प्राग्दिशा°.

11. BC भोगि for भोगी. B यागि, C
योगी for यागी.

12. B तत्पुरे for तत्पुरी. C लेखनी for
लेखिनी. B तस्या for तस्य. A सुप-
ताकिका for सुपताकिका.

13. A चिन्तामणिः for चिन्तामणौ. AB
स्यामो° for श्यामो°.

14. BC श्वेत° for श्वेत°.

15

आयुधं च शतारं स्याद्वनं शृङ्गारनामकम् ।
पत्नी त्वस्य च पौलोमी देवेन्द्री(?)दिविजेश्वरा ॥
जयन्ते मोहनः स्वामी नलकूबरवल्लभः ।
उच्चैःश्रवसि दिव्याश्वो नीलवालः स हंसकः ॥

20

ऐरावते चतुर्दन्तो मन्दकः पीलुनामकः ।
मधुरो मञ्जुलतरुर्मन्दारतरुपञ्चके ॥
तत्प्रदेशे सुपर्णः स्यात्तत्पुष्पे गन्धिलं स्मृतम् ।
महामदस्तदामोदे तन्मूले रुचिरं स्मृतम् ॥
तत्पर्णं विदलं प्राहुस्तत्फलं पुष्कलं विदुः ।
सुगन्धिस्तद्वितरणे तच्छाया चन्द्रिका स्मृता ॥

25

मन्दाकिन्यां हरिपदी कनकाम्बुजगन्धिला ।
दिव्यकेलिसरश्चन्द्री सुकलेति निगद्यते ॥
तत्सैकते वसुरुचिस्तत्तीरे सुभगोदरम् ।
तदम्बुजानि हैमानि तन्मरन्दः करन्दकः ॥

30

तदब्जगन्ध आनन्दस्तत्किञ्जल्कः करञ्जकः ।
सुमेकस्तु सुधीरः स्याच्छिखरे तस्य बन्धुरः ॥
धुवावासो मणिशिलस्तदीयास्तरवः सुखाः ।
तत्पादः स्यात्कनखलस्तन्नितम्बे विशालकः ॥

15. ABC वने for वनं.

16. AC × × × स्य पौलो × देवेरी दिविजेश्वरा, B मन्यतेस्य जपालोमी देवेरि दिनिजेश्वरा.

17. AC मो × नः for मोहनः.

18. ABC उच्चैःश्रवसि for उच्चैःश्रवसि. A नी × × लस्सहसकः, B नीलवालस्सहंसकः, C नी × × लसहासकः for नीलवालः स हंसकः.

19. A मंद for मन्दकः.

20. ABC मञ्जुलतरु for मञ्जुलतरुः.

21. AB सुपर्ण for सुपर्णः.

22. C तन्मूले for तन्मूले. ABC रुचिर for रुचिर्द.

23. ABC विदलं for विदलं. B प्राहु for प्राहुः.

24. A तच्छाया for तच्छाया.

25. B हरिपदि for हरिपदी.

26. AB दिव्यकेलिसरः, C विद्यकेलीसरः for दिव्यकेलिसरः. ABC चन्द्रि for चन्द्री.

27. B तत्तीरो for तत्तीरे.

30. ABC सुमेका तु for सुमेकस्तु. A शिगरे, BC शिधरे for शिखरे. A बन्धुरः for बन्धुरः.

31. AC धुवावासो for धुवावासो. C मणिश्रीलः for मणिशिलः. ABC तदिव्याः for तदीयाः.

32. ABC तत्पादः for तत्पादः.

अग्नौ पुरोहितः स्वैरी स्वाहानाथो मखी शिखी ।
हरिश्च शमने तु स्युरद्रिजक्षुद्रमुद्रकाः ॥

दण्डकः क्रूरदृष्टिश्च मुष्टिबन्धोऽसिताकृतिः । 35
तस्य प्रिया तु धूमोर्णा सुकर्णेति च कथ्यते ॥

तत्पाणिदण्डे तुमुलस्तत्पाशे बलनं स्मृतम् ।
तद्दूताः सूतकाः क्ष्वेलाः स्थाणवः प्राणिघातकाः ॥

जीमूतनामकास्तस्य नगरी खरमालिनी ।
वैतरण्यां त्वग्निधुनी पापभेदिन्यशीतला ॥ 40

दुस्तरा दुर्मुखी भीमा तत्तटी त्वसिपत्रिका ।
तदीयास्तरवः कुण्डाः सूचिकामुखनामकाः ॥

कोणपे तु कलङ्कः स्यादुषाचरवरः खरः ।
तस्य कान्ता दुरन्ता स्यान्निरन्ताद्याश्च वल्लभाः ॥

वरुणे तु महासारकशाधरकुशालयाः । 45
तत्पुरं वरणं ज्ञेयं तस्य जाया जयेरिता ॥

तत्पाशस्तु घनालीढस्तत्पुत्रो वरयूथपः ।
तत्सैन्यं जालयादः स्यात्तन्मन्त्री भुवनाधिपः ॥

वायुः प्राणिधृतः प्राणो जगत्प्राणस्तु धूसरः ।
तद्वाहे तु महावेगः संवेगस्तु तमोप्रजः ॥ 50

33. ABC अग्नौ for अग्नौ. ABC पुरोहित
for पुरोहितः. A शिधि, B शिधी for
शिखी.

34. A हर्यश्च for हरिश्च.

35. AB क्रूरदृष्टिः for क्रूरदृष्टिः. A मुष्टिबन्धु-
× ताकृतिः, B मुष्टिबन्धो शिताकृतिः; C
मुष्टिबन्धु सिताकृतिः for मुष्टिबन्धोऽ-
सिताकृतिः.

36. BC धूमोर्णा for धूमोर्णा. BC सुक-
र्णेति for सुकर्णेति.

38. ABC तद्दूताः for तद्दूताः. ABC
सूतकाक्ष्वेलाः for सूतकाः क्ष्वेलाः. BC
स्ताणवः for स्थाणवः. C प्राणिसूतकाः
for प्राणिघातकाः.

40. ABC अशीतला for अशीतला.

41. AC भीमा for भीमा. AC तत्तटि
त्वसिपत्रिका, for तत्तटी त्वसिपत्रिका.

42. ABC तदीयाः for तदीयाः. C कुण्डाः
for कुण्डाः.

43. ABC कलङ्क for कलङ्कः. AB उषाचर-
वरा for उषाचरवरः.

47. A घनालीढः, B घनालीढः, C घनालीढः
for घनालीढः.

48. ABC जालयादं for जालयादः. A (be-
fore corr.) भुवसाधिपः for भुवनाधिपः.

49. B वायु for वायुः. C प्राणिधृतः for
प्राणिधृतः.

50. B तमोप्रजः for तमोप्रजः.

- राजराजः कुबेरः स्यात्सुतो मणिकण्ठकः ।
 तत्सेवधिः सुभाग्यः स्यात्पुरं भ्रमरकाह्वयम् ॥
 ईशाने कङ्कटीकः स्याज्जटाटीरकठोरकौ ।
 रुम्बाकर्णः शम्बरारिभेदनः श्रीधरः सितः ॥
 55 तदास्थानं शुभकरं तद्गारं सतारकम् ।
 तन्निष्कुटो घनकुटो भद्राख्यं तस्य वाहनम् ॥
 तद्गणा भीषणा घोणाः काणाः खञ्जाः करालकाः ।
 तस्य प्रिया तु कौत्केली कालिकालीकलाधराः ॥
 विनेता विघ्नराजे स्यान्मुदिरो मोदकाशनः ।
 60 सुवर्णाब्जसरःस्वामी गुहो वेलायुधः स्मृतः ॥
 भैरवो भीरवो भीरो वदुनाथः पिशाचराट् ।
 वेत्रिकर्णेजपहया नन्दिभृङ्गिऋडादयः ॥
 शम्भुस्वयम्भूकविता मेषनामाष्टलोचनः ।
 प्रधानी मुखजानिः स्यान्मेधावी नाभिभूर्भवः ॥
 65 तस्याङ्गना तु गीर्देवी शीर्षद्वारनिवासिनी ।
 विशदा नीलचिकुरा वीणा तस्यास्तु कच्छपी ॥

51. AB कुबेर, C कौबरे for कुबेरः.

52. AB सुभाग्य for सुभाग्यः. B भ्रमरकाह्वयं for भ्रमरकाह्वयम्.

53. A कङ्कटीक, B कङ्कटीक for कङ्कटीकः. A जटाटीरकठोरकाः, B जटीटीरकठोरकाः, C जटाटीरकठोरकाः for जटाटीरकठोरकौ.

54. A कम्बाकर्ण for रुम्बाकर्णः. AB शम्बरारिभेदन for शम्बरारिभेदनः. ABC सितः for सितः.

55. C तथास्थानं for तदास्थानं. C सुतारकं for सतारकं.

56. B तन्निष्कुटी, C तन्निष्कुटीः for तन्निष्कुटो. A घनकुटो for घनकुटो. B भद्राख्यं for भद्राख्यम्.

57. ABC घोणा for घोणाः. ABC काणा खञ्जाः for काणाः खञ्जाः. C करालकाः for करालकाः.

58. AC तस्या for तस्य. A कौत्कीकि. B कौत्कीरि for कौत्केली. A कालिकालि-

कलाधराः. B कालिकालिकलाधराः, C कालिकालिकलाधरा for कालिकालीकलाधराः.

59. A मुदिरा for मुदिरो. C मेदकाशनः for मोदकाशनः.

60. ABC सुवर्णाब्जसरःस्वामि for सुवर्णाब्जसरःस्वामी. B गुहो for गुहो. ABC वेलायुध for वेलायुधः.

61. B भिरवो for भीरवो.

62. AC °मिगि° for °भृङ्गि°. B °ऋडारयः, C °मुतादयः for ऋडादयः.

63. C शम्भुः for शम्भु°. A °स्वयम्भु° for °स्वयम्भु°. C °कलिता for कविता.

64. BC प्रधानि for प्रधानी. ABC मुखजानि for मुखजानिः. AB स्यार्वधानी, C स्यात्वधानी for स्यान्मेधावी. A नाभिभूर्भवः, B नाभिजं भवः, C नाभिजो भवः for नाभिभूर्भवः.

65. AB गिर्देवि for गीर्देवी.

66. AB कछपि, C कंचपि for कच्छपी,

- तद्वाहने तु मञ्जीरस्तदक्षसर ईक्षणम् ।
वर्णोदरं तदीयं स्यात्पुस्तकं तद्गतिर्नयः ॥
विष्णुर्हरिर्वनचरो विवाहो विहगध्वजः ।
श्रीपर्णनयनः शृङ्गी भारतीमालिकाधरः ॥ 70
तत्कौस्तुभे सुधासारः सुरागः सुन्दरः स्मृतः ।
श्रीवत्से तस्य शृङ्गारः सेव्या तु वनमालिका ॥
तच्चक्रं तु सहस्रारं वृत्तं शुभ्रमितीर्यते ।
तत्पाञ्चजन्ये सुग्रीवः षोडशावर्त ईर्यते ॥
तत्कौमोदक्यविकला तत्त्वङ्गो मकराननः । 75
तस्य शाङ्गं गुणनिधिस्तहूताः श्यामलाः स्मृताः ॥
तदासनं मृगमुखं भुवनं तस्य शंकरम् ।
तत्केलीवनमाशास्यं तद्वेश्म नवमौक्तिकम् ॥
तदीयशयनं काशी वसनं तस्य काञ्चनम् । 80
लक्ष्मीस्तु लोकजननी सती सरसिजा मता ॥
तत्कुमारस्तु कन्तः स्याददृश्यतनुरात्मजः ।
केलिनी तस्य वनिता केतुस्तस्य चलाचलः ॥
कार्मुकं तस्य कान्तारः शरास्तस्य तु पल्लवाः ।
रजको वाहनं तस्य रथो मलयजः स्मृतः ॥

इति नाममालिकायामहिराजेनैव संगृहीतायां स्वर्गादिनामधेयप्रकरण-
मिदमखिलसुकविमतम् ॥

67. A मंजीरत°, BC मंजीरस्ति° for मञ्जी-
रस्त°. A °दक्षसरं for °दक्षसर. C ईक्षणा
for ईक्षणं.
68. ABC तदियं for तदीयं. B पुस्तक for
पुस्तकं. AB तदति° for तद्गति°.
69. A विष्णुहरि° for विष्णुर्हरि°.
70. B श्रीपर्णनयन for श्रीपर्णनयनः.
73. ABC °मितीर्यतो for °मितीर्यते.
74. AB सुग्रीव for सुग्रीवः.
75. A प × × ननः for मकराननः.
76. A गुण × धि° for गुणनिधि°.
77. C भुवन for भुवनं.
78. ABC तत्केलीवन° for तत्केलीवन.
79. AB तदिय° for तदीय°. B काशि for
काशी. A वसचं for वसनं.

80. AB सति for सती.
81. AC कत, B कंत्य for कंतः. ABC
अदृश° for अदृश्य°. ABC °मात्मजः
for रात्मजः.
82. AC अनी, B केलिनि for केलिनी. AC
कितुस्त ×, B कितुस्तस्य for केतुस्तस्य.
83. कांता × for कान्तारः. BC शताः for
शराः.
84. C रजकं for रजको. AC वाहनको for
वाहनं. ABC मलयज for मलयजः.
A श्वं व्याख्यातायां for संगृहीतायां.
AC °सुकविमता, B °सुकविनुतम् for
°सुकविमतम्.

गगनादिनामधेयप्रकरणम् ।

- 85 आकाशं शब्दगुणकं नक्षत्रपदमच्युतम् ।
विद्याधराप्सरोयक्षरक्षोगन्धर्वमन्दिरम् ॥
छायायां तस्य तिमिरं तमिस्रं भ्रमरं तमः ।
पुंस्यन्धकारो मलिनो लोकान्धकर ईर्यते ॥
आकाशकुसुमं तारं कोरकं कारकण्टकम् ।
90 निरकं निर्मलं संग्यं नक्षत्रेषु निगद्यते ॥
दिवसे दृश्यमानेषु तारकेषु च केतवः ।
नभसि स्थाणुरूपेण दृष्टं यद्दोरनीलभम् ॥
तद्भूमकेतुनाम स्यात्कालदूतः स एव हि ।
रक्तभे तूपरागः स्यात्कृष्णर्क्षे तु कुवेलयम् ॥
95 शुके कविः शुचिः काव्यः पूर्वदेवपुरोहितः ।
गुरौ बृहस्पतिः सूर्यः सुरेज्यः सूरिवासवौ ॥
चन्द्रो निशाकरः शौरिः कलशाब्धिभवो भवः ।
भवावतंसः कमली वार्धिसूनं नपुंसकम् ॥
बिम्बे तस्य सुधासारः कलापूर्णं च मण्डलम् ।
100 चन्द्रिका च सुधा छाया सुखा ज्योत्स्ना तु कौमुदी ॥
वन्यलो विशदा शारदेन्दुकान्तिर्निगद्यते ।
हिमे च मधुपूरः स्यात्तुषारस्तुच्छशीकरः ॥

85. B नक्षत्रपथं, C नक्षत्रं पदं for नक्षत्रपदं.

86. A विद्यादरोप्सरो°, BC विद्याधरो-
प्सरो° for विद्याधराप्सरो°. A °रक्षो°
for °रक्षो°.

87. AB तिमिरं, C तमिरं for तमिस्रं. AC
भ्रमर for भ्रमरं.

88. A × कान्धकरः for लोकान्धकरः. AB
ईर्यते for ईर्यते.

89. ABC कारकण्टकं for कारकण्टकं.

90. A नि × ×, C नीरकं for निरकं. AC
× ग्य, B संग्य for संग्यं.

92. A omits दृष्टं यद्दोरनीलभं.

93. A का × × ×, B काल × यः, C
कालतु × for कालदूतः.

95. BC काव्यं for काव्यः. B पूर्वं for पूर्व°.

96. ABC सुरेज्यः for सुरेज्यः. A सूरि-
वासवः, B सूरिवासकाः, C सूरिवासकौ
for सूरिवासवौ.

97. A चन्द्रौ for चन्द्रो. B निशाकर for
निशाकरः.

100. ABC कौमुदि for कौमुदी.

101. AB वेण्णळा, C वेण्णळा for वन्यलो.
A शारदेंम° for शारदेन्दु°. ABC कान्ति
for कान्तिर्.

102. AC हिमेव, B तामेव for हिमे च.
ABC मधुपूर for मधुपूरः. A स्यात्तुषार-
स्तुच्छशीकरः, B स्यात्तुषारस्तुच्छशीकरः,
C स्यात्तुषारस्तुचशीकरः for स्यात्तुषार-
स्तुच्छशीकरः.

- तत्समूहे हिमानी स्याच्छीतलानी तु शीतलं ।
रात्रिर्निशीथिनी काली निशाकरकुटुम्बिनी ।
निशा स्याच्छुक्लपक्षे तु प्रसन्ना चन्द्रिकावती ॥ 105
- पूर्णिमा पूर्णचन्द्रा स्यात्तत्क्षपा विमला भवेत् ।
कृष्णपक्षे निशाः कृष्णास्तामस्यस्तमसाप्लुताः ॥
- अमायां स्यादमावास्या पैतृकः पितृवासरः ।
तद्यामिन्यां तमोरात्रिः कालरात्रिः करालिका ॥
- सूर्यः सूरिर्ग्रहधनो हरिदक्षीणलोचनः । 110
हेलिः किरीटी पद्माप्तो हरिर्वासरवल्लभः ॥
- गता गतानुगतिका छाया जायांशुमालिनः ।
शताङ्गे कूबरी तस्य मरुच्चक्रो महाजवः ॥
- अमायुः पृतनाधीशो यन्ताहर्मुखसूचकः ।
परिधिः परिवेषः स्यात्स सूर्यावरणोऽपि च ॥ 115
- तेजोमयं मण्डलं स्यान्मूर्तित्रयनिरन्तरम् ।
मयूखजन्मजीमूतघनाब्दहरिघोटकाः ॥

103. BC हिमानि for हिमानी. A सीतळानि, B सीतळानी, C सितळनी for शीतलानी. ABC सीतळं for शीतलं.
104. ABC रात्रि for रात्रि. AB निशीथिनी for निशीथिनी. A काळी, BC काळि for काली. BC °कुटुम्बिनि for कुटुम्बिनी.
106. ABC तक्षपा for तक्षपा.
107. C निशा for निशाः. B तामस्य for तामस्यः. AB तमसाः पुताः for तमसाप्लुताः.
109. A पद्मा × त्यां, C तद्यामिन्यां for तद्यामिन्यां. ABC काळरात्रिः for कालरात्रिः. A करालिकाः, B करालिका for करालिका.
110. A त्र्यः for सूर्यः. A स्सूरिर्ग्रह × ×, C स्सूरिर्ग्रह × × for स्सूरिर्ग्रहधनः. ABC अक्षिणलोचनः for अक्षीणलोचनः.

111. ABC हेलिः for हेलिः. ABC किरीटि for किरीटी.
112. B गतु, C गतं for गता. AB चाया for छाया.
113. AB कूबरि, C कोबरि for कूबरी. B तस्याका for तस्य. A मरुत्वक्र, C मरुत्वत्र for मरुच्चक्रो.
114. A अमा ×, C अमार for अमायुः. A × × × दीशः, B पतकाधीशः, C पतनाधीशः for पृतनाधीशः.
115. A × रिधिः, C परिधिं for परिधिः. AB परिवेष, C परिवेषे for परिवेषः. A स्यात्, B स्यास, C स्या × for स्यात्स. A यूधावरणापि, B यूधावरणोपि, C यूधावरणेपि for सूर्यावरणोऽपि.
116. BC °निकेतनं for निरन्तरं.
117. AC मयूखजन्मं, B मयूखजन्मा for मयूखजन्म°.

इन्द्रचापे मणिधनुश्चित्रं वल्मिकसंभवम् ।
करको वर्षपाषाणो दन्तभेदी विमुक्तकः ॥

120

सौदामिनी तडिद्विद्युश्चपलिका चला ।
मेघनादे महागर्जा घनाघननिनादकः ॥

इति नाममालिकायामहिराजेनैव संगृहीतायां गगनादिनाम-
धेयप्रकरणमिदमखिलमुकविमतम् ॥

भूम्यादिनामधेयप्रकरणम् ।

वसुन्धरा रत्नगर्भा धारुणी धरणी धरा ।
धारिणी भूतधात्री च विश्वधात्री क्षमा सहा ॥

125

वर्तुलं वलयं वृत्तं मण्डलं चक्रवालकम् ।
विन्ध्योत्तरपदे तु स्यादुत्तरापथसंज्ञिकः ॥

चोलस्तु दक्षिणे देशे काञ्चीदेशस्तु पल्लवः ।
समुद्रे तु नदीनाथः शैवालकरनीरधी ॥
वेलावलयकाण्डेशकान्तानयनसंनिभाः ।
आद्यब्धौ लवणोदश्च लावणः शङ्खकारणम् ॥

130

धीरश्च मुक्ताजनको लोलकलोलमालिकः ।
द्वितीयाम्बुनिधाविश्वरसपूर्णो रसालयः ॥

119. AC वर्ष° for वर्ष°. ABC दन्तभेदि for दन्तभेदी.

120. B सौदामिनी for सौदामिनी. AC तटिद्, B त × द् for तडिद्. A चपलिकां चला for चपलिका चला.

121. AC मेहनाथे, B मेहनाथो for मेघनादे. C महागर्भा for महागर्जा. A °विनादकः for °निनादकः. C °प्रकर्ण° for °प्रकरण°. AC add श्रीशारदाम्बायै नमः. B adds श्रीशारदाम्बायै नमः। शुभमस्तु.

122. A धारिणे for धारिणी. ABC विश्वधात्रि for विश्वधात्री. AB सह for सहा.

124. ABC चक्रवालकं for चक्रवालकं.

125. B वाद्योत्तरपदे, C विन्ध्योत्तरपदे for विन्ध्योत्तरपदे.

126. ABC चोळस्तु for चोलस्तु. B कांच°, C कांचि° for काञ्ची°.

127. AC नदीनाथ for नदीनाथः. B शैवाल° for शैवला°.

128. AB °कादेश° for °काण्डेश°. B °सन्नभाः for संनिभाः.

129. A आद्यब्धौ for आद्यब्धौ. C लावण for लावणः. A शंक्°, B शंब° for शङ्ख°.

130. A धिकश्च for धीरश्च. A लाल° for लोल°.

131. BC °रसपूर्ण° for °रसपूर्णो. C रसालयः for रसालयः.

कान्ताधरसखा कल्पः कश्याब्धौ तु सुरालयः ।
उन्मादको दुराधर्षः सर्पिरब्धौ तु सार्षिषः ॥

तेजोनिधिर्मदकरो दधिवार्धिस्तु दौब्धिकः ।
कल्पुः प्रातराहारः कमलावल्लभप्रियः ॥

135

क्षीरोदे कलशाब्धिः स्यान्मधुरो माधवालयः ।
लक्ष्मीगुरुर्वदान्यश्च हरिश्चशुर इष्यते ॥

सुधाजनयिता साधुः सुराहारप्रदोऽनघः ।
शुद्धोदे निर्मलः शुद्धो मेघोन्मादकरोऽनघः ॥

जम्बूद्वीपे महाद्वीपः कुमारः पर्वतालयः ।
षट्पञ्चाशदेशग्रहः समस्तद्वीपनायकः ॥

140

सुवर्णनिलयो रत्नी प्रक्षद्वीपे शिलामयः ।
सुवर्णवाल्काधारः सुस्थिरः सूर्यवल्लभः ॥

कुशद्वीपे कुलीनः स्यात्कुसारनिधिरिष्यते ।
कौशिकः कङ्कटीकः स्यात्कणादवसतिः स्मृतः ॥

145

क्रौञ्चद्वीपे महाभोगः पञ्चास्यजननालयः ।
काञ्चनाद्रिः करीणः स्याच्चञ्चलानिलयः स्मृतः ॥

132. A कौताथर° for कान्ताधर°. AB कश्याब्दा for कश्याब्धौ.

133. A उन्मादण for उन्मादको. ABC स्सर्पिरब्दौ for सर्पिरब्धौ.

134. A मदकर for मदकरो. C दाब्धिकः for दौब्धिकः.

135. AC प्रातदाहारः, प्रातदाहौरः for प्रातराहारः.

136. A क्षीरोदके for क्षीरोदे. A कलशाब्धि, B कलशाब्दः, C कलशाब्दिः for कलशाब्धिः. ABC मधुरो for मधुरो. A माधवालयः for माधवालयः.

137. A लक्षिम for लक्ष्मी.

138. C °जनहता for °जनयिता. AB °प्रदोघनः for प्रदोऽनघः.

139. AC मे × न्मादकरः, B मेघन्मादकरः for मेघोन्मादकरः. AC अवघः for अनघः.

140. A महादिपः for महाद्वीपः.

141. B °द्विप° for °द्वीप°.

142. AC सवर्णा°, B सवर्ण°, for सुवर्ण. ABC रत्नि for रत्नी. A शिलामथः, C शिलागुयः for शिलामयः.

144. AC कलीन for कुलीनः.

145. A कंकटिक for कङ्कटीकः. AC कणादवसति for कणादवसतिः.

146. B महोभोगः for महाभोगः.

147. ABC करीण for करीणः. ABC स्या for स्याच्.

- शात्मलः शात्मलीद्वीपे शाक्यः कौस्तुभसंभवः ।
अष्टादशेषु द्वीपेषु पर्यायेण जनाश्रयाः ॥
- 150 वस्तुसंभारनिलयाश्चीनसिंहलनामकाः ।
जाम्बूनदे तु कुलकुमाल्वजात्वातिमोहनम् ॥
हाटकं भद्रकं चन्द्रं कर्णाकुसुमजप्रभम् ।
कनकं रसबीजं स्याद्रन्धकोद्भवमभ्रकम् ॥
दशवर्णे सुवर्णे श्रीः पञ्चवर्णे तु रैः स्मृतम् ।
155 तुङ्गं तु द्वादशे वर्णे कुदणं षोडशे स्मृतम् ॥
शतवर्णे शातकुम्भं मेरु साहस्रवर्णके ।
रूप्ये तु रजतं शुभ्रं दुर्वर्णं कलधौतकम् ॥
पादभूषार्हकं तारं वैदिकं विमलं स्मृतम् ।
आरकूटे तु रीतिः स्त्री सुवर्णवलिनं स्मृतम् ॥
- 160 नीचं द्राविडभूषार्हं पैत्तलं पित्तहेतुकम् ।
राजरीत्यां ब्रह्मरीतिः स्वर्णरीतिर्मेध्वरी ॥
वङ्गं सीसं च योगेष्टं त्रपु स्यान्मुखभूषणम् ।
अयः कृष्णायसं लोहं तीक्ष्णं कालायसं मतम् ॥
मन्दप्रियं च कठिनमयस्कान्ते त्वयोमणिः ।
165 रत्नं तु रत्नसामान्ये मणिर्माणिक्यमेव च ॥

148. C शात्मलि° for शात्मली°. A कौसुभ-
संभव, B कौसुभसंभवः for कौस्तुभसंभवः
149. A जनाश्रयः for जनाश्रयाः.
150. AB °सिंहलनामकाः, C °सिंहलनायकः,
for °सिंहलनामकाः.
151. ABC जांजूनदे for जाम्बूनदे. A कुलकु-
गात्वजात्वानिमोहनं, B कुलकुगात्वजा-
त्वातिमोहनः, C कुलकुगात्वजात्वाति-
मोहनं for कुलकुगात्वजात्वातिमोहनं.
152. A चन्द्र for चन्द्रं. A कर्णि सुदुप्रभं, C
कणि × सुम × प्रभं for कर्णाकुसुमजप्रभं.
153. C गन्धको × वं for गन्धकोद्भवं.
154. ABC सवर्णे for सुवर्णे. AC श्रीः
for श्रीः. ABC रै for रैः.

155. तंगं, C तुगं for तुङ्गं.
157. A रजितं for रजतं.
159. AC रितिः for रीतिः. AC स्त्री for स्त्री.
B सुवर्णवरिनं for सुवर्णवलिनं.
160. A द्राविड° for द्राविड°. ABC पैत्तलं
for पैत्तलं.
161. C राजंत्यां for राजरीत्यां. B ब्रह्मरीति,
C ब्रह्मरिति for ब्रह्मरीतिः. AC स्वर्ण-
तिर्, B स्वर्णति × for स्वर्णरीतिर्.
162. BC सिसं for सीसं. ABC योगेष्टं for
योगेष्टं. A त्रप्यः, B त्रपुः for त्रपुः.
164. C × दप्रियं for मन्दप्रियं. ABC कठिनं
for कठिनं. BC अयस्काते for अय-
स्कान्ते. A त्वयोमणिः for त्वयोमणिः.
165. C रत्नसामान्य for रत्नसामान्ये.

- मण्यं मणिकं शबलमनघं जीवरत्नकम् ।
 दाक्षायणं रत्नवरं तत्तु जम्बूनदीभवम् ॥
- पद्मरागे रविमणिः कुरुविन्दं तु कोरकम् ।
 पद्मदाडिमबीजाभं माणिक्यं शिखरं मतम् ॥
- इन्द्रनीले मसारं स्यान्महानीलं महोपलम् । 170
 तद्भेदे तु तृणग्राही तत्पारावतमुच्यते ॥
- विडूरजे विडुरजं प्रावृड्जं बालवायजम् ।
 श्यामं मरकतं पक्ष्यं स्निग्धं मसृणमुच्यते ॥
- गोमेधिकं मेधिकं स्याद्भुर्जरं घसृणं स्मृतम् ।
 मुक्तामणिः शौक्तिकेयं श्वेतद्वीपभवं वसुः ॥ 175
- माणिक्यं पौष्यकं शङ्खः पुलको विमलादयः ।
 शैलोऽगः पर्वतः क्षमाभृत्सानुमान्दुर्गमो गिरिः ॥
- कुध्रः कुत्कीलबन्धाकी फलिगस्तु शिलोच्चयः ।
 चित्रकूटः सुवेले स्यात्त्रिकूटस्त्रिककुत्समः ॥
- परापरश्चक्रवालो लोकान्तो लोकवीक्षणः । 180
 मलयस्त्रिकलाषाढौ विन्ध्यस्तु जलवालकः ॥
- हिरण्यनाभो मैनाकः सुदारुः पारियात्रकः ।
 माल्यवांस्तु प्रस्रवणो हिमवांस्तु हिमालयः ॥

167. ABC रत्नवर्णं for रत्नवरं. ABC तत्तु
 for तत्तुः. AC °नदि° for °नदी°.
168. ABC रविमणि for रविमणिः.
169. A शिखरं, BC शिघरं for शिखरं.
170. BC मसूरं for मसारं.
171. ABC तद्भेदे for तद्भेदे. AB तृणग्राहि,
 C तृणग्राबा for तृणग्राही.
172. A प्रावृड्जं for प्रावृड्जं.
173. C मरकतं for मरकतं.
174. ABC भुर्जरं for भुर्जरं.
175. A श्वेतद्विभरं, BC श्वेतद्वीपभवं for
 श्वेतद्वीपभवं.
176. B पौष्यकं for पौष्यकं. A पुलको, C
 पुलके for पुलको. AC विमलादयः, B
 निमलादयः for विमलादयः.
177. AB शैलो, C शैलोगः for शैलोऽगः.

- A सानुमाद्दुग्गमो, B सानुमाद्दुग्गमो, C
 सानुमाद्दुर्गमो for सानुमान्दुर्गमो.
178. AB कुदः, C कुदः for कुध्रः. AC
 °मंधारी, B °मंधाली for बन्धाकी. ABC
 शिलोच्चयः for शिलोच्चयः.
179. ABC स्यात्त्रिकूटः for स्यात्त्रिकूटः.
180. ABC चक्रवाळो for चक्रवालो. AB
 लोकविक्षणः, C लोकलिक्षणः for लोकवी-
 क्षणः.
181. AB त्रिकलाषाढौ for त्रिकलाषाढौ.
 AB विन्ध्यः for विन्ध्यः. ABC जल-
 वालकः for जलवालकः.
182. B मैनाक for मैनाकः.
183. BC मूल्यवास्तु for माल्यवांस्तु. A
 पिमालयः for हिमालयः.

- 185 रजताद्रिश्च कैलासो हराद्रिर्महिषश्च सः ।
वेङ्कटो वृषभः सिंहः केसरः केशवप्रियः ॥
उदयः प्रातरद्रिः स्यात्पराद्रिः पश्चिमाचलः ।
गैरिकं पीतधातुः स्यात्कुनदी तु मनःशिला ॥
रोचनी रञ्जनी हृद्या रसनेत्रा महारसा ।
करवीरकरा विद्युन्नागजिह्वा मनोऽभिधा ॥
- 190 कानने वृक्षकं वाक्ष्यं जटिलो बहुपाद्दटे ।
कामाङ्कः स्त्रीप्रियश्चूतः कपिचूतः कपिप्रियः ॥
श्रीवृक्षः श्यामलोऽश्वत्थः पृक्षश्चलदलोऽङ्गुलः ।
उदुम्बरः प्राणिफलो मशकी हेमदुग्धकः ॥
पलाशे किंशुकः पर्णो वातपोतस्त्रिपर्णकः ।
195 बिल्वे मालूरमाङ्गल्यौ नारङ्गे तक्रवासनः ॥
बीजपूरे मातुलङ्गो लुङ्गः सुफलपूरकौ ।
अथात्यम्ला मातुलङ्गी पूतिपुष्पी वृकाम्लिका ॥
छन्ने तु करको वृक्षो मल्लिकाकुसुमप्रियः ।
स्त्रीप्रियो वञ्चुलोऽशोकः कङ्कैलिः कर्णपूरकः ॥

184. C हराद्रि for हराद्रिः. AB महीशः, C महिषः for महिषः.
186. ABC प्रातरद्रि for प्रातरद्रिः. ABC पश्चिमाचलः for पश्चिमाचलः.
187. ABC पीतधातु for पीतधातुः.
188. ABC रोचनी for रोचनी. ABC रंजनि for रञ्जनी. AC रसनेत्र, B रसनेत्र for रसनेत्रा. B महीरसा, C महारसाः for महारसा.
189. C नागजिह्वा for नागजिह्वा. ABC मनो-भिदा for मनोऽभिधा.
191. AC कामाङ्क for कामाङ्कः. AC स्त्रीप्रियः for स्त्रीप्रियः. A कार्पचूतः for कपिचूतः.
192. A चलदलोगुल, C चलगलोगुलः for चलदलोगुलः.
193. B उदुम्बर for उदुम्बरः. AC प्राणिफलो, B फ्राणिफलो for प्राणिफलो. A मशको

- for मशकां. ABC हेमदुग्धकः for हेमदुग्धकः.
194. ABC किंशुक for किंशुकः. B पर्णो for पर्णो.
195. ABC 'माङ्गल्यौ for 'माङ्गल्यौः. AB नारङ्गे for नारङ्गे.
196. B बीजापूरे for बीजपूरे. A × तलुंगो for मातुलङ्गो. BC सुफलपूरका for सुफलपूरकौ.
197. B अथा° for अथा°. A मातुलङ्गि, C मातुलङ्गि for मातुलङ्गी. ABC पूति-पुष्पि for पूतिपुष्पी. ABC वृकाम्लिका for वृकाम्लिका.
199. B स्त्रीप्रियो for स्त्रीप्रियो. AB वञ्चुलो, C वञ्चुलो for वञ्चुलो. A कङ्कैलिः, BC कङ्कैलिः for कङ्कैलिः. B कर्णपूरके for कर्णपूरकः.

- हेमपुष्पोऽप्यथोऽङ्कोलः सिद्धौषधफलोदयः । 200
 द्रोहग्राहे तु कतको द्रावणः स्रवरः सराः ॥
 उल्लेखनीयो लक्ष्मीवांस्तेरस्तोयप्रसूदनः ।
 गुग्गुलौ कालनिर्यासो देवधूपो महेश्वरः ॥
 कामः पुरो जटायुश्च कुम्भोलूखलकं वरम् ।
 शोभाञ्जने तीक्ष्णगन्धः शिशुकाक्षिवमोचकाः ॥ 205
 कृष्णे मरुङ्गी रक्तेऽस्मिन्मधुशिशुः सुभञ्जनः ।
 वासन्ते स्यात्कुरवको मदनो धूर्तनामकः ॥
 बालपत्रे तिक्तसारः खदिरो दन्तधावनः ।
 तिलके पुलकः श्रीमान्मुगन्धो मुखमण्डनः ॥
 निम्बे पार्वतकैडर्यद्वेषिच्छर्दनमाधिकाः । 210
 हलिः पृथुच्छदः शाकः पुत्रजीव्यक्षकः फलः ॥
 महामुनिः स्याद्द्रुद्राक्षे द्विमुखे तु पराङ्मुखः ।
 एकास्ये त्वत्र महिमोऽमुख्यमक्षकमीर्यते ॥
 चम्पके कमनीयः स्याद्द्रन्धफल्यस्य मञ्जरिः ।
 कपिला पिच्छिला भस्मगर्भा मण्डलपत्रिका ॥ 215
 जम्बवां त्रिसारा विरुजा महाजम्बवां महाफला ।
 भलातक्यां त्रिलिङ्गोऽयमग्निमुख्यप्यरुक्करः ॥

200. AB °प्यथोकोला, C °प्यर्धाकोलो for °प्यथोऽकोलः.
 201. AB स्रवरः for स्रवरः. AB सदाः for सराः.
 202. ABC उल्लेखनीयो for उल्लेखनीयो. B स्तिर° for स्तेर°. A °प्रसूदन for प्रसूदनः.
 203. ABC कालनिर्यासे for कालनिर्यासो. AC देवधूहि for देवधूपो.
 204. A वरं for वरं.
 205. ABC °मोचका for °मोचकाः.
 206. A मरुङ्गी for मरुङ्गी. A रते ? for रक्ते.
 207. A कुरवकरि, B कुरवकी for कुरवको.
 209. A मुखमंदनः for मुखमण्डनः.
 210. ABC °मायिकाः ? for °माधिकाः.
 211. ABC थहलिपृष्ठ (C श्ल)कः for हलिः

- पृथुच्छदः. ABC पुत्रजीव्यक्षकः for पुत्र-जीव्यक्षकः.
 212. B च for तु.
 213. ABC त्वत्र for त्वत्र.
 214. ABC कमनीयः for कमनीयः. A स्यारदंफल्यस्य, B स्याद्द्रंफल्यस्य, C स्याद्द्रं-फल्यस्य for स्याद्द्रन्धफल्यस्य. ABC मञ्जरि for मञ्जरिः.
 215. AC पिच्छिला, B पिच्छिला for पिच्छिला. AB भस्मागर्भा for भस्मगर्भा. ABC मण्डल° ? for मण्डल°.
 216. C त्रिसारा for त्रिसारा. AC विराजा, B विराजा for विरुजा. A महाफलाः for महाफला.
 217. C भलातक्या for भलातक्यां. ABC त्रिलिगायं for त्रिलिङ्गोऽयं.

- कोकिलाक्षे तु काण्डेक्षुरिक्षुरः क्षुरकः क्षुरः ।
सोमवल्लिः पूतिफलः सोमराजिरवल्गुजा ॥
- 220 मल्लिकायां विचकिलो मङ्गलं तस्य सौरभः ।
माङ्गल्यं तु वरारोहा कथ्यते नवमल्लिका ॥
मालती राजपुत्री स्यात्सुगन्धा नवमालिका ।
भारती तुलसी सेन्या द्रोणो वैकुण्ठ ईश्वरी ॥
- 225 अल्पमाले तु वैकुण्ठो वित्स्वगन्धो वचाच्छदः ।
कालपर्ण्यां तु सुरभिः करालः कालमालिका ॥
ऋषिणी द्रोणिका छत्रा चक्षुष्या द्रोणिपुष्पिका ।
नागवल्ली तु ताम्बूली तथा ताम्बूलवल्लिका ॥
ब्राह्म्यां सत्यवती ब्रह्मी मत्स्याक्षी सोमवल्ली ।
मारीषो जीवमारीषः काण्डमारीष ओलकः ॥
- 230 जलजोऽसौ सञ्जटको भूस्फोटं भूमिकन्दकम् ।
हरिपर्णे मूलकोऽस्त्री सैरिमं नीलकण्ठिका ॥
ज्योत्स्ना स्वल्पफला ग्राम्या मृदङ्गः कृतवेधनः ।
अथ शृङ्गायां दीर्घफला मागधी मनलोत्तमा ॥
-
218. A कोकिलाक्षे (?)शु for कोकिलाक्षे तु.
ABC ०रि × × for ०रिक्षुरः.।
219. ABC सोमवल्लि for सोमवल्लिः. ABC
पूतिफलि for पूतिफलः. ABC सोम-
राज° for सोमराजि°.
220. AC विचकिलो, B विकचिको for
विचकिलो. ABC मंगलं for मङ्गलं.
221. ABC माङ्गल्यं for माङ्गल्यं. AB कथ्यते,
C कथ्यते for कथ्यते. A नवमल्लिका,
B × दमल्लिका, C न × मल्लिका for
नवमल्लिका.
223. C ०ईश्वरि for ०ईश्वरी.
224. AB वचाच्छदः, C वछाचदः for
वचाच्छदः.
225. AC कालवर्ण्ये, B कालवर्ण्यं for काल-
पर्ण्यां. B करालः for करालः. B काळ-
मालिका for कालमालिका.
226. ABC ऋषिणि for ऋषिणी. ABC
चक्षुस्या for चक्षुष्या. ABC द्रोणिपुष्पिका
for द्रोणिपुष्पिका.
227. BC तांबूलि for ताम्बूली.
228. A ब्रह्मं, B ब्राह्म्य, C ब्राह्म्यं (?) for
ब्राह्म्यां. BC सत्यवति for सत्यवतीं.
A ब्रह्मी for ब्रह्मी. ABC मत्स्याक्षि for
मत्स्याक्षी.
229. ABC ओलकः for ओलकः.
230. B संजटिक, C संजटिकः for सञ्जटिकः
231. A सैरिमं for सैरिमं. AC नीलकण्ठिका
for नीलकण्ठिका.
232. A स्वल्पफला for स्वल्पफला. ABC
मृदंग for मृदङ्गः. A कृतवेशनः, C कृत-
लेपनः for कृतवेधनः.
233. B शृङ्गां for शृङ्गायां. AC मागधि for
मागधी.

- तुम्ब्यलाभूः पिण्डफला गोतुम्बी तु नृपात्मजा ।
शारद्यां लाङ्गली तोयपिप्पली शकुलादनिः ॥ 235
- गोलोम्यां जटिलोम्रोप्रगन्धा तीक्ष्णा जया वचा ।
वारं तु पिङ्गली वज्रं ह्रिबेरं दीर्घरोमकम् ॥
- चामरश्चामरं ज्येष्ठं बर्हिष्ठं जटिलं जटी ।
शैलमूलं तु कच्चोरं पलाशो हिमजा शटिः ॥
- अशौत्री मुसली ताली तालमूली खलिन्यपि । 240
खञ्जोऽरिष्टो ग्रहोच्छिष्टो रसनो गृञ्जनः कटुः ॥
- लशुनं दीर्घपत्रश्च पिच्छगन्धो महौषधः ।
वेणौ तु वंशकर्मारौ मृत्युपुष्पस्तृणध्वजः ॥
- तृणराजे तलस्तालो महापत्रः फलेरूहः ।
ऋमुको वाटिको घण्टो गुवाङ्गुः क्रूर आसवः ॥ 245
- कषायो नागवाक्पूगः फले तस्य तु पर्कटम् ।
तच्छुष्के खरमित्युक्तं चिक्कणं चकणं मतम् ॥
- दीर्घवृन्ते रामपूगो लतापूगो तु योजनः ।
भूपूगो तु लघूकः स्यात्क्षुद्रो भोधः कटुः खिलः ॥

234. ABC गोतुंबि for गोतुम्बी.
235. C शारद्या for शारद्यां. A लांगलि, B लांगलि for लाङ्गली. B °पिप्पलि for °पिप्पली. ABC शकुलादनि for शकुलादनिः.
236. ABC तुटिलो° for जटिलो°. ABC जाया for जया.
237. ABC पिगळी for पिङ्गली. B बाबेरं for ह्रिबेरं.
238. A चामरं श्यामरं, B चामरश्यामरं, C चामरश्चामरं for चामरश्चामरं. BC बर्हिष्ठं for बर्हिष्ठं. AC जटा for जटी.
239. AB शटि, C शटि for शटिः.
240. ABC अशोम्रं for अशौत्री. AC मुसलि for मुसली. A तालि for ताली. ABC लालमूळि for तालमूली. ABC वलि-न्यपि for खलिन्यपि.

241. AB खंजू for खञ्जो. C अरिष्टा for अरिष्टो. ABC ग्रहोच्छिष्टा, C ग्रहोभिष्टा for ग्रहोच्छिष्टो. A ग्रंजन, BC ग्रंजनः for गृञ्जनः. AB कटुः for कटुः.
242. A दीर्घे × द्रश्च for दीर्घपत्रश्च. ABC पछगंधो for पिच्छगन्धो.
243. ABC वंशकर्माका for वंशकर्मारौ. AB त्वणध्वजः, C त्यणाध्वजः for तृणध्वजः.
244. C स्थूलो for ताली.
245. ABC गुवांगु for गुवाङ्गुः. ABC क्रूरः for क्रूरः.
247. C तत्पुष्पे for तच्छुष्के. ABC चिक्कण for चिक्कणं.
248. ABC दीर्घवृन्ते for दीर्घवृन्ते.
249. B लघूकः for लघूकः. ABC स्या for स्यात्. B कलः, C खलः for खिलः.

150

हिन्तालसृणराजश्च नारिकेले तु लाङ्गली ।
दाक्षिणात्योऽफले बालः सुतङ्गः कृच्छ्रकेसरः ॥

खजूरे तु मधुक्षीरस्तस्मिन्खजूरिकाल्पके ।
केतक्यां गुप्तरागः स्याद्रजःपुष्पौ वलीनकः ॥

155

ताल्यां दृढदला ताली पत्रताली वराङ्गना ।
इक्षुः पुष्यो मधुतृणः खङ्गपत्रो महारसः ॥

मुञ्जस्तु मुञ्जको मध्ये मृदुत्वग् ब्रह्ममेखलः ।
[चल्लुकस्तूलपो] दर्भमूर्ध्वमूलं खरच्छदः ॥

दूर्वा सहस्रवीर्या तु शतवीर्या तु सा सिता ।
शष्पं बालतृणं शादः सर्वं तु तृणमर्जुनम् ॥

160

सिंहः सुगन्धिः पारीन्द्रः शार्दूलः श्वेतपिङ्गलः ।
कण्ठीरवो महानादो हरिः शार्दूलविक्रमः ॥

शार्दूलो हिंसरुश्चन्द्रश्चन्द्रकी दृङ्मृगादनः ।
पिण्डारकस्तु चित्राङ्गो महादंष्ट्रो वरोटकः ॥

250. ABC हिंताळः for हिंताळः. AB नारिकेले, C नाळिकेरे for नारिकेले. ABC लाङ्गलि for लाङ्गली.

252. AB खजूरिकाके, C खजूरिकाल्पके (?) for खजूरिकाल्पके.

253. ABC केतक्यां for केतक्यां. ABC गुप्तरागः for गुप्तरागः. AB रजपुष्पो, C वज्रपुष्पो for रजःपुष्पो. AB वलीनकः for वलीनकः.

254. ABC ताळ्यां for ताळ्यां. B दृढदला for दृढदला. ABC ताली पत्रताळि for ताली पत्रताली.

255. C इक्षु for इक्षुः. AB पुष्या, C पुषा (?) for पुष्यो.

256. ABC मंजः for मुञ्जः. A मु × यो, B मुञ्जयो, C मुञ्जो for मुञ्जको. AC मेद्रे, B मध्ये for मध्ये. A मृदुत्वद्, B मृदुतद् for मृदुत्वग्. A ब्रह्ममेखलः, BC ब्रह्ममेखलः for ब्रह्ममेखलः.

257. A दर्ब for दर्भ. A ऊध्वमूर्ध्व, B ऊध्व-
मूबि for ऊध्वमूलं. A खरछदः, B बिर-
छदः, C खरः छदः for खरच्छदः.

258. A सहस्र × र्या, B सहस्रपर्या for
सहस्रवीर्या. B शतवीर्या for शतवीर्या.

259. A बालतृणां, B बालःतृणं for बालतृणं.
ABC स्सर्वं for सर्वं.

260. A सिंहस्तु × धिः, B सिंहस्यगंधिः, C
सुहस्सुगंधि for सिंहः सुगंधिः. AC परिद्रू,
B पारीन्द्रो for पारीन्द्रः. A ष्या × ×,
B शार्णू ×, C व्याशर्ण for शार्दूलः.
ABC श्वेतपिङ्गळः for श्वेतपिङ्गलः.

261. A कणि × ×, B कर्णा × ×, C
कणि × × for कण्ठीरवो.

262. ABC हिंसरुश्चन्द्रो for हिंसरुश्चन्द्रः.
BC चंद्रकि for चन्द्रकी. ABC दृङ्मृगा-
दनः for दृङ्मृगादनः.

घोणी जलप्रियो वज्रदंष्ट्रो वाराहको हरिः । कामरूपी स्तब्धरोमा पीनस्कन्धस्तलेक्षणः ॥	265
दीर्घरोमा च भल्लूको विकरालोऽच्छभल्लुकः । महिषः सैरिभोऽश्वारिर्जरन्तो गद्गदस्वनः ॥	
हेरम्बः कृष्णगृङ्गश्च तुलायः कासरो गुरुः । कृष्णः स्यात्कृष्णसारे तु निरञ्जननिरञ्जकौ ॥	
यज्ञार्हः शम्बरः स्वल्पे पृषदस्तु स बिन्दुमान् । महो रुरुः कृष्णसार एणको विपुलोन्नतः ॥	270
पोटरूपो गदाभासो रोहिषो बृहतिर्महान् । वातप्रमी गोजवी स्याद्वातायुः शिवविग्रहः ॥	
मृदूच्चकरोमयुक्तः प्रियरो मसृणः स्मृतः । श्वेतचन्द्रः श्वेतरेखो नीलः स श्वेतनीलकः ॥	275
बिलेशयः कदलिको मृदू रुक्षश्च कर्षुरः । श्यामला श्यामिका श्वेतबिन्दुः स्यात्षोडशायता ॥	

264. AC घोणि, B घोणे for घोणी. AC वज्रदंष्ट्रा, B वज्रदंष्ट्रा for वज्रदंष्ट्रो. A वारा × को for वाराहको.
265. A कामरूप, B कामरूप, C कामरूपि for कामरूपी. A स्त × णम × नसंदोल-
तेक्षणः, B स्तस्य करो मनस्त्वं दौलतेक्षणः,
C स्त × × × मसं दौलतेक्षणः for
स्तब्धरोमा पीनस्कन्धस्तलेक्षणः.
266. ABC दीर्घरोमश्च for दीर्घरोमा च.
ABC वृकरालो for विकरालो. AB अच-
भल्लुकः for अच्छभल्लुकः.
267. ABC सारिभो for सैरिभो. ABC
जळाता for जरन्तो. B °स्वरः for
°स्वनः.
269. B स्या for स्यात्, AC °निरंजकाः, B
°निरंजका for °निरंजकौ.
270. ABC शम्बर for शम्बरः. ABC स्वल्पो
for स्वल्पे. ABC ष for स.
271. AB महा for महो. A × रुः, B गुरुः,
C बलिः for रुः. ABC कृष्णसारः for
कृष्णसार. AB पेणवो, C पेगंबो for
एणको.
272. AB पाटरूपो for पोटरूपो. AC गद-
भासो for गदाभासो. ABC रोहिषो for
रोहिषो. AC बृहति, B बृहती for बृह-
तिर् .
273. ABC गोजवि for गोजवी. C न्योद्
for स्याद्.
274. ABC मृदूच्चकरोमयुका for मृदूच्चक-
रोमयुक्तः. ABC मसृण for मसृणः. AC
स्मृतः for स्मृतः.
275. A श्वेतरेखा, BC श्वेतरेख for श्वेतरेखो.
ABC नीलः for नीलः. ABC स्स for
स. A श्वेतनीलकः, B श्वेतनीलकः, C
श्वेतनीलकः for श्वेतनीलकः.
276. ABC कदलिको for कदलिको. ABC
मृदु for मृदू.
277. ABC श्यामिको for श्यामिका. ABC
°बिन्दु for °बिन्दुः. A चोदशा × ×, B
चोडशामला, C चोडशा मता for षोड-
शायता.

चतुरा चन्द्रका श्यामा स्निग्धरोमा वनप्रिया ।
कृष्णाथवा गोधूमाभा स्निग्धोच्चमृगरोहिका ॥

280

मृगाद्याः कृष्णसाराद्यास्त एव पशवः स्मृताः ।
अष्टपादो गजारातिः शरभस्तूत्पदो रविः ॥

गोवाही स्याद्वनगवो गवयो वाह्वारणः ।
शिवेवः स्याद्गन्धमृगः कस्तूरी मृगवालका ॥

285

अण्डस्तु तस्याः कस्तूरी राजार्हं शितिचन्दनम् ।
मदनी वेधमुख्या तु मार्जारी गन्धवेलिका ॥

श्वभीरुः सृगलो भेरुः क्रोष्टा च मृगमत्तकः ।
मर्कटः स्यान्महावेगः कुरङ्गो भल्लुकः पृथुः ॥

सौरभेयी शृङ्गिणी गौरर्ध्या महिरुषा शुभा ।
तम्पा तम्बा निलिम्पा चोस्नानद्वाहीनिलिम्पिकाः ॥

290

रजःपूता रक्तवर्णा रोहिणी वायुसंभवा ।
शबली प्रक्षराङ्गी च सुमना व्योमसंभवा ॥

278. ABC स्निग्धारोमा for स्निग्धरोमा.
279. ABC कृष्णामहाधवागोधू for कृष्णा-
थवा गोधूमाभा. BC स्निग्धोच्च° for
स्निग्धोच्च°.
280. C मृगादनः for मृगाद्याः. ABC पशव
for पशवः.
281. ABC अष्टपाद for अष्टपादो.
282. ABC गोवाहि for गोवाही. ABC
स्वाद for स्याद्.
283. A शिग्मेगि, B शिखेभ, C शिबेबि for
शिबेबः. C स्याद् for स्याद्. ABC
कस्तूरि for कस्तूरी.
284. ABC अंदः for अण्डः. AB कस्तूरि, C
कसूरि for कस्तूरी. A शितिचन्दनं, C
शितिनन्दनं for शितिचन्दनं.
285. ABC मदनि for मदनी. B वेध° for
वेध°. ABC मार्जारि for मार्जारी. AB
वेलिका, C वेलिका for वेलिका.

286. ABC स्वभीरु for श्वभीरुः. AB प्रगलो,
C सृगलो for सृगलो. AB क्रोष्टा for
क्रोष्टा. A दंतकः for मत्तकः.
287. B कुरंगं for कुरङ्गो.
288. ABC शृंगिणि for शृङ्गिणी. A स्यार-
ध्यान महिषा मभा, B स्यारर्ध्या महिसु-
षामभा, C गौरर्ध्या महि × शुभा for
गौरर्ध्या महिरुषा शुभा.
289. AC °ललीलपिच्छ्रो°, B °ललीलपिच्छ्रो°
for °निलिम्पा चोस्ना°. AB ° × द्राहि, C
°तद्वाहि for °नद्वाहि°. A °लंबिकाः,
B °लंबिके, C °लंबिकेकाः for निलि-
म्पिकाः.
290. B रोहिणि for रोहिणी. B °संभवं for
°संभवाः.
291. ABC शबलि for शबली. A समभा,
BC समना for सुमना. A व्योम्य°, C
प्येम° for व्योम°.

षराङ्ग तु चतुर्वर्षा द्विवर्षा तु द्विहायनी ।
एकवर्षा तु सा धन्या बहुक्षीरा तु वञ्चुला ॥

नैचकी गौर्गृहश्रेष्ठा भद्रा गौर्गोमतल्लिका ।
काल्योपसर्या प्रजनी पलिकी बालगर्भिणी ॥ 295

चिरसूता वष्कयणी वशा वन्ध्या वृषस्वसा ।
दुःखदोह्या तु वरटा सुखदोह्या तु सुव्रता ॥

धेनुर्नवप्रसूतिर्गौर्बहुसूतिः परेष्टका ।
अभिवन््यान्यवत्सा गौर्वृषाक्रान्ता तु सन्धिनी ॥

आपीनमूधो वृन्तस्तु स्तनो वत्सस्तु तर्णकः । 300
उक्षा गौर्वृषलोऽनड्वान्वाह्यः स्कन्धवहो वशी ॥

शाक्वरो बाडवेयश्च वर्षभेयश्च वर्धकः ।
ककुदी गोवृषो घोषः ककुद्धान्वृषभो वृषः ॥

षण्डस्तु गोपतिः श्रीमान् स कर्मचर ईश्वरः ।
कण्ठः कण्ठविहीनः स्यात्षण्डस्तु छिन्नपुच्छकः ॥ 305

292. A तं for तु. AB द्विपोयनी, C द्विपा-
यानि for द्विहायनी.

293. A एकवषा for एकवर्षा. AC वञ्चुला,
B वञ्जुला for वञ्चुला.

294. A नैचकि for नैचकी. A गे गृहश्रेष्ठा, C
गौर्गृहश्रेष्ठा for गौर्गृहश्रेष्ठा. A × द्रा for
भद्रा. C गोर् for गौर. AB गोमतल्लि, C
गौमतल्लिका for गोमतल्लिका.

295. A × ल्योपसर्या for काल्योपसर्या. C
प्रजनि for प्रजनी. A पलि ×, B
हलि ×, C ह × × for पलिकी.
AC × लगार्भिणी, B × लगार्भिणि for
बालगर्भिणी.

296. A भष्कयेणि, B वष्कयणि for वष्कयणी.
ABC वृषास्वसा for वृषस्वसा.

297. B वरती for वरटा. A सुखदूह्य, C
सुखदोह्या for सुखदोह्या.

298. A नवप्रसूति, B नामप्रसत, C × × -
प्रसूतिर् for नवप्रसूतिर्. A गान् for

गौर. A व × सूतिः, C बहुसूति for
बहुसूतिः. A परेष्टका, BC परेष्टका for
परेष्टका.

299. A अभिवना × × त्सा, BC अभिवन्या-
× वत्सा for अभिवन्यान्यवत्सा. ABC
गोर् for गौर. ABC वृषाक्रा × (?) for
वृषाक्रान्ता. ABC संधिनि for सन्धिनी.

300. AB ऊढो for ऊधो.

301. A पेशा for उक्षा. A गार् for गौर.
ABC वृषभो for वृषलो. BC अनड्वान्
for अनड्वान्. ABC वाह्य for वाह्यः.
AC स्कंदवहो for स्कन्धवहो. C वशि
for वशी.

302. A शाक्वरो, BC शार्क्वरो for शाक्वरो.
A भाडवेयः, C बादवेय for बाडवेयः.

303. AC ककुदि, B ककुलि for ककुदी.
ABC कोवृषो for गोवृषो.

304. BC करी° for कर्म°.

305. ABC कण्ठविहीन for कण्ठविहीनः. ABC
°पुच्छकः for °पुच्छकः.

गोमान्गोमी च गोस्वामी गोविन्दोऽधिकृतो गवाम् ।
नैचकी गोशिरोदेशः सास्ना तु गलकम्बलः ॥

गोशकृद्गोमयोऽप्यस्त्री गोम्रन्थिः शुष्कगोमयः ।
करिषं दोहलं हृद्व्यं नकुलं गोधनं सभे ॥

310

गोमहिष्यादिकं जीवधनं स्यात्पादबन्धनम् ।
आरङ्गे लम्बकर्णश्च तच्छगस्तबकः पशुः ॥

छगी मञ्जी सर्वभक्षा चुलुम्बा च गलस्तनी ।
जटिलस्तु वनच्छागो बालविन्द्यो निरादनः ॥

एडकोऽप्युरणो मीथ उरभ्रो रोमजोऽप्यविः ।

315

खररासभचक्रीवद्वाहवाहकगर्दभाः ॥

ईषस्वरो धूम्रकण्ठो नैकभारसहः शलः ।

चिरमेषी गर्दनकः कोलिण्टो बडबापतिः ॥

करभश्च मयस्तूष्ट्रो महाप्रीवस्तु वर्तकः ।

भषकः सारमेयः स्याच्छ्वा शुनो मृगदंशकः ॥

306. A गोनो for गोमी. ABC गोस्वामि for गोस्वामी. AB गोविन्दे, C गोविधे for गोविन्दो. ABC × × कृतो for अधिकृतो.

307. AC नैचकि for नैचकी. ABC गळकंबलः for गलकम्बलः.

308. AB °दोमयो for °द्रोमयो. A अस्त्रि for अस्त्री.

309. A गोहळं, BC दोहळं for दोहळं. AC हृत्यं for हृद्व्यं. ABC णकुलं for नकुलं.

310. ABC °दनं for °धनं. A पादबधनंः for पादबन्धनं.

311. B आरंभो for आरङ्गो. BC तक्ष गो for तच्छगो.

312. A सर्वभक्षोप्यस्य लुंबा च, B सर्वभक्षोप्य-
× लुंबाज, C सर्वभक्षोप्यलुं हि च for स्यान्चुलुम्बा च. A गळस्तनी, BC गळ-
स्तनि for गलस्तनी.

313. AC जटिकः, B जटिग for जटिलः.
ABC वनछागो for वनच्छागो.

314. C एडको for एडको. ABC °प्युरणे for °प्युरणो. AC मीथः, B मीडः for मीथ.
AC पुरभ्रो, B पुरभो for उरभ्रो.

315. ABC °चिकी° for °चक्री°. AC °भावक° for °वाहक°.

316. AB धुम्रकंठो, C दुम्रकंठो for धूम्रकण्ठो.
A नैकभारसह, B नैकभारसहः, C नैकभारसह for नैकभारसहः. A श्यलः
for शलः.

317. A चिरमेषिक, BC चिरमेषि for चिर-
मेषी. AB कोलिण्टो, C कोलिण्टो for कोलिण्टो. A बिदबापतिः for बडबापतिः.

318. ABC मयु° for मय°. AB °स्तूष्ट्रो, C °स्तूष्ट्रो for °स्तूष्ट्रो. ABC वर्तकः for वर्तकः.

319. AB सारय, C स्यारय for सारमेयः.

- रतिकीलो गृहमृगः कुक्कुरः क्रोधनः शुनिः । 320
यक्ष इन्द्रमृगः श्वालः कपिलो मण्डलः सुनः ॥
- जिह्वापानः पुरोगामी कृतज्ञो रात्रिजागरः ।
शुनी तु सरमा श्वाली विचरो भ्रामसूकरः ॥
- जाहको गात्रसंकोची मण्डली नखरायुधः ।
पशुस्तु मुलको मोकः कुवः शुद्धजडश्वरिः ॥ 325
- हिंस्रो व्याघ्रादिको व्यालः श्वापदो मरुलः शिरिः ।
मनुष्या मानवा मर्त्या मनुजा मानुषा नराः ॥
- द्विपादो नहुषो गोधा व्राताः पञ्चजना नरः ।
ब्रह्मक्षत्रियविट्शूद्रा इति वर्णचतुष्टये ॥
- उपवर्णास्तु संकीर्णा विवर्णास्त्वन्यजातयः । 330
एकवर्णाः स्ववर्णाः स्युर्हीनवर्णास्तु जुङ्गिताः ॥
- भूदेवो ब्राह्मणो विप्रो मुखजो वेदसंभवः ।
अप्रजन्मा बाडवकः श्रेष्ठवर्णः कराभिमान् ॥
- उपनायस्तूपनय आनायश्च वटूकृतिः ।
ब्रह्मचारी व्रती वर्णा नैष्ठिकस्तु स आश्रमी ॥ 335

320. A रतीढा, B रती कोल, C रती कीलो
for रतिकीलो.
321. ABC यक्षा for यक्ष. AB इन्द्रमृग, C
इन्द्रमृगे for इन्द्रमृगः. A मंडलः for
मण्डलः. AC शुनः, B शुनिः for सुनः.
323. C श्वालि for श्वाली. C लिचरो for
विचरो.
324. AB जाहूको for जाहको. A जाप्र-
संकोची, B जाप्रसंकोचि, C जाप्रसंकोजि
for गात्रसंकोची. ABC मंडलि for
मण्डली. A नखरायुधः, B नधुरायुधः, C
नधुरायुधः for नखरायुधः.
325. AC मोकः for मोकः. A कुवशुधोजड-
श्वरिः, B कुवश्वो दोजडश्वरिः, C कुपशुः
दोजडश्वरि for कुवः शुद्धजडश्वरिः.
326. ABC हिंसो for हिंस्रो. ABC व्याळ
for व्यालः. ABC मरुळः for मरुलः.

328. ABC प्रातः for व्राताः.
329. AB ब्रह्मश्च क्षत्रियविट्चूद्र, C ब्रह्मक्षत्रिय-
विट्चूद्र for ब्रह्मक्षत्रियाविट्शूद्रा.
330. B असवर्णाः for उपवर्णाः. ABC
संकीर्णाः for संकीर्णा. AB विवणा° for
विवर्णा°. ABC °स्वन्यजातयः for
°स्वन्यजातयः.
331. AB स्ववर्णा, C स्ववर्णा for स्ववर्णाः.
ABC स्यु for स्युर्. B वान° for हीन°.
332. AB ब्राह्मणो, C ब्राह्मणे for ब्राह्मणो.
333. C बाडवकं for बाडवकः. B श्रेष्ठवर्ण
for श्रेष्ठवर्णः.
335. BC ब्रह्मचारि for ब्रह्मचारी. AC व्रति
for व्रती. A वर्णा, C वणि for वर्णा.
ABC आक्रमी for आश्रमी.

- गायत्रस्तूपकुर्वाणो वैदिकोऽधीतवेदकः ।
निःस्वाध्यायो निराकृतिर्वैवाही गृहमेधिकः ॥
- उच्छिष्टभोजनो देवनिवेद्यबलिभोजनः ।
जातिमात्रोपजीवस्तु यः स स्याद्ब्राह्मणब्रुवः ॥
- 340 अजपस्त्वसदध्येता देवाजीवस्तु देवलः ।
आघायवो वातरता विगीताः ख्यातगर्हणाः ॥
- अवगीताश्च हन्ता तु गुरूणां नरकीलकः ।
शश्विदानो दुराचारो निषिद्धैकरुचिः खरुः ॥
- त्यक्तात्मा त्यक्तसंवासोऽवकीर्णी तु क्षतव्रतः ।
345 शाखारण्डोऽन्यशाखास्थो वर्णिलिङ्गयादयस्त्रिपु ॥
- अग्नीन्धनं त्वम्निकार्यं चाग्निघ्नी चाग्निकारिका ।
प्रासे तु पवनी भिक्षा पुष्कलं तच्चतुष्टयम् ॥
- ते चत्वारो हन्तकारो हन्तकारद्वयं घनम् ।
मुष्टयष्टकोऽन्ययं किञ्चित्पुष्कलं तु तदष्टके ॥

336, ABC अधित° for अधीत°.

337. AC निस्वाध्यायो, C निस्वाध्यायो for निःस्वाध्यायो. ABC निराकृतिः for निराकृतिर्. ABC वैवाहि for वैवाही. B ग्रह° for गृह°.

338. A उच्छिष्टभोजनो, B उच्छिष्टभोजिनो, C उच्छिष्टभोजनो for उच्छिष्टभोजनो. A °पिविभोजनः, B बलिभोजिनः for बलिभोजनः.

339. A यस्य स्वात्, B यस्या स्यात्, C यस्य स्यात् for यः स स्याद्. AC ब्राह्मण-ब्रुवः, B ब्राह्मणब्रुवः for ब्राह्मणब्रुवः.

340. AB असदध्येता, C असदध्येता for असदध्येता. A देव° for देवा°.

341. A आमायवो for आघायवो. A विगीताः, B विगीता, C लिङ्गिता for विगीताः. ABC ख्यातगर्हणः for ख्यातगर्हणाः.

342. ABC गुरूणांनरकीलकः for गुरूणां नरकीलकः.

343 AB शरुः, C शरुः for खरुः.

344. AB त्यक्तेसंवासा, C त्यक्तसंवाद for त्यक्तसंवासो. A अवकीर्ण, BC अवकीर्णि. for अवकीर्णी.

345. A शाखारंदो for शाखारण्डो. B °शाखास्तो for °शाखास्थो. ABC °लिङ्गा° for लिङ्गा°.

346. A (before corr.) अग्निदन, A (after corr.) अग्नित्व, B अग्निघनं, C अग्निदनं for अग्नीन्धनं. AC अग्निकार्यं, for त्वम्निकार्यं. ABC चाग्निघ्नी for चाग्निघ्नी. A °कार्मका, B °कानिका for °कारिका.

347. A पयनि, BC पपनि for पवनी. AB भिक्षाः for भिक्षा. A तच्चभिक्षाचरः. B तच्छतुष्टयं, C तच्चतुष्टयं for तच्चतुष्टयं.

- पुष्कलानि तु चत्वारि पूर्णपात्रकमस्त्रियाम् । 350
 भिक्षाचरः कौकटिकः कटिको [भि]क्षुकः पुमान् ॥
 द्विजायिनी ब्रह्मसूत्रं सूत्रं यज्ञोपवीतिकम् ।
 पवित्रं चोपवीतं तूपोद्धृते दक्षिणे भुजे ॥
 प्राचीनावीतमन्यस्मिन्निवीतं कण्ठलम्बितम् ।
 कृष्णाजिनं कर्णिकः स्यात्कृत्तिः स्त्री चर्म चाजिनम् ॥ 355
 परमाप्तो गुरुर्ब्रह्म आत्मलाभकरः शिवः ।
 वरूथः प्रवरो ज्ञानी ब्राह्मणो ज्योतिरात्मवान् ॥
 गृहस्थः स्नातकी चक्री गृहमेधी गृहीति च ।
 पृथुचित्रः कुण्डधान्यो विघनाशी दिनत्रयी ॥
 यायावरश्चक्रवरः सद्यःप्रक्षालितान्नकः । 360
 उत्सवो मह उद्धर्ष उद्धवो हर्षवेणुकः ॥
 क्षणः पर्व च कल्याणं मधुपर्कं तु निष्टकम् ।
 यज्ञाध्ययनदानानि याजनाध्यापनग्रहाः ॥
 षट्कर्माणि महायज्ञो ब्रह्मयज्ञादिपञ्चकम् ।
 यष्टा तु यजुरादेश्च यजमानश्च होत्रवित् ॥ 365

350. A omits lines 348-350. BC पुष्क-
 लानि for पुष्कलानि.
 351. A omits भिक्षाचरः. cf. line 347. C
 कौकटिकः for कौकटिकः. ABC ×
 क्षुकः for भिक्षुकः.
 352. ABC सूत्र for सूत्रं.
 354. ABC प्राचीनावीति° for प्राचीनावीत°.
 A °मस्य° for °मन्य°. B निवितं for
 निवीतं.
 355. C omits this line. A कृष्णाजिनं for
 कृष्णाजिनं. AB स्या for स्यात्. AB
 स्त्री for स्त्री.
 356. C omits this line. AB ब्रह्म for
 ब्रह्म.
 357. C omits this line. B वरूथः for
 वरूथः. B ज्ञानि for ज्ञानी. A ब्राह्मणो,
 B ब्राह्मणे for ब्राह्मणो.
 358. ABC प्रहस्तः for गृहस्थः. BC स्नातः

- for स्नातकी. BC चक्री for चक्री.
 ABC प्रहमेधी for गृहमेधी. A ग्रहा च,
 B ग्रहेति च, C ग्रहति च for ग्रहीति च.
 359. B पृथु × त्रः, C पृथु × त्र for पृथुचित्रः.
 AC कुण्डधान्य, B कुण्डधान्य for कुण्ड-
 धान्यो. ABC विघनाशि for विघनाशी.
 AB धिन°, C धन° for दिन°.
 360. ABC °प्रक्षालिता° for प्रक्षालिता°.
 361. A मरा for मह. AC उत्सवो, B
 उत्सव्यो for उद्धवो.
 362. ABC वर्षे for पर्व. AB निष्टकः for
 निष्टकं.
 363. ABC यजना° for याजना°. ABC °प्रहः
 for ग्रहाः.
 364. ABC ब्रह्म° for ब्रह्म°.
 365. ABC यज्वा for यष्टा. AB यज्जुरादेश्च,
 C यज्जुरादेश्च for यजुरादेश्च. ABC
 हेत्रवित् for होत्रवित्.

सोमे तु दीक्षितः सोम्यो यज्वा स्यादिष्टवानसौ ।
सर्ववेदाः स यो यागो दत्तसर्वस्वदक्षिणः ॥

यज्ञत्यागी वृथाजातोऽपञ्चयज्ञो मलिम्लुचः ।
याजका भारता यज्ञालिहः कुरव ऋत्विजः ॥

370

पाकयज्ञाः पार्वणाद्या हविर्यज्ञास्त्वसोमकाः ।
पशुबन्धास्तु पशवः सोमसौम्याश्च सोमिनः ॥

सवनैस्त्रिभिरेकाहास्तैरावृत्तैरहर्गणाः ।
ते दीक्षितैः कृताः सत्राप्यहीना याजकैः कृताः ॥

375

अहीना द्वादशाहान्वान्सत्रादूर्ध्वं स तु द्वयम् ।
सर्वेऽमी यज्ञकृतवस्त एवैन्द्राः प्रजागमाः ॥

अग्निष्टोमश्चतुष्टोमो ज्योतिरानृष्यमित्यपि ।
अथ यज्ञोपकरणं यजत्रं यजनं च तत् ॥

होमधेनुस्त्वग्निहोत्री होमकाष्ठी तु नालिका ।
होमधूमस्तु निगणो होमभस्म तु वैष्णुतम् ॥

380

होमेन्धनं स्यादिध्मोऽस्त्री पुमानेधः समित्त्रियाम् ।
पुरोडाशस्तु तृप्रको होमपात्रं हविश्चरुः ॥

366. AB साद्, C सूद् for स्याद्. ABC असौ for असौ.

368. ABC यज्ञत्यागि for यज्ञत्यागी. ABC °जातः पञ्चयज्ञो for °जातोऽपञ्चयज्ञो. ABC वलि° for मलि°.

369. B याजिता for याजकः. B रारता for भारता.

370. A हविर्यज्ञो for हविर्यज्ञाः. ABC सोमकाः for असोमकाः.

371. ABC पशुबन्धः for पशुबन्धाः. A पशगः for पशवः. A °ध्व for °श्च.

372. ABC सवनो° for सवनै°. ABC एकाहः° for एकाहा°. ABC आवृत्तैः for आवृत्तैः.

373. ABC स × णि for सत्राणि.

374. AB उध्वं, C उर्ध्वं for ऊर्ध्वं.

375. ABC °शतवः for °कृतवः.

376 A चतुष्टामो, B ऋतुष्टोमो for चतुष्टोमो. ABC आसृष्यन्यपि for आनृष्यमित्यपि.

377. AC यज्ञात्र, B यज्ञं च for यजत्रं.

378. AC होमधेनस्त्वग्निहोत्रि, B होमधेनस्त्वग्निहोत्रि for होमधेनुस्त्वग्निहोत्री. A होमकाष्ठि त गाळिका, BC होमकाष्पि त गाळिका for होमकाष्ठी तु नालिका.

379. AC होमभस for होमभस्म. ABC वैष्णुतं for वैष्णुतं.

380. A होमेन्धनं, B होमंधनं for होमेन्धनं. A स्यादिधो स्त्रि, B हृधि भो स्त्रि, C स्यादिभो स्त्री for स्यादिध्मोऽस्त्री. A समी, B ममी for समित्.

381. A तृबुक, B त्रिवृको, C तृबुको for तृप्रको. B चदुः for चरुः.

वृत्तस्याध्ययनस्यापि संपत्तिर्ब्रह्मवर्चसम् ।
त्यागो दानं वितरणं विश्राणनविसर्जने ॥

विहापनं निर्वपणं स्पर्शनं प्रतिपादनम् ।
उत्सर्जनं प्रदेशनमपसर्जनमंहतिः ॥

385

अतोयं सात्त्विकं दानमुदपूर्वं तु पौष्टिकम् ।
आशिषा शान्तिकं दानं वरणं कामदं भवेत् ॥
आशासनेऽर्थना याच्न्वा याचनाध्येषणार्दना ।
भिक्षार्चा सनिरङ्गी स्यान्मार्गणा तु गवेषणा ॥

पर्येषणा परीच्छा च मृगतान्वेषणा मृगः ।
चान्द्रायणं चन्द्रव्रतं प्राजापत्यं तु कृच्छ्रकम् ॥

390

प्राजापत्यं तु गोकृच्छ्रं कृतं गोमूत्रयावकैः ।
उपवासस्तूपवस्त्रं संन्यासः स्यादनाशनम् ॥

द्वादशाहे तु पराकं षोडशाहे तुरायणम् ।
तुरायणद्वयं सौम्यं चातुर्मास्ये परायणम् ॥

395

पञ्चरात्रं पयःपानं संगमं संगमश्च सः ।

योगपट्टस्तु गीता स्यात्पर्यस्तिरवसक्थिका ॥

ऋषिखिकालदर्शः स्यान्मौनी वाचंयमी मुनिः ।

तपनः कुम्भपुत्रः स्यादगस्त्यः पीतसागरः ॥

382. A अध्ययनसापि, B अध्ययन वापि, C अद्ययतस्तूहि for अध्ययनस्यापि. A संप्रति, B संपति, C संपत्ति for संपतिर्. ABC बंह° for ब्रह्म°.

383. C वतरणं for वितरणं.

384. ABC विहायनं for विहापनं. ABC निर्वपणं for निर्वपणं.

385. ABC प्रदशनं for प्रदेशनं.

386. C दान for दानं. A × ष्टिकं, C पैष्टिकं for पौष्टिकं.

387. B आशेषा for आशिषा. A कांतिकं for शान्तिकं.

388. C अर्धना for अर्थना. ABC याच्ना for याच्न्वा.

389. ABC अक्लि for अङ्गी.

390. ABC परिच्छा for परीच्छा.

391. ABC चंद्रवृत्तं for चन्द्रव्रतं. AC कृच्छ्रकं, B कृच्छ्रकं for कृच्छ्रकं.

393. ABC उपवस्त्रं for उपवस्तं. ABC संन्यास for संन्यासः. ABC अशननं for अनाशनं.

394. ABC तुरामणं for तुरायणं.

395. AC तरायणद्वयं, B तरायणद्वये for तुरायणद्वयं. B साम्यं for सौम्यं.

397. B पर्यस्तार्. C पर्यस्तोर् for पर्यस्तिर्. A अवसंक्रिकाः, B अवसंक्रिकाः, C अवसंक्रिका for अवसक्थिका.

398. A °दर्श, B °दा ×, C omits for °दर्शः. ABC मौनि for मौनी. C °यमो for यमी°.

399. AC °वृत्र, B °पुत्र for °पुत्रः.

- 400 और्वशैयः कुम्भयोनिरगस्तिर्विन्ध्यकूटकः ।
मैत्रावरुणिराग्नेयो मुनिर्वातापिसूदनः ॥
दक्षिणाशारतः काथिरनसत्याग्निमारुतौ ।
अस्य कौषितकी भार्या लोपामुद्रा वरप्रदा ॥
तस्य ज्येष्ठस्तु सन्मौनी जन्मनक्षत्रनामकः ।
405 प्राचेतसस्तु वाल्मीकिर्वल्मीकश्च कुशी कविः ॥
शालातुरीयको दाक्षिपुत्रः पाणिनिराहिकः ।
हलभूतिस्तूपवर्षः कृतकोटिकविश्च सः ॥
योगज्ञो याज्ञवल्के च वसिष्ठे ह्यायवः स्मृतः ।
पराशरे तु यज्ञास्यः शतानन्दस्तु गौतमे ॥
410 यवक्रीतो रोहिते स्याज्जरत्कारुर्यथावरः ।
कुशारणिस्तु दुर्वासा ह्यष्टावक्रस्तु गर्भजः ॥
च्यवनो मत्स्यगुच्छश्च गोनर्दायः पतञ्जलिः ।
अथ व्याडिर्विन्ध्यवासी नन्दनीनन्दनोऽपि च ॥
कात्यायनो वररुचिर्मेघजिच्च पुनर्वसुः ।
415 वात्स्यायनस्तु कौटिल्यो विष्णुगुप्तो वराणकः ॥

400. A और्वधियः, B चार्वधियः, C चौर्यश्रेयः
for और्वशैयः. A अगस्तिद्विन्ध्य°, C
अगस्तिद्विन्ध्य° for अगस्तिर्विन्ध्य°.

401. A मैत्रावरुणार् for मैत्रावरुणिर्.

402. AC क्वाशिदानसत्याग्निमारुतः, B काथि-
दानवत्याग्निमारुतः for काथिरनसत्याग्नि-
मारुतौ.

403. AC काषितरी, B काषितकी for कौषि-
तकी. C बायाँ for भार्या.

404. ABC सन्मौनि for सन्मौनी.

405. AC वाल्मि × र्, B वाल्मीकि for
वाल्मीकिर्. C चकुशी for कुशी.

406. C °तुरीयणो for °तुरीयको. AC दाक्षि-
पुत्र, B राक्षिपुत्र for दाक्षिपुत्रः

408. B योगंज, C योगंजि for योगज्ञो. BC

वसिष्ठे for वसिष्ठे. A त्पायद, BC त्यायद
for ह्यायवः.

410. C यवक्रीतो for यवक्रीतो.

411. ABC दुर्वासाः for दुर्वासा. ABC दष्टा-
वक्रः for ह्यष्टावक्रः

412. A मच्छगुस्त्वश्च, BC मच्छगुच्छश्च for
मत्स्यगुच्छश्च. A गोनर्दायः, B गो × र्दायः,
C गो × र्दायः for गोनर्दायः.

413. A व्याथर्, BC व्याधर् for व्याडिर्.
ABC नन्दनो° for नन्दनी°.

414. B omits this line. A मयजिच, C
मयजीव for मयजिच्च. ABC पुनर्वसुः
for पुनर्वसुः.

415. AC वात्स्यायनः, B कात्यायनः for
वात्स्यायनः.

द्राविलः पक्षिलः स्वामी मल्लनागोऽङ्गुलोऽपि च ।

विद्वान्सन्कोविदः सूरिर्मेधावी पण्डितो बुधः ॥

सुधीर्विपश्चित्संख्यावान्प्राज्ञो धीमान्विचक्षणः ।

दीर्घदर्शी दूरदर्शी लब्धवर्णः पलंहतिः ॥

ब्रह्मभूयं ब्रह्मभावे देवभूयादिकं तथा ।

420

अमृतत्वं तु कैवल्यं मुक्तिर्मोक्षो[ऽपुनर्]भवः ॥

मोक्षावलम्बिनः प्रायः पाषण्डा बाह्यलिङ्गिनः ।

ते च हेरुकशोभाद्याः प्रोक्ताः षण्णवतिः क्वचित् ॥

दशोत्तरशतं कैश्चित्पाषण्डानां प्रदर्शितम् ।

शतत्रयं षष्ठ्यधिकमुक्तं चीनेशसंसदि ॥

425

वेषजीवकृतान्ताद्यैस्तेषां भेदाः परः शतम् ।

क्षत्रं बाहुजराजन्यौ भूशक्रः क्षत्रियो विराट् ॥

राजा तु पार्थिवो भूभृद्भूपो नरपतिर्नृपः ।

सार्वभौमश्चक्रवर्ती नृपोऽन्यो मण्डलेश्वरः ॥

स्वाम्यमात्यसुहृत्कोशराष्ट्रदुर्गबलानि च ।

430

राज्याङ्गानि प्रकृतयः पौराणां श्रेणयोऽपि च ॥

षट्कं कामो मदो मानो मोहोऽमर्षो रूषापि च ।

मृगयाक्षाः स्त्रियः पानं वाक्पारुष्यार्थदूषणे ॥

416. ABC पक्षिल for पक्षिलः. ABC स्वामि for स्वामी.

418. ABC सुधिर् for सुधीर्. A विपश्चित्, B विपश्चित्, C विप × त् for विपश्चित्. ABC संख्यावा for संख्यावान्. C प्राज्यो for प्राज्ञो. ABC धिमान् for धीमान्.

419. ABC दीर्घदर्शि for दीर्घदर्शी. ABC दूरदर्शि for दूरदर्शी.

420. A ब्रह्मभूयः, BC ब्रह्मभूयं for ब्रह्मभूयं. ABC ब्रह्मभावे for ब्रह्मभावे.

421. ABC × × × भवः for अपुनर्भवः.

422. ABC पापाषण्डा for पाषण्डा. ABC °लिगिनाः for °लिङ्गिनः.

423. AB °शोभाद्याः for शोभाद्याः. C षण्ण × तिः for षण्णवतिः.

425. A × × धिकं, B पथ्यदिकं, C × × दिकं for षष्ठ्यधिकं. A चिनेशसं × ×, B चनेशसंयलि C चिनेशनंयति for चीनेश-संसदि.

426. A देष° for वेष°. A कृतांताधृस्, B कृतांताद्यैस्, C कृतांताध्यैस् for कृतान्ताद्यैस्. AC भेदः, B भेद for भेदाः.

427. A भूशक्रः for भूशक्रः.

429. ABC चक्रवर्ति for चक्रवर्ती. AB नृपान्यो for नृपोऽन्यो.

431. A श्रे × यापि for श्रेणयोऽपि.

432. AB षट्कं for षट्कं. B अमर्षा for अमर्षा.

433. ABC अक्षा for अक्षाः. ABC पा × for पानं. A अर्द्° for अर्थ°.

- दण्डपारुष्यमित्येतन्महाव्यसनसप्तकम् ।
 435. देवी राजकुलोत्था चेत्परिवृत्ती तु पूजिता ॥
 वावाता तु प्रियतमा स्वाधीनी तु नृपात्मजा ।
 पालागली युद्धजिता नृपस्योढाः प्रिया इमाः ॥
 अनूढा तु प्रिया राज्ञः कालज्ञा गणिका स्मृता ।
 गणिका सा प्रगणिका यानाप्तपरिहारिका ॥
 440. अथालगणिकाप्याज्ञागणिका कुलसंभवा ।
 शय्यास्रगभूषणादौ तु नियुक्ता परिचारिका ॥
 शत्रुर्दस्युरमित्रोऽरिररातिरहितो द्विषन् ।
 द्वेषणः प्रत्यनीको द्विद्धिघांसुर्हिसनो रिपुः ॥
 सैन्यं चक्रं बलं सेना पृतना ध्वजिनी चमूः ।
 445. अनीकिनीपताकिन्यौ वाहिनी च वरूथिनी ॥
 सैन्यं तु भिन्नकूटं तन्नष्टावान्तरनायकम् ।
 शून्यमूलं तदस्थानमन्तःशल्यं सदोषकम् ॥
 हस्त्यश्वरथपादातं बलं स्याच्चतुरङ्गकम् ।
 कुम्भो मतङ्गजो हस्ती दन्ती कुम्भी करी रदी ॥

434. AB °एत्येतत्, C °वित्येतत् for °मित्येतत्.
 435. C देवि for देवी. A °कुलोद्दा, BC °कुलोत्था for °कुलोत्था. ABC परि-
 वृत्ति for परिवृत्ती.
 436. A वाकता, BC विनीता for वावाता.
 ABC स्वाधीनि for स्वाधीनी.
 437. AC पालागळि, B पातागळि for पाला-
 गली. ABC युद्° for युद्ध°. A नृपस्योढाः,
 B नृपसोढाः, C नृपस्यूढाः for नृपस्योढाः.
 ABC प्रजाः for प्रियाः.
 438. A अनोढा for अनूढा.
 439. AC यानप्ता°, B यानन्ता° for यानाप्त°.
 A °हारिकाः for °हारिका.
 440. ABC °प्यज्ञा for °प्याज्ञा. A °सं × दा,
 C सं × वा for संभवा.
 441. A काय्या° for शय्या°. ABC °स्रद्°
 for °स्रग्°. AC °भूषणिदा, B °भूषणिधा
 for °भूषणादौ.

244. AC शत्रु for शत्रुर्. ABC अमित्रारिः
 for अमित्रोऽरिः. A अपो for अहितो.
 443. C द्वेषण for द्वेषणः. ABC प्रत्यनीको
 for प्रत्यनीको. ABC द्विजघांसु for
 द्विद्धि जिघांसुर्. ABC हंसनो for
 हिसनो.
 444. ABC स्तैन्यं for सैन्यं. AC ध्वजिनि
 for ध्वजिनी. C चमू for चमूः.
 445. ABC वाजिनि for वाहिनी. AC वरू-
 थिनी, B वरूथिनि for वरूथिनी.
 446. A नष्टाकांतर° for नष्टावान्तर°.
 447. ABC तदुस्थान° for तदस्थान°. A
 °मनशल्यं, B °तु त शैल्यं, C °मतशल्यं
 for °मन्तःशल्यं.
 448. C हत्थ° for हस्त्य°. AC पिलं for बलं.
 449. B कुंभं for कुम्भो. AC हस्ति, B हस्त
 for हस्ती. ABC दंति कुभि for दन्ती
 कुम्भी. AC करि दरि, B करी दरी for
 करी रदी.

- स्तम्बेरमो गजो गर्जो द्विरदोऽनेकपो द्विपः । 450
 दन्तावलो महाकायो वारणः कुञ्जरोऽसुरः ॥
 महामृगः शूर्पकर्णः सामजः सिन्दुरः कपिः ।
 मन्दवृन्दः कुली कम्बुः शुण्डालः षष्टिहायनः ॥
 वेगदण्डश्च वेदण्डो हस्तनासश्च पेचकी ।
 भद्रो मन्द्रो मृग इति गजाः संस्कारजास्तथा ॥ 455
 बिम्बकस्तु शिरोमध्यं पाकलौ तस्य पार्श्वयोः ।
 विताने तद्ग्रहिःपार्श्वौ कुम्भमध्ये विदुः पुमान् ॥
 कर्णमूले वितलिका चूलिका पिप्पलीति च ।
 विञ्जूषः कर्णपार्श्वेऽस्मिन्नारक्षौ कुम्भयोरधः ॥
 उरःपार्श्वे तु विशोभौ दर्दुरौ गलपार्श्वकौ । 460
 तल्पलं त्विभमध्याङ्गं स्कन्धदेशेऽप्यमासनम् ॥
 कटस्तु करटो गण्डो गात्रं पूर्वोऽङ्घ्रिरस्य तु ।
 मू × रोधः प्रतीकाशः क्षयश्च पलपादकः ॥
 कूर्मः संदानभागश्च प्रोह उत्सङ्ग इत्यपि ।
 विशेषभागो वैशाखी तद्गात्रेषु च पाकलः ॥ 465

450. A स्तम्बेरमा, C स्तम्बेरमो for स्तम्बेरमो.
 ABC गर्जः for गर्जो.
 451. ABC दन्तावलो for दन्तावलो.
 452. A महाग्र्य ×, B महाग्र्यः, C महोग्र्य ×
 for महामृगः. C °स्यामजः for सामजः.
 AC तिदुरः for सिन्दुरः. AC कपि for
 कपिः.
 453. ABC मन्दवृन्दा for मन्दवृन्दः. AB कुलि
 for कुली. ABC षष्टि° for °षष्टि°.
 454. ABC वेगदण्डः for वेगदण्डः.
 456. C °मद्यं for °मध्यं. AB पाकला, C
 पाकलौ for पाकलौ.
 458. AB कर्णमूले for कर्णमूले. ABC वित-
 लिका for वितलिका.
 459. AB विञ्जूष, C विञ्जूष for विञ्जूषः.
 ABC आरक्षा for आरक्षौ. AB अधः
 for अधः.
 460. A विशोभा, B विक्षेभा, C विशोभो
 for विशोभौ. AC दर्दुरा, B दुर्दुरा for
 दर्दुरौ. A गळपार्श्वकाः, BC गळपार्श्वकौ
 for गलपार्श्वकौ.
 461. C त्वम° for त्विभ°. ABC स्कंद° for
 स्कन्ध°. C अप्रहासनं for अध्यमासनं.
 462. B गोत्रं for गात्रं. A स्तु for तु.
 463. C प्रतीकाश for प्रतीकाशः. B क्षयः
 for क्षयः.
 464. ABC सदान° for सन्दान°. ABC प्राह
 for प्रोह.
 465. ABC °भोगो for °भागो. A वैशास्या,
 BC वैशास्यात् for वैशाखी. A तद्गात्रे ×,
 B तद्गात्रेतिष्ठेषु, C तद्गात्रेस्तु for तद्गा-
 त्रेषु. A न, C ध for च. A पालकाः,
 BC पाकलं for पाकलः.

पुष्पवंशोऽपदंशः स्यान्निकोशः कुक्षिमध्यकम् ।
अत्यूहः कुकुदं मेढ्रे करिका चूचुकान्तरम् ॥

अथ पुच्छे स्थिताः किल्ली संवालो बालपुष्करम् ।
दन्तभागः पुरोभागः पक्षभागस्तु पार्श्वकः ॥

470

मुखे पृषन्ति पद्मानि वमथुः करशीकरः ।
चूला कक्ष्या वरत्रा स्याद्दृक्शोऽस्त्री शृणिः षणि ॥

अश्वस्तुरङ्गस्तुरगो हयः सप्तिस्तुरङ्गमः ।
शालिहोत्री व्रती कुण्डी प्रोथी वारुः प्रकीर्णकः ॥

475

कुदुरो णेटकस्ताक्ष्यः क्रमणो प्रहभोजनः ।
पालकः पुरुलः पीतो माषाशी सिंहविक्रमः ॥

श्रीवृक्षकी प्राक्षिणी चेद्रोमावर्तो मुखेऽपि च ।
अश्वत्थपत्रसदृशपुण्ड्रः श्रीवत्सकी स्मृतः ॥

मल्लिकाक्षः सितैर्नेत्रैर्विष्णोरिन्द्रायुधो हयः ।
पञ्चभद्रस्तु हृत्पृष्ठमुखपार्श्वेषु पुष्पितः ॥

466. ABC अपदंश for अपदंशः. ABC स्या
for स्यान्.

467. A कुकुदन्, B कुकुदन्, C कंकुदन् for
कुकुदं. A मेढ्रे, C मेढ्रे for मेढ्रे. B
करिको for करिका. AC दूचुकान्तरं for
चूचुकान्तरं.

468. AB अधपुच्छे, C अधःपुच्छे for अथ पुच्छे.
AC स्थितः, B स्तितः for स्थिताः.
ABC किल्ली for किल्ली. A पाल × ×
×, B पालपुष्करं, C पालपुष्करं for
बालपुष्करं.

469. ABC दंतभाग for दन्तभागः.

470. B वृषंति for पृषन्ति. ABC वमथुः for
वमथुः.

471. AB चूला, C चूडा for चूला. ABC
वरत्ता for वरत्रा. A omits, B (अ)स्ति,
C (अ)स्त्री, for अस्त्री. AB शृणि, C
शृणी for शृणिः. C षणी for षणि.

472. AB हय for हयः.

473. ABC शालिहोत्रि for शालिहोत्री.
ABC प्रति for व्रती. A कुंडि, B कुंडि,
C कुंडि for कुण्डी. AB प्रोधि, C प्रोधी
for प्रोथी.

474. A णेटकस्तक्ष्य, B णिटकस्तक्ष्यः, C
णिटकस्तेक्ष्यः for णेटकस्ताक्ष्यः. B
क्रमणो for क्रमणो. B °भोजिनः for
°भोजनः.

475. ABC पुरुळः, for पुरुलः. C स्पीतो
for पीतो. ABC माषाशि for माषाशी.

476. ABC श्रीवृक्षकी for श्रीवृक्षकी. AC
प्राक्षिणि for प्राक्षिणी. A द्वेद्रोमावर्त्, B
द्वेद्रोमावर्तो, C द्वेद्रोमावर्तो for चेद्रो-
मावर्तो.

477. AC अश्वद् for अश्वत्थ°. AB पुंद्, C
पुत्र for पुण्ड्रः. B श्रीवत्स ×, C
श्रीवत्सकः for श्रीवत्सकी.

478. A नेत्रैर्, B नेत्रिर्, C नेत्रैर् for
नेत्रैर्. ABC मयः for हयः.

479. A °पृष्ठ°, B °पुष्प° for °पुष्ट°.

- निहीनास्त्वञ्जकारट्टशम्बला दोषिणः परे । 480
 तत्र शृङ्गी शृङ्गपदे मांसबुद्बुदवान्द्वयः ॥
 अश्वानां तु गतिधारा विभिन्ना सा च पञ्चधा ।
 आस्कन्दितं धौरितकं रोचितं वल्लितं प्लुतम् ॥
 इत्येत्येषां तु पञ्चानां नामैकं बहुभेदकम् ।
 गत्यर्थास्तद्वदार्था हि सर्वे ते वाच्यलिङ्गकाः ॥ 485
 स तु वल्लभः पालेयो राजेष्टः परिवर्धकः ।
 अमृताद्वाष्पतो वह्नेर्देवेभ्यः क्रोधतः फलान् ॥
 साम्ना लक्ष्म्या ह्योत्पत्तिः सप्तधेति प्रकीर्तिता ।
 वाहनं यानं संयुग्यं वाह्यं धोरणमित्यपि ॥
 अस्मिञ्चक्रयुते गन्धः शताङ्गः स्यन्दनो रथः । 490
 वहिर्त्रं वाहनं चास्मिञ्चतुरस्त्रे सकृद्वरे ॥
 दीर्घद्विपक्षवहनमनः क्ली शकटोऽस्त्रियाम् ।
 प्रवाहिर्ना वृत्तमध्ये पक्षकृवरवर्जिते ॥
 देवतार्थो देवरथो युद्धार्थः साम्प्रायिकः ।
 क्रीडार्थः स्यात्पुण्यरथः कृतः कर्णिरथो मृदा ॥ 495

480. A निहनाः, B निहिनाः for निहीनाः.
 BC अज्जकारट्ट° for अञ्जकारट्ट°. AB
 दोषिण प्यरे for दोषिणः परे.
 481. ABC शृङ्गी for शृङ्गी. A शृ × °, B
 शृङ्गि° for शृङ्ग°. A बभूधवान् for
 बुद्बुदवान्.
 482. ABC गति for गतिर्. AC पंचया
 for पञ्चधा.
 483. ABC प्लुतं for प्लुतं.
 484. B नैकका for नामैकं.
 485. AB गत्यर्थास् for गत्यर्थास्. C तद्वतद्व°
 for तद्व°.
 486. ABC वल्लभ for वल्लभः. A राजेष्टः for
 राजेष्टः.
 487. ABC देवेभ्य for देवेभ्यः. AC क्रोधतो,
 B क्रोधते for क्रोधतः.
 488. ABC लक्ष्मा for लक्ष्म्या. ABC
 ह्योत्पत्ति for ह्योत्पत्तिः. A प्रकीर्तिताः,
 C प्रकीर्तिता for प्रकीर्तिता.

489. ABC यान for यानं. ABC योरणं for
 धोरणं.
 490. B गन्ध for गन्धः. ABC शतांग for
 शताङ्गः.
 491. ABC वहिनं for वाहनं. B चागमो for
 चास्मिन्. ABC चतुरश्रे for चतुरस्त्रे.
 492. ABC के for क्ली. A (before corr.)
 स्त्रियानि for स्त्रियां.
 493. A प्रवाहिर्ना, BC प्रदाहिर्ना for प्रवा-
 हिर्ना A वृत्तमध्ये, BC वृत्तमध्ये for
 वृत्तमध्ये.
 494. A देवतार्थो for देवतार्थो. A देवरथा
 for देवरथो. ABC युद्धार्थास् for
 युद्धार्थः. A सांप्रदायकः, B सांप्रदायिकः,
 C स्यांप्रदायकः for साम्प्रायिकः.
 495. ABC क्रीडार्थ for क्रीडार्थः. A स्यन्,
 B × त्, C स्यत् for स्यात्. ABC
 पुण्यरथः for पुण्यरथः. AB मृदा, C
 मृदा for मृदा.

युगो द्वितीयः प्रासङ्गः पताका तु ध्वजोऽस्त्रियाम् ।
सेवका युधि योद्धृणां भटा योधाश्च योधकाः ॥

पदातिपत्तिपादाताः पदातिकपदाजयः ।

पादिकः पदकः पत्तो राथिको रथिको रथी ॥

500

सेनाधिपस्तु सेनानी साहस्रास्तु सहस्रिणः ।

धन्वी धनुष्मान्धानुष्कः पुरोगमपुरःसरौ ॥

शूरो वीरश्च विक्रान्तो भटश्चारभटोऽपि च ।

अशूरो हतकः क्लीबो जिष्णौ तु जयजित्वरौ ॥

शिक्षितः कृतहस्ते तु सांयुगीनो रणेऽपि च ।

505

जवने जवनिमा स्याज्जङ्घालोऽतिजवेति च ॥

धीरो मन्दगतिः कुट्टी स्यादुरस्वानुरस्तिकः ।

त्वक्त्रं तु दंसनं वर्म तनुत्रं कवचोऽस्त्रियाम् ॥

हिरिका स्यादयोवर्म जङ्घानाणं तु मत्कुणम् ।

पट्टस्तु लिपिसंनाहो बाहुलं बाहुरक्षकृत् ॥

496. AC द्वितीयः for द्वितीयः. ABC पातका for पताका.

497. B सेनका for सेवका. A योद्राणा, BC योद्राणि for योद्धृणां. ABC भट for भटा. B योधकां for योधकाः.

498. A पराजयः, B पथाजयः, C पदोजयः for पदाजयः.

499. A पत्तिः, B पत्तः for पत्तो. ABC राथिको for राथिको. ABC रथि for रथी.

500. ABC सेनाधिपः for सेनाधिपः. ABC सेनानि for सेनानी.

501. ABC धन्वि for धन्वी. A धनुष्ठां, B धनुष्ठां, C धनिष्ठां for धनुष्मान्. A -पुरस्तराः, BC पुरस्तरौ for पुरःसरौ.

503. A adds हति after अशूरो. ABC हतिक for हतकः. AB जिष्णो for

जिष्णौ. ABC °जित्वको for °जित्वरौ.

504. C कृ × हस्ते for कृतहस्ते. A रणेपणः, C रणपणा for रणेऽपि च.

505. AB जीवने for जवने. A × वतिमा, B जीवतिमा, C जुवतिमा for जवनिमा. ABC स्या for स्याज्. A अनि° for अति°.

506. ABC कुट्टि for कुट्टी. AB उरःस्वा ×, C उदस्याद् for उरस्वान्. A × र शालकः, B × × नीलकः, C उरस्तिक for उरस्तिकः.

507. ABC वर्क for त्वक्त्रं. C दंसकं for दंसनं. A दनुत्रं for तनुत्रं.

508. C स्यात् for स्यात्.

509. A लिक्सन्नाहा for लिपिसंनाहो. A °रञ्ज for °रक्ष°.

- मर्दनी पादरक्षा स्यादङ्गुलत्रे कपिः पुमान् ॥ 510
 शीर्षत्राणे तु शीर्षण्यमधिकान्ङं तु कङ्कटे ।
 शस्त्रे स्यान्न छिको हेतीर्ऋष्टिः खड्गे प्रचारकः ॥
 चन्द्रहासोऽर्धचन्द्राग्रेऽप्युली तु करवालिका ।
 हरकस्तरवारिः स्त्री पुलकास्त्वणुराजयः ॥
 अथासिपुत्रच्छुरिका सातिदीर्घासिधेनुका । 515
 कार्मुकं धन्व कोदण्डं धर्ममखं शरासनम् ॥
 कार्मुकं तु चतुर्हस्तं कोदण्डं त्र्यङ्गुलं विना ।
 कवटो लघुकाष्ठा स्यात्सयष्टिर्यष्टिवारणः ॥
 लोहाविहार उद्योगे राज्ञां नीराजनाविधिः ।
 यत्सेनयाभिनिर्माणं पत्यास्तदभिषेणनम् ॥ 520
 विरतं तु भटोद्योगोऽभ्याक्रमो यानमभ्यरीन् ।
 मृध आस्कन्दनं युद्धं समिदायोधनं रणम् ॥
 स्वक्षेत्रे सकृत्तिकाङ्गी वीराङ्को वीरदर्शनः ।

510. AB मदनि, C वदनि for मर्दनी. AC कपि for कपिः. A reads in the next line.

511. ABC शीर्षण्यं for शीर्षण्यं. A puts danda after शीर्षण्यं. C °मधिकान्ङं for °मधिकान्ङं. A कङ्कटे for कङ्कटे.

512. A शस्त्रे, C शस्त्र for शस्त्रे. BC omit स्यान्न छिको हेतिर्. A हेति for हेतिर्. A puts danda after हेतिर्. A मुष्टि, B बुष्टि, C बुष्टि for ऋष्टिः. C प्रवाचकः for प्रचारकः.

513. B चन्द्रहासा for चन्द्रहासो. AB अर्थ° for अध°. A स्युळि, B प्युळो, C स्युळां for प्युली. ABC करवालिका for करवालिका.

514. ABC तरवारि for तरवारिः. ABC छि for स्त्री. AB पुळाक°, C पुळाक° for पुळाका°. A °स्वणुमाजयः, BC स्वणुराजयः for स्वणुराजयः.

515. BC अध for अथ. ABC अशिपुत्रश्च . . for आसिपुत्रच्. ABC चुरिका for

छुरिका. B सातु° for साति°. ABC अशि° for असि°.

516. ABC कोदण्ड for कोदण्डं.
 517. AB चतुर्हस्तं for चतुर्हस्तं. ABC कोदण्डं for कोदण्डं. BC त्र्यङ्गुलं for त्र्यङ्गुलं.
 518. ABC कपटो for कवटो. BC °काष्ठा for °काष्ठा. ABC सयष्टि for सयष्टिर्. ABC यष्टि° for यष्टि°.
 521. C वीरतं for विरतं. ABC अभ्यक्रमो for अभ्याक्रमो. ABC योनं for यानं. ABC अभ्यरिन् for अभ्यरीन्.
 522. A मृधा, B मृद for मृध. ABC आस्कन्दनं for आस्कन्दनं. BC समिधू for समिधु.
 523. ABC स्वक्षेत्रि for स्वक्षेत्रे. A (before corr.) सकृत्तिकाङ्गी (?), A (after corr.) सकृत्तिराक्षि, B सकृत्तिराटि, C सकृत्तिराटि for सकृत्तिकाङ्गी. A (before corr.) विराण, A (after corr.) B विराङ्को, for वीराङ्को. A विरदर्शनः, B विरदर्शनः for वीरदर्शनः.

- 525 वीराणां यद्रणे नृत्तं तस्मिन्वीरजयन्तिका ॥
नाशस्त्वपक्रमोऽपायो विप्रयाणं पलायनम् ।
पिञ्जस्तु घात उन्माथो विशरः प्रमथो वधः ॥
उद्वासनं प्रशसनं क्षणनं परिवर्जनम् ।
रुण्डोऽशिराः कबन्धोऽस्त्री कुणपोऽरिशवोऽस्त्रियाम् ।
शवयानं कटः कोटिश्चिता चित्या चिति स्त्रियाम् ।
- 530 शिरो रूढं व्रणस्थाने व्रणशान्तिस्तु रोपणम् ॥
आस्फोटो रणसंनाहस्तुमुलं रणसङ्कुलम् ।
आर्या भूमिस्पृशो वैश्या ऊरुन्या ऊरुजा विशः ॥
आजीवो जीवका वृत्तिर्वार्ता वर्तनजीवने ।
प्रीहिस्तु रेणुको बीजो धान्यं सस्यं [तु] रीरिका ॥
- 535 श्रीहयस्तम्बकरयः शालेयाः श्वेततण्डुलाः ।
सुगान्धिको महाशालिः षष्टिकः सूक्ष्मतण्डुलः ॥
कलावकास्तु कलमाः प्रवराः शालषष्टिकाः ।
माषस्तु मलदो मांसं घरी बीजवरो बली ॥
मुद्रस्तु प्रथनो लोहो बलाङ्गो हरितो हरिः ।
-
524. A विराणां for वीराणां. A वृत्तं, BC नृत्तं for नृत्तं. C °जयन्तिका for °जयन्तिका.
525. ABC अपत्रमो for अपक्रमो. ABC विप्रमाणं for विप्रयाणं.
526. ABC विजः for पिञ्जः. A उन्मादो, BC उन्माथो for उन्माथो. A प्रमदा, B प्रवजो, C प्रवयो for प्रमथो.
528. ABC कुण्डो for रुण्डो. AB अस्त्रि, C असि for अस्त्री. A कुणपो for कुणपो. A अरि × ×, BC अरिशवो for अरिशवो.
529. AC क्वचः, B क्व × for कटः. A छिन्या for चित्या. ABC चिति for चितिः.
530. ABC °षु for °स्तु.
531. ABC आस्फोट for आस्फोटो. ABC व्रण° for रण°.
533. A वृत्ति for वृत्तिर्. A वर्तन° for वर्तन°.
534. A प्रिहापु, B प्रहीषु, C प्रहोषु for प्रीहिस्तु. B adds रेणु before रेणुको AB बीजा for बीजो. ABC रिरिका for रीरिका.
535. AB °करणः for °करयः. B श्वेत° fo श्वेत°.
536. A gives this line after 538 AC षष्टिको, B षष्टिगो for षष्टिकस् AB सूक्ष्मतंडुलाः, B सूक्ष्मतंडुलाः for सूक्ष्मतण्डुलः.
537. A कलमाः for कलमाः.
538. AC °परो, B °सरो for °वरो. BC बां for बली.
539. ABC मुद्रः for मुद्रः. A प्रथमो, प्रदको, C प्रथनो for प्रथनो. B ली for लोहो.

- पीतेऽस्मिन्वसुखण्डीरप्रवालजयशारदाः ॥ 540
 वनमुद्रे तु कुट्टः स्यान्निगूढकुलिकाकुलाः ।
 खण्डी च राजमुद्रे तु मरुष्टकमयष्टकौ ॥
 जर्तिलोऽरण्यजतिलो जालकस्तूलकस्तिलः ।
 तिलपुष्पं वज्रपुष्पं मसूरस्तु मसूरकः ॥
 अलसान्द्रे राजमाषो निष्पावः श्वेतशिम्बिका । 545
 आढकी तुवरी वल्गा सौराष्ट्री करवोरिका ॥
 छत्रा कुस्तुम्बुरी धान्या धान्यकं च धनीयिका ।
 गोधूमस्तु म्लेच्छभोज्यः सुमनाः सुमनो गुरुः ॥
 शतपर्वा बहवकः कोद्रवे कोरदूषकः ।
 ऋद्धमावसितं धान्यं बहुलीकृतं संस्कृतम् ॥ 550
 खलपूः स्याद्बहुकरश्छादितेयश्छादिस्तृणम् ।
 क्रयकः क्रयिकः क्रेता विपूर्वाः क्रेयवस्तुके ॥
 क्रेये प्रसारितं क्रय्यं विक्रेयं पणितव्यकम् ।
 परिवर्तो विनिमयो वैमयो विमयोऽपि च ॥
 सत्यंकारः पुनः सत्याकृतिः सत्यापनं च तत् । 555

540. B सिते for पीते. A °खंडिरः°, B °खंडीरः°, C °खंडीकः° for °खण्डीर°. ABC °प्रवाल° for °प्रवाल°. C °शातधाः for °शारदाः.
 541. ABC कुट्ट for कुट्टः. B °निगूढः° for °निगूढ°. B °कुरिका°, C °कुलिकाः° for °कुलिका°.
 542. A खंडि for खण्डी. A मरुष्टक°, B मरुष्टक°, C मरुष्टक° for मरुष्टक°. A °मयष्टक°, B °मयष्टकौ for °मयष्टकौ.
 543. ABC जातिजारिण्य° for जर्तिलोऽरण्य°. ABC तूलकाम् for तूलकम्. A तिल for तिलः.
 545. A निष्पावो, BC निष्पावो for निष्पावः.
 546. A अथकी, B अथकं for आढकी. A तुवरि for तुवरी. A सौराष्ट्रि, C सौराष्ट्रि for सौराष्ट्री.
 547. B चत्रा for छत्रा. A कुस्तुम्बुरी, B कुस्तुम्बुरि, C कुस्तुम्बुरी for कुस्तुम्बुरी. AC धान्यकं for धान्यकं. AC धनीयिका, B

- धनीयिका for धनीयिका.
 548. A म्लेच्छभोज्यः, BC म्लेच्छभोज्यः for म्लेच्छभोज्यः. ABC समनः for सुमनाः.
 549. A बहवका, BC बहवको, for बहवकः. AB कौदु × × × for कोरदूषकः.
 550. A ऋद्धमं, C ऋद्धमां for ऋद्धं. C आवसितं for आवसितं. ABC बहुलीकृत for बहुलीकृतं. A मत्कृतं, B मत्सतं, C मत्यतं for संस्कृतं.
 551. ABC खलपू for खलपूः. ABC °करच् for °करश्. AC छादितेयच् for छादितेयश्. AC चार्दः, B चदिः for छदिः.
 552. A क्रयकः for क्रयकः. ABC क्रयिको for क्रयिकः. ABC विपूर्वा for विपूर्वाः.
 553. C क्रेयं for क्रेये. AC प्रहारितं for प्रसारितं. BC क्रय्ये for क्रय्यं. C विक्रेयं for विक्रेयं. B पणितव्यकं for पणितव्यकं.
 554. ABC वैमयो for वैमयो.
 555. ABC पुन for पुनः. A सत्याकृति, BC सत्याकृति for सत्याकृतिः.

- पण्याजीवः सार्धवहो नैगमो वणिजो वणिक् ॥
 वैदेहिकः प्रापणिकः क्रयविक्रयिकोऽपि च ।
 कोशमल्ली हिरण्यं च हेमरूप्यं कृताकृतम् ॥
 ओषध्यो जातिमात्रं स्युरजातौ सर्वमौषधम् ।
- 560 स्त्री शुण्ठिरूपणं विश्वभेषजं सिंहलं कटुः ॥
 पिप्पली मागधी शौण्डी ग्रन्थिनी तीक्ष्णतण्डुला ।
 कपिवल्ग्यां कोलवल्ली गण्डिनी हस्तिपिप्पली ॥
 मरीचं च शिरावृत्ता भूषणं धर्मपत्तनम् ।
 लोभाख्यं श्यामवल्ली च व्यूषणं कटुकं त्रयम् ॥
- 565 क्षारो गुडोऽस्य विकृतौ मत्स्या स्यात्खण्ड[शर्करा] ।
 फणितं क्षुद्रखण्डं च चत्कुलीखण्डमस्त्रियाम् ॥
 मधुकं तु मधुरस्त्री मधुकं तत्पुरातनम् ।
 भ्रामरं तु भ्रामरीकं क्षौद्रं सारसमाक्षिके ॥
 मदनं तु मधूच्छिष्टं मेणवं तु विलाकरम् ।

- 556 AC पण्याजीवः for पण्याजीवः. AC साधवहो, B सार्धवहो for सार्धवहो. ABC वणिजो for वणिजो. A वणिक् for वणिक् .
557. B वैदेहिकः for वैदेहिकः. AB प्रापणिक, C प्रापणीक for प्रापणिकः. A क्रयविक्रयितो, BC क्रयविक्रयितो for क्रयविक्रयिको.
558. AB अस्त्रि for अस्त्री.
559. C स्यःर् for स्युर .
560. AB त्रि for त्री. A शुण्ठि°, B सुण्ठि°, C शुण्डी° for शुण्ठि°. A सिंहलं, BC सि × लं for सिंहलं.
561. AB पिप्पलि for पिप्पली. A मागनि, B मागधि for मागधी. A (before corr.) डि, A (after corr.) B टि, C शादि for शौण्डी. ABC प्रांधानि for ग्रन्थिनी A तीक्ष्ण° for तीक्ष्ण°.
562. ABC कपिवल्ग्यां for कपिवल्ग्यां. ABC कोलवल्ली for कोलवल्ली. AB गण्डनि for गण्डिनी. ABC हस्तिपिप्पलि for हस्तिपिप्पली.

563. A × षणं, B मूषणं, C घूषणं for भूषणं.
564. A श्यामवलि for श्यामवल्ली. ABC व्यूषणं for व्यूषणं.
565. AC क्षारो for क्षारो. A गुडोस्य, C गुडोस्य for गुडोऽस्य. ABC मत्स्या for मत्स्या. C स्या × for स्यात्. AB खण्ड × × × Comits for खण्ड-शर्करा.
566. A (before corr.) चतुलिखंडं, A (after corr.) चतुलिखंडं, C चतुलि × ड for चत्कुलीखण्डं.
567. A अस्त्रि, BC अस्त्रि for अस्त्री. C मधुकं for मधुकं. AB पुवातनं for पुरातनं.
- 568 B भ्रामरिक for भ्रामरीकं. A क्षाद्र, BC क्षौद्र for क्षौद्रं.
569. ABC दमनं for मदनं. A मधूच्छिष्टं, B मधूचिष्टं, C मधूच्छिष्टं for मधूच्छिष्टं. ABC विलाकरं for विलाकरं.

स्नेहो तिलानां तैलं स्यादन्येषां नामपूर्वकम् ॥ 570
घृतामाज्यं हविः सर्पिः कौम्भं त्वाज्यं दशाब्दकम् ।

हैयंगवीनं तक्नेजं नवनीतं घृताकरम् ॥
दधि विप्रप्रियं हृद्यं श्रीघनं क्षीरजं शरः ।

रक्षितं तूद्धृतं स्नेहान्मथितात्तु प्रमाथितम् ॥
पयो दुग्धं च पीतं च स्तन्यं पुंसवनं रसः । 575

गव्यं श्रेष्ठं मधु क्षीरं योग्यं सोमरसोद्धवम् ॥
तदेव मधु यत्सद्योद्धृतं गोदोहजं घृतम् ।

बोलं तराग्रं मोरट्टं गोरसं तक्रमित्यपि ॥
शूद्रो जघन्यजोऽप्यन्त्यवर्णः संकरसंभवः ।

परिस्कन्दः परैर्जातः परैधितनियोज्यकौ ॥ 580
भरण्यं भरणं भर्म वैतनं निष्क्रयो भृतिः ।

कर्मण्या तु विधा भृत्या भारवाहस्तु भारिकः ॥
वार्ताहरो वैवधिको हारयष्टिर्विभङ्गिका ।

शिक्यं विह्लम्बि काचश्च पाथेयं शम्बलोऽस्त्रियाम् ॥
कारवः शिल्पिनः सर्वे कुलिकास्ते कुलोत्तमाः । 585

571. AC आज्य for आज्यं. A कामं ?, B × भं, C कामं for कौम्भं. A दशाष्टकं, B दशाब्जकं, C दशाष्टकं for दशाब्दकं.
572. AB ह्यंगवीनं, C ह्यंगवीनं for हैयङ्गवीनं.
574. ABC रक्षितां for रक्षितं.
575. AB पया for पयो. AB स्तस्य, C स्तन्य for स्तन्यं. ABC मुचवनं for पुंसवनं.
576. ABC गव्य for गव्यं. C श्रेष्ठं for श्रेष्ठं.
577. BC तै × × for तदेव. C × धु for मधु.
578. A × ठं, BC बोळं for बोलं. A मेरंडं, B मोरडं, C मारट्टं for मोरट्टं.
579. A अप्यंसवर्णः, B अप्यंत्यवर्णं for अप्यन्त्यवर्णः.

580. A परिस्कंधः for परिस्कन्दः. ABC परै for परैर्. ABC परेधितनियोज्य च for परैधितनियोज्यकौ.
581. AB adds चरण्यं, C भरण्यं before भरण्यं. ABC वैतन for वैतनं. ABC निष्क्रयो for निष्क्रयो.
583. A वातामारो. BC वार्ता × रो for वार्ताहरो. A वैवधिकं for वैवधिको. ABC हारयष्टिर् for हारयष्टिर्.
584. A शिक्यं, C शिक्यु for शिक्यं. A भिह्लम्बि, B बिह्लम्बि for विह्लम्बि. A काशश्च, B काचश्च, C काचश्चि for काचश्च. AC अस्त्रिया for अस्त्रियां.
585. ABC कौरवः for कारवः.

- सौचिकस्तुन्नवायः स्यात्सूचिः सूचा च सीवनी ॥
 सूचिसूत्रं पिप्पलकमोतं प्रोतमुभे त्रिषु ।
 सीवनं सेवनं सूती रङ्गाजीवस्तु चित्रकृत् ॥
 लिखितं चित्तमालेख्यं पुस्तं लेख्यादिकर्मणि ।
- 590 धातुलेप्यमयी नारी सा स्यादञ्जलिकारिका ॥
 पाञ्चालिकादि वस्त्रादिपुत्रिका शालभञ्ज्यपि ।
 आर्या वृद्धा तु सा देवी या स्याद्गोमयपुत्रिका ॥
 पलगङ्गो लेपकारः कल्पाणिः समलेखनी ।
 सुधा विलेपा घटिका वालुका घटिकारसः ॥
- 595 संवाहकोऽङ्गमर्दः स्यादथ देहस्य रक्षके ।
 आरक्षकः कङ्कटी च शस्त्रमार्जोऽसिधावकः ॥
 मणिकारो वैघटिकः शौल्विकस्ताम्रकुट्टकः ।
 नाडिंधमः स्वर्णकारः कलादो दोष्टिकः समः ॥
 कर्मकः स्यादयस्कारो वोकारो लोहकारकः ।
- 600 शाङ्खिकः स्यात्काम्बिविको भस्त्रा चर्मप्रसेविकः ।
 धृतिः श्रुतिश्चोपध्मान्तः प्रसेवो × दनायुधः ।

586. A (before corr.) साचिकः, A (after corr.) नाचिकः, C सूचिकः for सौचिकः. A तुन्नवायः, BC तुसवायः for तुन्नवायः. A × वनी, B सेवनी for सीवनी.
587. ABC °सूत्र for °सूत्रं. AC °मोत, B °योत for °मोतं.
588. ABC सिवनं for सीवनं. ABC सवनं for सेवनं. AB सूति for सूती.
589. ABC पृसं for पुस्तं.
590. AB₁ × री, C सारे for नारी. B अञ्जलिकालिका. for अञ्जलिकारिका.
591. AC सालभुज्यपि, B सा × भञ्ज्यपि for सालभञ्ज्यपि.
592. ABC वृद्दा for वृद्धा. BC देवि for देवी. ABC साद् for स्याद्.
593. ABC कष्पाणः for कल्पाणिः. B °लेखनि for °लेखनी.

594. A × र्जपा, B × लोपा, C विलेपा for विलेपा. AB वालुक for वालुका.
595. A अगमर्थ, BC अगमर्द for अङ्गमर्दः. ABC अथ for अथ.
596. ABC शस्त्रमार्ज्यो for शस्त्रमार्जो. ABC अशि° for अशि°.
597. B वैघटिकाः for वैघटिकः. A शात्मिकः, B शाल्विकः, C शाल्विकः, for शौल्विकः.
598. AC नाडिंधमः for नाडिंधमः. A कलादू, C कलाधो for कलादो.
599. ABC कर्मक for कर्मकः. A अथ° for अथ°.
600. B कांबिनिरो, C कांबिलिको for काम्बिविको. A भस्त्रा for भस्त्रा. ABC प्रसेविका for प्रसेविका.
601. ABC धृति for धृतिः. AC वोपध्मांत, B वोपध्मांत for चोपध्मान्तः. A प्रसेव्यो for प्रसेवो. A × तनायुधि, C × दनायुधः for × दनायुधः

संदंशः स्यात्कन्दमुखः काणा मूषा बुका स्त्रियाम् ॥
विध्यते येन मण्यादिराविधोऽसौ निधोऽपि च ।

आस्फोटनी वेधनिका भ्रमा कुण्डलयन्त्रकम् ॥
चण्डिलः क्षुरमर्दी स्यान्नापितोऽन्तवसाय्यपि ।

605

क्षुरोऽस्य वपनं शस्त्रं कर्तिका कर्तनीत्यपि ॥
शल्यस्कन्दिनी धार्या त्वक्ष्णाक्षूर्नखकृन्तनम् ।

कुम्भकारः कुलालः स्याच्चक्री भागव इत्यपि ॥
आपाकः पुटपाणः स्यात्पचनं पाकमण्डलम् ।

धूसरश्चाक्रिकस्तैली पिण्याकस्तिलकस्तिली ॥
आभीरस्तु महाशूद्रो गोपा गोसंख्यगोदुहौ ।

610

गोपालो वल्लवश्चाथ वत्सीयास्त्रियु तस्स्थिते ॥
जापालः स्यादजाजीवो लम्बनस्तु क्षपालकः ।

अथ स्याद्वाण्डिको दण्डः काणोऽपि लकुटोलकुः ॥
सन्दानं दामनी दामा रज्जुः स्याद्वलिनीति च ।

615

602. ABC संदंश for संदंशः. B °द्वं° for °स्कन्द°. BC काणी for काणा. AC मरीषा for मूषा. B खुका for बुका.
603. A येस, B यन for येन. AB माण्याविर्, B माण्यादिर् for मण्यादिर्. A निलो, B निबो for निधो.
604. ABC लास्फोटनी for आस्फोटनी.
605. A B क्षुरमर्दि, C क्षुरःमर्दि for क्षुरमर्दी. A नापितूनवसार्यपि. B नापितोतनहार्यपि, C नापितोतवसार्यपि for नापितोऽन्तवसाय्यपि.
606. B वसनं for वपनं. B श ×, C शस्त्रं for शस्त्रं. A कर्तनिक्यपि, B कर्तनित्यपि, C कर्तनिकृपि for कर्तनीत्यपि.
607. A × ल्यष्करिणि, B शल्यष्कदिणि, C शल्यष्करिणि for शल्यस्कन्दिनी. ABC धाया for धार्या. C त्वक्ष्णौक्षूर् for त्वक्ष्णाक्षूर्. AB नरवक्रंतना, C णरवक्रंतना for नरवक्रन्तनम्.

608. ABC कुलाल for कुलालः. AB चकि, B चक for चका.
609. ABC पुटपाण for पुटपाणः. AB °मंदलं for °मण्डलं.
610. ABC तेलि for तैली. A तिळी, BC तिलि for तिली.
611. B °गोलकौ, C °गोमकौ for °गोदुहौ.
612. AC वत्सियं, B वत्सीयं for वत्सीयः. AC त्रीषु for त्रिषु. AC तस्स्थिते, B तस्स्थिते for तस्स्थिते.
613. ABC जापाल for जापालः.
614. C कोणो for काणो.
615. AC संदानं, B संदा × सं for सन्दानं. AC दामनि for दामनी. ABC दात्मा for दामा. A (before corr.) सास्वलिनिति, AB (after corr.) सास्वलिनिति, C सास्वलिनिति for स्याद्वलिनीति.

गुणो वराटो रज्जुः स्त्री नना शुल्बा वटी त्रयम् ॥
ग्रन्थिर्बन्धो ब्रजो गोष्ठं गोष्ठीनं तु पुराव्रजः ।

मन्थानं मन्थनं मन्था मन्थ्या मन्थनिकापि च ॥
वैशाखोऽप्यस्य दण्डे तु वैशाखकविशाखकौ ।

620

कुठारो मदविष्कम्भो मन्थपात्रं तु गर्गरी ॥
कलशः कलशी चापि पारिकुम्भी च कुम्भिका ।
घोष आभीरपल्ली स्यात्पक्वणोऽरुयन्तजातयः ॥
मालाकारो माल्यजीवी मालिकः प्रतिहारिकः ।

625

जायाजीवस्तु शैलषः शैलाली भरतो नटः ॥
यो यष्टिरज्जुखड्गेषु प्रनृत्यति स पूरकः ।
करांस्तु तालं कृत्वा ये नृत्तं गान च कुर्वते ॥
ते तालवचनाः प्रोक्ता इति शास्त्रविशारदैः ।

इति नाममालिकायामहिराजेनैव संगृहीतायां भूम्यादिनामधेय-
प्रकरणमिदमखिलसुकविमतम् । भोजनिघण्टुश्च समाप्तः ।

616. ABC रज्जु स्त्रि for रज्जुः स्त्री. ABC नाना for नना. ABC गुल्मा वटी त्रया for शुल्बा वटी त्रयम् .

617. ABC गंधिर्बन्धो for ग्रन्थिर्बन्धो. ABC गोष्ठिनं for गोष्ठीनं. A पुराव्रजः for पुराव्रजः.

618. AC मन्थनं, B मन्थनं for मन्थनं. AC मन्थनका, B मन्थनका for मन्थनिका.

619. A °लिशाखका, B °लिशाखकौ, C °लिशाखका for °विशाखकौ.

620. A कुठारो, B कूठारो for कुठारो. AC मन्थपात्रं, B मन्थपात्रं for मन्थपात्रं.

621. ABC कलशि for कलशी. ABC चापिः for चापि. AB पारिकुम्भी for पारिकुम्भी.

622. AC आभिस्वलि, B आभिस्वल्ली for आभीरपल्ली. AB पर्णको, C पृक्वणो for पक्वणो.

623. ABC मन्थनिका for मन्थनिका. ABC मालिक for मालिकः. ABC प्रतिहारिकः for प्रतिहारिकः.

624. AB शैलषि, B शैलषो for शैलषः. ABC शैलालि for शैलाली.

625. ABC वष्टि° for यष्टि°. ABC प्रनृत्यति for प्रनृत्यति.

626. ABC तालं for तालं.

627. ABC तालवचना for ते तालवचनाः. AB प्रो × for प्रोक्ता. B सुकविनुतं for सुकविमतं.

CRITICAL NOTES

The Abbreviations of the Lexicons consulted are given below :

A	Amarakośa of Amarasimha.
B	Bālaprabodhikā (Ms belonging to Tanjore Library)
H	Abhidhānacintāmaṇi of Hemacandra.
HL	Abhidhānaratnamālā of Halāyudha.
HR	Hārāvali of Puruṣottamadeva.
KD	Kalpadrukośa of Keśava.
KK	Kośakalpataru of Viśvanātha.
M	Maheśvara's Commentary on Amarakośa.
M. W.	Sanskrit English Dictionary of Monier Williams.
PM	Paryāyamañjari of Mādhava.
PR	Paryāyaratnamālā of Hariṣeṇa.
S	Śivakośa of Śivadatta.
SR	Śabdaratnākara of Sādhusundaragaṇi.
SS	Śabdaratnasamanvaya of Śahāji.
T	Trikāṇḍaśeṣa of Puruṣottama.
V	Vaijayantī of Yādavaprakāśa.
VP	Viśvaprakāśa of Maheśvara.

5. धाराधरपथस्थितम्—A reads °पथास्थितम् ; in that case we have to split up the compound as °पथ + आस्थितम्. B reads °पदस्थितम् which is equally a good reading.

11. भोगी यागी महायशाः—We read यागी with AB. Compare the epithet शतक्रतु applied to इन्द्र.

16. पत्नी त्वस्य च पौलोमी—AC drop the first three letters and the last letter. B tries to restore the text as मन्यते स्य जपालोमी. This suggests the text restored by us.

— देवेन्द्री दिविजेश्वरा—AC read द्रेवेरी, B reads देवेरी. Both these readings indicate to the reading which is probably देवेन्द्री. इन्द्र is called देवेन्द्र and so देवेन्द्री as applied to इन्द्रपत्नी appears to be correct. For the form इन्द्री cf KK 220. इन्द्री वृषाकपायी ई श्रायं श्रीदेवते त्रिषु ।

18. उच्चैःश्रवसि दिव्याश्वो—ABC read उच्चैश्रवसि which involves phonetic change by dropping of visarga.

— नीलवालः स हंसकः—We read with B. For नीलवालः cf नीलक recorded by M. W. which means a horse. KD reads निलः as a variant reading

for बिलः which is one of the names of Indra's horse. For हंसकः cf हंस as one of the names of a horse given in निघण्टु commented upon by यास्क.

22. तन्मूले रुचिरं स्मृतम्—All Mss. read रुचिर which apparently involves phonetic change by dropping of a nasal.

26. दिव्यकेलिसरश्चन्द्री—C reads विद्यकेलीसरः which involves transposition of द and व. केलि means earth and so दिव्यकेलिसरः means a heavenly river. ABC read चन्द्रि for चन्द्री. Is it an instance of phonetic change involving the dropping of a visarga ?

30. सुमेकस्तु सुर्वारः स्यात्—All Mss. read सुमेका तु which is apparently a mistake. It is a description of Meru mountain which is confirmed by the description given in the following two lines.

32. तत्पादः स्यात्—ABC read तत्पाद which is again an instance of phonetic change. The instances of phonetic change abound in all Mss. utilized for the present edition.

34b. अद्रिजध्रुद्रमुद्रकाः—यमुनाभ्राता A, कालिन्दीसोदर KD, कालिन्दीसहज KK, are the names of यम recorded in lexicons, so यम can be called अद्रिज as यमुना is अद्रिजा.

36. तस्य प्रिया तु धूमोर्णा सुकर्णेति च कथ्यते—We read धूमोर्णा with A & with other lexicons, cf अस्य प्रिया तु धूमोर्णा KD 385-51, धूमोर्णारमणो and धूमोर्णा स्त्री संयमनी KK 490 & 495, अस्य कान्ता धूमोर्णा T, धूमोर्णापतिरुद्दिष्टो यमो माहिषवाहनः HR. We read also सुकर्णा with A.

48. तत्सैन्यं जालयादः स्यात्—ABC read जालपादं. We accept जालयाद. cf प्रचेता वरुणः पाशी यादसांपतिरप्पतिः A 13-64. यादःपतिर्वारिपतिः प्रचेताः KD 510.

49. वायुः प्राणवृतः प्राणः—C reads प्राणिमृतः which is also a good reading.

53. जटाटीरकठोरकौ—The plural is apparently wrong.

58. तस्य प्रिया तु कौत्केली—कुत्कीलस्तु कुटकीरो गोत्रो गोत्राधरोपि च B 131 & so कौत्केली = daughter of a mountain. Also see line 178 below.

62. नन्दीमृत्किरूडादयः—Should we read ऋतादयः ?

63. शम्भुस्वयम्भूकविता—Should we read °कवयः for कविता ? कवित = praised as a poet.

64. प्रधानी मुखजानिः स्यात्—प्रधाना = intellect and so प्रधानिन् = ब्रह्मा. अधानिन् (?) not intelligible. We read स्यान्मेधावी for स्यात्वधानी.

69. विवाहो विहगध्वजः—वि = पक्षी refers to गरुड and so विवाह = विष्णु.

70. श्रीपर्णनयनः शृङ्गी—शृङ्गिन् = शार्ङ्गधन्वन्.

81. तत्कुमारस्तु कन्तः स्यात्—Is the vocable कन्तु or कान्त ?

89. कोरकं कारकण्टकम्—Is it कोरकण्टकम् and समाहारद्वन्द्व ?

90. निरकं निर्मलं संगमम्—अक = sin. निरक = sinless. निर्मल = bright, resplendent.

94. रक्तभे तूपरागः स्यात्कृष्णर्क्षे तु कुवेलयम्—Should we read रक्तर्क्षे to balance the construction in the latter half of the line ?

98. भवावर्तसः कमली—कमल = a species of deer and so कमलिन्—one having (a mark of) a deer. cf कपर्दिशेखरः कज्रः कमलीति निगद्यते B. 107.

101. वन्यलो विशदा—We read with B. cf चन्द्रिका कौमुदी ज्योत्स्ना विशदा वन्यलः पुमान् B 108.

110. सूर्यः सूरिर्ग्रहधनो—Should we read ग्रहपतिः or ग्रहपुष्पः for ग्रहधनो ?

114. अमायुः पृतनाधीशः—अमायु = sincere.

122. धारणी धरणी धरा—For धारणी cf वसुन्धरा रत्नगर्भा धारणी धरणात्मजा B 129.

128. वेलावलयकाण्डेश°—काण्ड = water, so काण्डेश = Ocean.

132. कान्ताधरसखा कल्पः—Is it कल्पः ? The meaning is not clear.

138. सुधाजनयिता साधुः—Should we read सीधुः ?

148. शाक्यः कौस्तुभसंभवः—Should we read कौसुम्मसंभवः with AB ?

151. जाम्बूनदे तु कुलुकुगात्वजात्वातिमोहनम्—The line is unintelligible.

161. = V 43-52.

167. दाक्षायणं रत्नवरम्—cf V 42-38-39. दाक्षायणं श्रीमकुटं गारुडं तारजीवनम् । अभिर्बाजं रत्नवरं गैरिकं हेम कर्बुरम् ।

168. कुद्विन्दं तु कोरकम्—कोरक = कुद्विन्द = ruby.

170. इन्द्रनीले मसारं स्यात्—We read मसारं with A which generally preserves correct readings. मसार is also recorded by M. W.

174. गोमेधिकं मेधिकं स्यात्—M. W. reads गोमेदिक and मेदिक. मुर्जरं घसृणं स्मृतम्—We have rejected फुर्जरं because स्याद् required मृदुव्यञ्जन and secondly फ and भ involve phonetic change.

175. श्वेतद्वीपभवं वसुः—Should we take वसु in neuter ?

176. V 44.48.

177. V 41.1.

178. कुभ्रः कुत्कीलबन्धाकी—We read कुभ्र with V and KK, cf बन्धाकिः कलिकः कुभ्रः प्रपात्यद्रिः शिलोच्चयः V 41-3. कुभ्रः कुदालः कुहारो KK. 2795. We read कुत्कीलः with B which reads कुत्कीलस्तु च कुत्कारो गोत्रो गोत्राधरोऽपि च । 131. Should we read फलिकः with V ?

179. चित्रकूटे सुवेलः स्यात्—V reads सुवेलः स्याच्चित्रकूटीञ्जकूटीञ्जिकुकुञ्च सः 41-4.

180. परापरश्चक्रवालो—Should we read पराचरः with V ? cf लोकालोकश्चक्रवालो लोकान्ताद्रिः पराचलः । 41-5.

181. = V 4.6. It reads मलये for मलयः

182. = V 41.7.

183. = V 41.8. It reads हिमाचलः for हिमालयः.

184. V 41-9. It reads रजताद्रिस्तु कैलासो हराद्रिर्महितश्च सः । AB read महीशः C reads महिषः. We read महिषः.

185. = V 41.10.

187. = V 41.21.

188. V 41.22. It reads रोचनी रञ्जनी हृद्या रसनेत्री महासना । We read with B, cf रोचनी रञ्जनी हृद्या रसनेत्रा महारसा । 132.

189. करवीरकरा विद्युन्—V reads करवीर कला विद्युन्नागमाता विगन्धिका । शिला मनोऽभिधा काला नागजिह्वा च ताः समाः ॥ 42.23-24. We read करवीरकरा with B. It reads करवीर करा विद्युन्नागमागा(ता) हि गन्धिका । शिला मनोऽभिधा काल(ला) नागजिह्वा च ताः समाः ॥ 132.

190. जटिलो बहुपाद्वटे—Should we read जटालो which means a fig tree ? cf न्यग्रोधे तु जटालः स्यात् B 134.

191. कामाङ्कः स्त्रीप्रियः—We read कामाङ्कः with B which reads आम्रः कामाङ्क-माकन्दौ श्रेष्ठस्तु सहकारकः 134. V reads आम्रे कामाङ्कमाकन्दौ 47.49. KD reads कामाङ्गो मधुदूतः स्यात् 253.48. So should we read कामाङ्गः for कामाङ्कः with V & KD ?

192. = V 47.54 which reads श्रीवृक्षे पिप्पलोऽश्वत्थः प्रक्षथलदलोऽङ्गुलः ।

193. = V 47.55.

194. = V 47.57. It reads वातपोथः for वातपोतः. H reads क्षारश्रेष्ठो वातपोथ 1981. KK reads पलाशः किंशुकः किर्मा ब्रह्मवृक्षस्त्रिपर्णकः । त्रिवृन्तः कटुपर्णश्च वातपोथः समिद्धरः 3144-45. PM reads वातपोतः पलाशः स्यात् 14.39. PR reads वातपोतः पलाशः स्याद् 99. A reads पलाशे किंशुकः पर्णो वातपोथोऽथवेतसे 86.29. We read वातपोतः.

196. = V 47 66. It reads बीजपूरे for बीजपूरे.

197. = V 47.68 also B 135.

198. = V 47.69. It reads छाये तु कश्णो लक्षो मल्लिकाकुसुमप्रियः । H reads कश्णे तु छागलाख्यो मल्लिकाकुसुमः प्रियः । 1941. Should we read मल्लिकाकुसुमः प्रियः with H ?

199. = V 48.80. It reads स्त्रीप्रिये वञ्जुलोऽशोकः कङ्कलिः कर्णपूरकः । A reads बकुलो वञ्जुलोऽशोके । 94.64. KK reads हेमपुष्पः पिण्डपुष्पो गन्धपुष्पोऽपि वञ्जुलः । 3599. We read वञ्जुलो with B. cf स्त्रीप्रियो वञ्जुलोऽशोके कङ्कलिः कर्णपूरकः । 135. KD reads अथाशोकस्तु वञ्जुलः । 272.242.

201. = V 48.83. It reads दोषग्रहे तु कतको द्रावणः स्रवणः सरः । B reads द्रोह-प्राहे तु कतको लक्ष्मीवान् स(स्त्र)वरः सराः । 135. We read द्रोहप्राहे and सराः with B. Should we read the second half as द्रावणस्त्रवरसराः ?

202. = V 48.84.

203. = V 49.105.

204. = V 49.107 and B 136.

205. = V 49.111. It reads शोभाञ्जने तीक्ष्णगन्धः शिशुः काक्षीवमोचकौ । B reads शोभाञ्जने तीक्ष्णगन्धः शिशुकाक्षीवमोचक(काः) 136. H reads शिशुः शोभाञ्जनोऽक्षीव-तीक्ष्णगन्धकमोचकाः । 1134. KK. reads शोभाञ्जनः कृष्णगन्धस्तीक्ष्णगन्धो बहुच्छदः । सौभाञ्जनोऽन्नियां शिशु(शु) रक्षिवो मोचकस्तथा 3369-70. So we read शोभाञ्जने तीक्ष्णगन्ध शिशुकाक्षीवमोचकाः ।

206. = V 49.112 which reads उष्णो मुरुङ्गा रक्तेऽस्मिन्मधुशिशुः सुभञ्जनः । Should we read मुरुङ्गा for मरुङ्गा with V? Incidentally it is interesting to note that one of the Mss. utilized for V reads मरुङ्गा as our Mss.

207. = B It reads वासन्ते स्यात्कुरवको मदनो धूर्तनागरौ । 136.

208. = V 50.125.

209. = V 50.138. It reads तिलके पललः श्रीमान् सुगन्धो मुखमण्डनः । We read पुलकः with B which reads तिलके पुलकः श्रीमान् सुगन्धो मुखमण्डनः ।

210. = V 51.149.

211. The line is corrupt. V reads शाके पृथुच्छदहलीमकौ. Both V and B read पुत्रजीवे त्वक्षफलः ।

215. = V 52.183.

216. = V 52.184. It reads विरजा for विरजा. We read विरजा with B which reads जम्बवां त्रिसारा विरजाः 137.

218. = V 53.201.

219. = V 54.216. It reads सोमवल्ली पूतिफलिः सोमराजिरवल्गुजः । H reads पूतिपर्णा सोमराजी सुवह्नी सोमवल्लिका । अवल्गुजः कृष्णफला दुर्लखा पूतिफल्यपि ॥ 2105.

220. मल्लिकायां विचकिलो—cf मल्लिकायां विचकिलो V 60.365.

224. = V 55.242. It reads अल्पमात्रे for अल्पमाले. Cf B अल्पमाले तु वैकुण्ठो बिस्वगन्धो वचाच्छदः 138.

225. = V 55.243. It reads कालपर्ण्या तु सुरभिः करालः कालमालकः । We read कालमालिका with B. It reads कालपर्ण्या तु सुरभिः करालिः कालमालिका । 138. Should we read करालिः for करालः with B? M. W. records कालमालक and कालमालिका.

226. = V 55.247. It reads ऋषणा द्रोगिका छत्रा चक्षुष्या द्रोगपुष्पिका. B reads ऋषिणी द्रोगपुष्पिका. 138. Should we read द्रोगपुष्पिका with V and B?

227. = V 56.280.

228. = V 57.288. It reads ब्रह्म्यां सत्यवती ब्राह्मी मत्स्याक्षी सोमवहरी । H reads ब्राह्मी वयःस्था मत्स्याक्षी 2228.

229. B reads मारिषे जीवशाकः स्यात्काण्डमारीपपीलकः । We read ओलकः with V. It reads मारिषे जीवशाकः स्यादत्राल्ये तण्डुलीयक.....विभाजनो रसोत्सृष्टौ काणमारिष ओलकः । 57.300-307.

230. V reads चञ्चटक for सञ्चटक and भूमिकन्दरं for भूमिकन्दकं 304-305. B reads भूर्फोटं भूमिकन्दकं 139.

231. = V 57.309. It reads हरिपणे मूलकोऽस्त्री सेकमं वुस्तिका न षण् । नील-कण्ठोऽथ । H reads वुस्तिका नालकण्ठश्च सेकमो हारिपर्णकः 2242. Should we read सेकमं with V ?

232. = V 58.319. It reads ज्योत्स्न्यां for ज्योत्स्ना. PR reads श्वेतपुष्पा कृत-च्छिद्रा ज्योत्स्ना (V । ज्योत्स्ना) कोषातको तथा । 148. We read ज्योत्स्ना with B which reads ज्योत्सास्त्रा स्वल्पफला ग्राम्या मृदङ्गः कृतवेद(ध)नः । 139.

233. = V 58.320. It reads जिह्वी for शृङ्ग्या. We read शृङ्ग्या with B which reads अथ शृङ्ग्या दार्धफला मागधि(धी) मनलोत्तमा । 139.

234. = V 58.334. It reads तम्ब्यां पिण्डफलालावः कटुतम्ब्यां नृपात्मजा । H reads तम्ब्यालावः 1155. PM reads तुम्बी पिण्डफलालावुः 12.12. PR read like PM. So should we read अलावः ?

235. = V 61.393. It reads शकुलादनी for शकुलादिनि. H reads अथ स्याज्जल-पिप्पल्या गारदी शकुलादनी । मत्स्यादनी मत्स्यगन्धा लाङ्गला तोयापप्ली ॥ 2173. PR reads लाङ्गलो गारदा तोयपिप्ली शकुलादना । 375. So should we read शकुलादनी with other lexicons ?

236. = V 61.39.

237. = V 61.403. It reads पालं तु पिङ्गलं वज्रं श्रांभिरं दार्धरोमकं । H reads बालके जलकशाख्यं बार्दिष्टं दार्धरोमकम् । हावेरो दिव्यवज्राणि...2118. A reads बालं हावेर-वार्दिष्टोदाच्य केशाम्बु नाम च । 11.26. PR reads जलं वारिं बार्दिष्टाम्बु हावेरोदाच्यबालकम् । 251. Should we read बालं तु पिङ्गलम् ? We read हिवेरं as it is recorded in वैद्यशब्दसिन्धु.

238. = V. It reads चामरं चमकं ज्येष्ठं वार्हेष्ठं जटिलं जटा ।

239. = V 61.405. It reads जटा for शटिः. PM reads जोमूतमूलं कञ्चोरं पलाशा हिमजा शटो (शटो) । 257. वैद्यशब्दसिन्धु records शटिः also.

240. = V 61.406. It reads अशांभ्यां मुशलो तालां तालमूलां फलिन्यपि । PR reads अशांभ्यां मुशला तालो तालमूलां खलिन्यपि । 403. So we read अशांभ्यां.

241. = V 62.407 which reads खञ्जेसरिष्टो.

242. = V 62.412 which reads लशुनं दार्धपर्णं च पिच्छनद्वो महौषधः । PR reads लशुनस्तु रसोनाऽन्या बृहत्पर्णस्तु गृजनः । 635.636.

243. = V 62.428 we read वंशकर्मारौ with V.

244. = V 63.432 B reads तृणराज(जे) स्थलस्तालो महा × त्रः फलेऽहः । 141.

245. = V 63.433. It reads क्रमुके वाटिका घोण्टा गुवाकः क्रूर आसवः । B reads क्रमुको वाटिका घोण्टा गवाङ्गुः क्रूर आसवः । 141. PM reads घोण्टा तु पूगः क्रमुको गुवाकः खपुरोऽपि च । 7.16 S gives क्रमुकः घोण्टा 84c. H reads पूगे गुवाकः क्रमुकः पूगे च (खपुरा) नीलवल्लः । घण्टास्य फल मुद्गेगम् । 2068. A reads घोण्टा तु पूगः क्रमुको गुवाकः खपुरो । 118.169 Should we read घण्टा for घण्टो ?

246. = V 63.434. It reads कषायो रागवान् पूगः फले पर्कटमस्य तत् । B reads कषायो नागवाक्ष् (क्प्) गः फले पर्कटमित्यपि । 141.

247. = V 63.435. It reads पक्कं जोडं खरं शुष्कं चिकण्णे चक्कचक्णे । B reads पक्के लघु खरं शुष्के चिकणश्च [च] क्णोऽपि च । 141.

248. = V 63.436.

249. = V 63.437. It reads भूपूगे लघुकः क्षुद्रफले पाधोवकापि च ।

250. = V 63.439. It reads नालिकेरे. B also reads हिन्तालस्तृणराजश्च नालिकेरे तु लाङ्गली । 142. PM reads नारिकेलस्तु लाङ्गली 7.8. A reads नालिकेरस्तु लाङ्गली. M gives नारिकेरः, नालिकेलः, नारिकेरः, नाराकिलः, नाराकिलः, नाराकिली. 118.168.

251. = V 63.440. It reads दाक्षिणात्योऽपफलोऽबालः सुतङ्गः कर्चकेसरः । B reads दाक्षिणात्यो(त्यं) फले बालः सुतङ्गः कृच्छ्रकेसरः । 142. Should we read अपफलोऽबालः with V ?

253. = V 63.445-446. It reads हलामे केतका न वला दीनो व्यञ्जनजम्बुलौ । स्त्री-भूषणो रजःपुष्पो गुप्तरागो बलानकः । B reads स्त्रीभूषणं रजःपुष्पं गुप्तरागं निगद्यते । 142. ABC read गुप्तरागो. Is it a mistake for गुप्तराग ?

254. = V 63.447. It reads ताडी for ताली.

255. = V 63.450. It reads इक्षुवृष्यो मधुतृणो मृत्युपुष्पो महारसः । खड्गपत्रोऽपि KD reads इक्षुमधुगुडतृणोऽसिपत्रः कुमुमाकरः । वृष्यो वंशोऽपि कान्तारः स च पञ्चविधः स्मृतः । 314-15-584-85. So should we read वृष्यो for पुष्पो ?

256 = V 64.457. It reads मुञ्जस्तु यज्ञियो मेध्या मृदुत्वग् ब्रह्ममेखलः । H reads मुञ्जस्तु याजिको मध्ये दृढत्वग्ब्रह्ममेखलः । 2262.

257. = V 64.458. We read उद्दूकस्तुलपो with V.

258. = V 64.465-66 and B 142.

259. = V 64.470.

261. A reads कर्णि × × . B reads कर्णी × × . C reads कणि × × . We read कण्ठारव with other lexicons. Should we read कर्णारव ? शार्दूलविक्रमः— V reads शार्दूलस्तुल्यविक्रमः. Probably it should be शार्दूलस्तुल्यविक्रमः.

262. शार्दूलो हिंसरुः—Other lexicons read हिंसरुः. The expression चन्द्र-श्वन्द्रको दृग्मृगादनः is not clear.

263. = V 65.8. It reads वरोत्कटः for वरोटकः. B reads चित्राङ्गस्तु महादंष्ट्रे पिण्डारस्तु × रोटकः । H reads व्याघ्रो द्वापी शार्दूलचित्रको, चित्रकायः पुण्डरीकः । 1285. KD reads व्याघ्रः पञ्चनखो व्याडः शार्दूलोऽपि गुहाशयः । तक्षिणदंष्ट्रः द्वापी द्वापिल इत्यपि । 318.9. KK reads अथ चित्रकः गुहाशयः पुण्डरीकः कबुरस्ताक्षिणदंष्ट्रकः । 4430-31. So should we read पुण्डरीकः for पिण्डारकः and वरोत्कटः for वरोटकः ?

264-65. घोर्णा जलप्रियो वज्रदंष्ट्रः—KD reads अदन्तो वज्रदंष्ट्रः स्यादाखनिर्ग्रामस्करः । 320.28. KK reads स्थूलनासो वक्रदंष्ट्रो धृष्टिर्गृष्टिश्च घोषिलः । But B reads स्क्रो वज्र-दंष्ट्रश्च वराहस्तु जलप्रियः । 150. So should we read वक्रदंष्ट्रो ?

267. = V 65.16. It reads महिषः सैरिभोऽश्वारिर्जलात्मा गद्गदस्वरः । Should we read गद्गदस्वरः with B and V ?

270. = V 66.26. It reads शम्बरः स्वल्पहरिणः पृषतस्तु स बिन्दुमान् । A reads गोकर्णपृषतैर्गणेश्यरोहिताश्वमरो मृगः । 121.10. H reads कदली कन्दली कृष्णशारः पृषतरोहितौ 194. Should we read पृषत ?

272. पोटरूपो गदाभासो—V reads रोहिषो गर्दभाभासा. Should we read गर्दभासो taking an instance of haplogy? For रोहिष cf रोहिषं कत्तृणे ज्ञेयं रोहिषो हरिणान्तरे । VP.

273. = V 66.32. It reads वातायुः स्याद्वातमृगो जवी वातप्रमी शिवः ।

274. मृदूच्चकरोमयुक्तः— A reads कदली कन्दली चीनश्चमूद्रप्रियकावपि । 121.9. V reads प्रियका रोमभिर्युक्तो मृदूच्चमसृणैर्घनैः । 66.33. KD reads चारुनेत्रस्ताम्रमृगः सारङ्गः प्रियकः पुनः । 321.31. Should we read प्रियक ?

275. = V 66.34. It reads नीलः स श्वेतरेखावानथवा श्वेतचन्द्रकः ।

276. = V 66.35. It reads कदली तु बिले शेते मृदुरूक्षोच्चकर्बुरैः ।

277. = V 66.37. It reads श्यामिका तु श्वेतबिन्दुः श्यामलः षोडशाङ्गुला ।

278. = V 66.38. It reads चतुरा तु घनस्निग्धरोमा श्यामा सचन्द्रका । वनप्रिया— Is it a synonym of चतुरा or is it a separate vocable whose description is given in the next line ?

279. = V 66.41. It reads गोधूमाभायवा कृष्णा स्निग्धोच्चमृदुरोमिका ।

280. = V 67.60. It reads मृगाः स्युः कृष्णसाराद्यास्त एव पशवः सह ।

281. = V 67.64. It reads शरभस्तु गजारातिरुत्पादश्चाष्टपादपि । H reads शरभः कुञ्जारातिरुत्पादकोऽष्टपादपि । 1286. KD reads उत्पादको महास्कन्धः सिंहशत्रुर्महामनाः । लण्डिल श्वोर्ध्वनयनो रामोष्टापद इत्यपि । 317.1-2.

282. = V 67.65. It reads गवयः स्याद्वनगवो गोवाही वाहवारणः । H reads गवयः स्याद्वनगवो गोसदृशोऽधवारणः । 1286. KK reads गवयः स्याद्वनगवो गासदृशोऽधवारणः । 4508.

283. = V 67.70. It reads शिवेव स्याद् गन्धमृगः कस्तूरी मृगपालिका । B reads शिवेवः स्याद्गन्धमृगः कस्तूरे मृगवालुका । 151. Should we read 'वालुका with B ?

284. = V 68.71. It reads अण्डो for अण्डस्तु. B reads अण्डस्तु तस्य कस्तूरी राजार्ह शित(ति)चन्दनम् । 151.

285. = V 68.72. It reads मार्जारिका वेदमुख्या मदनी गन्धवेलिका । B reads मार्जारिका वेधमुख्या मदान(नो) गन्धवेलिका । 151. All these vocables in this line also mean 'musk'.

286. = V 68.74. It reads सुगालो भरुजः क्रोष्टा श्वर्भोरुमस्तकः । श्यालुः सूचको घोरः फेरुफेरुण्डफेरवाः ॥ H reads शृगालो जम्बुकः फेरुः फेरण्डः फेरवः शिवा । घोरवासी भूरि-मायो गोमायुमृगधूर्त्तकः ॥ हरवो भरुजः क्रोष्टा... । 1289-90. Should we read फेरुः with V & KD which reads पारुखः पेरवोपि पेरुः फेरुश्च जम्बुकः । 319.14.

287. = V 68.79. It reads महावेगो दधिमुखः कुरङ्गो भुकः पृथुः ।

288. = V 68.82. It reads शृङ्गिणी सारभेया गौरर्घ्या महिद्युषा शुभा । B reads सौरभेया शृङ्गिणी गौः शुभाध्या लम्बिका महिः । 152.

289. All Mss. give corrupt reading.

290. रजःपूता रक्तवर्णा—Does it mean merely a cow in general or is it a synonym of रोहिणी a kind of cow ?

291. = V 68.88. It reads शबली तु प्रक्षराज्ञी सुमना व्योमसम्भवा ।

292. = V 68.89. AB read द्विपयनी, C द्विपायनि but we read द्विहायनी with V.

293. = V 68.90. It reads एकहायन्यकवर्षा बहुक्षोरा तु वञ्जुला । H reads बहुदुग्धा तु वञ्जुला 1269. Should we read वञ्जुला with V and H ?

294. = V 68.91. It reads नैचिकी गौर्गवा श्रेष्ठा भद्रा गार्मताल्लिका । H reads नैचिकी तूतमा गोषु 1270. Should we read नैचिकी with V and H or नीचिकी ?

295. = V 68.92. It reads प्रजने for प्रजनी. H reads प्रजने काव्योपसर्गा. 1268.

297. = V 69.98-99. It reads सुखदोह्या तु सुव्रता दुःखदोह्या तु करटा । H reads सुखदोह्या तु सुव्रता दुःखदोह्या तु करटा । 1268-69. KD reads दुःखदोह्या तु करटा दुर्दोह्या चाथ सुव्रता । 184.459. So should we read करटा for वरटा ?

298. = V 69.100. Which reads धेनुर्नवप्रसूता गौः and बहुमृतिः परेषुका । H reads धेनुस्तु नवसूतिका, परेषुर्बहुमृतिः स्यात् । 1267-68. KD reads धेनुः स्त्री स्यान्नवप्रसूः 184.459 & बहुसूः स्यात्परेषुका । 164.460. SR reads धेनुर्गवि प्रसूतायाम् । 187.18. A reads परेषुका. BC read परेषुका. It is apparently a mistake for परेषुका.

299. = V 69.101. It reads अभिवान्या° for अभिवन्या°. Should we read अभिवान्या° with V ?

300. = V 69.102. It reads वृन्त न् for वृन्तःस्तु.

301. = V 69.104. It reads वहा for वशी. B reads उहा गोवृषलो(लो ?)S नडान्वाह्यः स्कन्धवहो वसि (वशी) । 153. So we read वशी.

302. वर्षभेयश्च वर्धकः—V reads सौरभेयो बलीवर्दी बाडबेयश्च शाकरः । 69.105.

303. = V 69.106. It reads ककुदी गोवृषो घोणः ककुद्मान् मदकोहलः । घोष = शिव. So we have retained घोषः. It may mean वृष which is a vehicle of शिव.

304. = V 69.106. It reads षण्डस्तु गोपतिः श्रीमान् डंक इट्टर ईश्वरः । For कर्मचर cf कर्मचार = bull.

305. = V 69.117. It reads कर्णः कर्णविहानः स्यात् षण्डस्तु छिन्नपुच्छकः ।

306. = V 69.118.

307. = V 70.119. नैचिकी गोःशिरोदेशः । H reads नैचिकं शिरः । 1264. KD reads अथ नैचिकं, निचिकं च शिरस्तस्याः । 184.459-60.

308. = V 70.120. It reads न स्त्री for प्यस्त्री.

309. = V 70.121. It reads दोहलं तु करीषोऽत्री गोकुलं गोधनं समे । H reads करीषच्छगणे अपि and गोकुलं गोधनं धनं । 1274. KD reads शुष्के तत्र करीषोऽत्रा 184.464. So should we read करीषं for करिषं ?

310. = V 70.122. It reads पाशबन्धनं for पादबन्धनं. We read पादबन्धनं with B which reads गोमहिष्यादिकं जीवधनं स्यात्पादबन्धनं । 153. KD reads गोमत्यादिकं पादबन्धनं पदबन्धनम् । 180.430. So we reject पाशबन्धनं which is obvious a mistake.

311. = V 70.123. It reads छगस्तु छगलम्छागो लम्बकर्णस्तमः पशुः । T meaning of आरङ्ग is not clear. Again तच्छगः is also not clear. There appears to be some confusion in the line. B reads छागोङ्गस्तु छगणो लम्बकर्णस्तपशुः । 153. It appears that लम्बकर्णश्च तच्छगः should be read as लम्बकर्णो बस्तच्छगः । But it does not suit metre.

312. = V 70.124-25. It reads छगस्तु बस्तोऽजश्च छगी मञ्जी सर्वभक्षा गलस्तनुचुलुम्पा — । H reads अजा तु छागिका मञ्जा सर्वभक्षा गलस्तनी । 1275. Should we read चुलुम्पा for चुलुम्बा ?

313. = V 70.126. It reads इलिकस्तु वनच्छागो बालवीज्यो निरायसः । Should we read बालवीज्य with V or बालवाह्यो ? cf एडकः शिशुवाह्यकः वनच्छागो । T 287.9-1 and निरायसः with V ?

314. = V 70.128. It reads एडकोऽप्युरणो मीढ उरप्रो रोमशोऽप्यविः । H reads अवौ तु मेघोर्णायुहुडोरणाः । उरप्रो मेण्डको वृष्णिरेडको रोमशो हुडुः । 1276. KD reads मेघोश्चोरणोर्णायुर्मंडा वृष्णिर्हुडुर्हरः । उरप्रो लोमशः शङ्खा स्यादविश्वैडको बली । 184.471. Should we read मीढः for मीधः and रोमश for रोमज ?

315. = V 70.130. It reads °वाहबालेयगर्दभाः for °वाहवाहकगर्दभाः.

316. = V 70.131. रूक्षस्वरो धूम्रकर्णो नेमिर्भारसहः शलः । ईषस्वर is unintelligible, should we read रूक्षस्वर with V ?

317. = V 70.132. It reads चिरमेही for चिरमेषी. We read with B the records रामुकाश्चिरमेषी च कामिनी चक्रकन्धरः । 152. H reads गर्दभस्तु चिरमेही बालेये रासभः खरः । 1256. KD reads ग्राम्याश्चश्चिरमेही स्याद्बालेयो रेणुरूपितः । 185.475.

318. = V 70.132. It reads करभश्च मयस्तृष्टो महाप्रीवस्तु वर्तकः । वर्तक is not recorded in the lexicons.

319. = V 70.136. It reads श्वा सारमेयः शुनको भषणो मृगदंशकः । B reads भषकः श्वा सारमेयः शुनको भषको मृगदंशकः । 151. H reads भषणः अस्थिमृगभषणः सारमेयकौलेयकः शुनः । 1279. He also reads भषकः शुनिः । 1863. A reads शुनको भषकश्च स्यात् । 243.22. KD reads कपिलो भषको यक्षो...206.41. So we read भषक with A, B, KD.

320. = V 70.137. दीर्घनादी गृहमृगः कुक्कुरः क्रोधनः शुनिः । KD reads शालावृकः शुनिः श्वानः कुक्कुरो मृगदंशकः । 206.38. One of the Mss. of V reads रतिकीर्त्त agreeing with our Mss.

321. कपिलो मण्डलः सुनः—सुनः not recorded by lexicons ; cf SR 4.316.

322. = V 70.139, and B 151.

323. = V 70.141. It reads विट्चारो for विचरः. B reads विचरो that agrees with us. 151. H reads विट्चरो प्रामसूकरः। 1281. A reads विट्चरः सूकरो प्राम्यो। 244.33. So should we read विट्चर ?

324. = V 71.143.

325. = V 71.144. It reads पशुस्तु मलको मोकः कपः शुद्धजडश्वारः। Should we read मलक & कप with V ?

326. = V 71.176. It reads शरिः for शिरिः. शिरिः = a murderer.

327. = V 72.1. It reads मनुष्या मानुषा मर्या मनुजा मानवा नरः।

328. = V 72.2. It reads नहुषा for नहुषो. B reads नहुषो. 135.

329. = V 72.3.

330. = V 72.4.

331. = V 72.5. It reads एकवर्णाः सवर्णाः स्युर्हीनवर्णास्तु जुह्विताः। जुह्विताः is probably a mistake for जुह्विताः. M. W. records जुह्वित in this particular sense.

333. कराग्निम् is not recorded in the lexicons and in M. W.

334. = V 83.13.

335. = V 83.14. All Mss. read आकमी. We read आश्रमी with V.

336. = V 83.15.

338. = V 83.19. It reads °भोजिनो for °भोजनो in both the places. We read with KD उच्छिष्टभोजनो देवनेवेद्यकृतभोजनः 86.156. H reads उच्छिष्टभोजनो देवनेवेद्यलिभोजनः। 857.

339. = V 83.20 and B 153.

340. = V 83.21 and B 153.

341. = V 83.22. It reads अघायवो वधरता विगिताः ख्यातगर्हणाः। B reads आघायवो वातरतो(ता) विगि(र्गा) ताः ख्यातगर्हणः(णाः) 153. Should we read अघायवः ? cf Bhagavadgītā अघायुरिन्द्रियारामो...3.16. We read वातरतो with B.

342. = V 84.23 and B 154.

343. = V 84.24. It reads शिश्विदानो for शश्विदानो. B reads शश्विदानो. H reads शिश्विदानः कृष्णकर्मा. 855. KD reads शिश्विदानः कृष्णकर्मा 85.154. Should we read शिश्विदान ?

344. = V 84.25.

345. = V 84.26. All Mss. read वर्णिलिङ्गादयः. We read वर्णिलिङ्गपादय with V.

346. = V 84.28. It reads अग्नीन्धनं त्वमिकार्यमाग्नीध्री चामिकारिका. H reads अग्नीन्धनं त्वमिकार्यमाग्नीध्री चामिकारिका. 814. A reads आग्नीध्राद्या धनैर्वार्या ऋत्विजो याजकाश्च ते। 170.17. M. W. records अग्निध्री in the sense of 'care of the fire'.

347. = V 84.29. प्रासे तु पावनी भिक्षा पुष्कलस्तच्चतुष्टयम्. Should we read पावनी with V ?

348. = V 84.30. It reads घनः for घनं. Should we read घनः with V taking घनं as an instance of case attraction, the gender being influenced by the neighbouring word हन्तकारद्वयं ?

349. = V 84.31. It reads मुष्टयष्टके for मुष्टयष्टको.

350. = V 84.32.

351. V reads भिक्षाचारः कौकुटिकः. A uses कौकुटिकः in another connection. cf स्याद्दाम्भिको कौकुटिको. 290.17. So should we read कौकुटिकः ?

352. = V 84.39. It reads द्विजायनी ब्रह्मसूत्रं सूत्रं यज्ञोपवीतकम्.

353. = V 84.40. It reads पवित्रं चोपवीतं तु प्रोद्धते दक्षिणे करे. A reads उपवीतं ब्रह्मसूत्रं प्रोद्धते दक्षिणे करे 178.50.

354. = V 84.41 and A 178.50.

355. = V 84.42. It reads कर्णिकं for कर्णिकः.

356. परमाप्तो गुरु ब्रह्म—If we read ब्रह्मा with AB then we have to read द्यात्मलामकरः or प्यात्मलामकरः to avoid hiatus. So we read ब्रह्मः.

358. = V 86.80. It reads स्नातकः for स्नातकी. H reads ज्येष्ठाश्रमी गृहमेधी गृहस्थः स्नातको गृही. 808. A reads स्नातकस्त्वाप्नुतो व्रती. 176.43. KD reads अथ यस्तृप-
कुर्वाणः स्नाती स्नातः स आप्नुतः. 72.37.

359. = V 86.82.

360. = V 86.83. It reads चक्रचरः for चक्रचरः. Should we read चक्रचर ?

361. = V 88.122. H reads अथोत्सवे महः क्षणोद्धवोद्धर्षः। 1507-8. A reads अथ क्षण उद्धर्षो मह उद्धव उत्सवः 50.38. KD reads महोत्सवोद्धवाः पुंसि महः सान्तं नपुंसकम्. 432.141. So we read उद्धवो with the lexicons.

362. = V 88.124. It reads मयुपर्कस्तु निष्टंक्रः. Should we read निष्टंक्र with V in spite of the fact that it does not suit metre ? Note the gender also.

363. = V 88.125. ABC read यजना°. But we read याजना° with V.

364. = V 88.126. It reads षट्कर्माणि महायज्ञा देवयज्ञादिपञ्चकम्. We should read महायज्ञा with V for महायज्ञो.

365. = V 89.150. It reads यथा तु यजुरादेष्टा यजमानश्च होत्ववत्. H reads यथा त्वादेष्टा स्यान्मत्वे व्रती। याजको यजमानश्च। 817. A reads आदेष्टा त्वधरे व्रती, यथा च यजमानश्च. 167.7-8. KD reads यथा तु यजमानः स्यादादेष्टा त्वधरे व्रती। 75.62. So we read यथा.

366. = V 89.152. It reads सोत्वो for सोम्यो.

367. = V 89.153. It reads यागे for यागो. KD reads सर्ववेदाः स येनेष्टो यागः सर्वस्वदक्षिणः। 75.64. H reads सर्ववेदास्तु सर्वस्वदक्षिणं यज्ञमिष्टवान्। 819. A reads सर्ववेदाः स येनेष्टो यागः सर्वस्वदक्षिणः। 168.9. So we read यागो for यागे.

368. = V 89.154. ABC read वलिम्बुचः. H reads अथ मलिम्बुचः पञ्चयज्ञपरि-
: 858-59. KD reads अथ मलिम्बुचः पञ्चयज्ञपरिभ्रष्टः । 86.162-63.
369. = V 89.155. It reads याजका भारता यज्ञालिहः कुरव ऋत्विजः ।
370. = V 89.166.
371. = V 90.167.
372. = V 90.168.
373. = V 90.169.
374. = V 90.170. It reads अहीना द्वादशाहान् प्राक् सत्राण्यूर्ध्वं स तु उच्यः ।
375. = V 90.171.
376. = V 90.172.
377. = V 90.188. We read यजत्र with V.
378. = V 90.189. We read नालिका with V.
379. = V 90.190. H reads होमभस्म तु वैष्टुतम् । 8.37. KD reads होमभस्म तु
वैष्टुभम् । 77.81. ABC read वेष्णुतं. We read वैष्णुत with V. M. W. is doubtful
about वैष्णुत.
380. = V 91.191. It reads होमेन्धने for होमेन्धनं.
381. पुरोडाशस्तु तृपको—V reads पुरोडाशस्तु तृपको 91.198. We read with V.
382. = V 92.231.
383. = V 92.235.
384. = V 92.236. H reads विश्राननं निर्वपणं 387. A reads प्रादेशनं निर्व-
पणं 173.131. KD reads प्रादेशनं निर्वपणं 79.100. ABC read निर्वपणं. So we
read निर्वपणं.
385. = V 92.237. It reads उत्सर्जनं प्रादेशनमपवर्जनमंहतिः. We read प्रदेशनं
with H. cf दानमुत्सर्जनं त्यागः प्रदेशनविसर्जनं । 386. A reads प्रादेशनं निर्वपणमपवर्जन-
मंहतिः । प्रदेशनं विश्राननमत्तिसर्जनमित्यपि । 79.100-1. V, A, H and KD all read अप-
वर्जनं. KD adds अत्तिसर्जनं and विसर्जनं. So we retain अपवर्जनं.
386. = V 92.238.
387. = V 93.239. It reads आशिषा शान्तिकं दानं काम्यदानं प्रषापणम्.
388. = V 93.240.
389. = V 93.241. It reads भिक्षा च for भिक्षार्चा. The vocable अर्चा in
this sense is not recorded in any lexicon. Should we read भिक्षा च as in V ?
अर्चा means asking or praying for, so can अर्चा be used in the sense
of a gift ?
390. = V 93.242. It reads मृगणा for मृगता. It is preferable to read
मृगणा with V.

391. = V 94.272.

392. = V 94.273.

393. = V 95.287. It reads उपवासस्तूपवस्तुः सन्यासः स्यादनाशकम् । K reads औपवस्त्वं तूपवस्त्वं मन्त्रियामुपवासकः । 71.29. It records in the foot note औपवस्त्वं तूपवस्त्वं. M on औपवस्त्वं तूपवासो 175.38. remarks औपवस्त्वं उपवस्तमित्यर्था क्वचिदौपवस्त्वं इति पाठः तत्र तृच्प्रत्ययान्ताद्दुपवस्तुरिदं कर्मत्वर्थे तस्यदमित्यण्. उपोषणं उपोषितमित्यपि. So we retain उपवस्त्वं अनाशनम्. ABC read अशाननं. It is an instance of transposition of letters श and न.

394. = V 95.288. It reads पराको ना for तु पराकं. M. W. records it in masculine. Note the change in gender.

395. = V 95.289. It reads तुरायणद्वये for तुरायणद्वयं. It is preferable to read तुरायणद्वये in view of the fact that द्वादशाह, षोडशाह and चातुर्मास्य are used in locative. The same argument can be made applicable in the case of the neuter gender used for पराकं.

396. = V 95.294. It reads पञ्चरात्रं पयःपानं संगमः संगतश्च सः ।

397. = V 95.299. It reads योगपटस्तु चीना स्यात् । Should we read चीना ? K reads अथ पर्यस्तिका स्त्रियां, अवसक्थिनिका खट्वा निषद्या खट्टिका समे । 67.423-24. I reads पर्यस्तिका परिकरः पर्यङ्कश्चावसक्थिका । 679. So we read अवसक्थिका with H.

398. = V 95.300. and Agastya 73. cf ऋषिस्त्रिकालदर्शी स्यान्मौनी वाच्यं मुनिः । H reads वाच्यमो यती साधुरनगार ऋषिर्मुनिः । 76. KD reads वाच्यमो मुनिः 88.175.

399. = V 95.301. It reads अगस्त्यः कलशीपुत्रस्तपनः पीतसागरः ।

400. = V 95.302 and Agastya 74. It reads विन्ध्यकुट्टकः.

401. = V 95.303. Agastya 74.

402. = V 95.304. It reads दक्षिणाशरतः काथिः सत्यामिश्राभिमास्तः । Agastya reads दक्षिणाशरतः काथिरनपत्याभिमास्तौ । Should we read अनपत्याभिमास्तौ wit Agastya ?

403. = V 95.305. It reads तस्य कौषीतकी भार्या. Agastya reads अस् कौषीतकी भार्या लोपामुद्रा वरप्रदा । 75. H reads लोपामुद्रा तु तद्भार्या कौषीतकी वरप्रदा 133. KD reads प्रियास्य वरदा लोपामुद्रा कौषीतकी तथा । 404.221. So we read कौषीतकी

405. = V 95.306. It reads वाल्मीकः for वल्मीकः. Agastya reads प्राचेत सस्तु वाल्मीकिर्वल्मीकश्च कुशी कविः । 76. H reads प्राचेतसस्तु वाल्मीकिर्वल्मीककुशिनं कविः । 846.

406. = V 95.307. It reads सालातुरीयको दाक्षीपुत्रः पाणिनिराहिकः । H reads सालातुरीलदाक्षेयौ 851. Agastya reads शालातुरीयको दाक्षीपुत्रः पाणिनिराहिकः । 76 KD reads शालातुरीयो दाक्षेयः शालंकिः पाणिनाहिकौ । 83.134. So we read दाक्षीपुत्रः.

407. = V 95.308 and Agastya 77.

408. योगज्ञो याज्ञवल्के च—Agastya reads याज्ञवल्क्यस्तु योगज्ञो. It also reads भायवस्तु वसिष्ठः स्यात्. 77. V reads आपवस्तु वसिष्ठः स्यात् । 95.310 KD reads वसिष्ठोऽ इन्धतीनाथपर्याट्यापव इत्यपि । So should we read आपव ?

409. V reads यजादयः, cf यजादयस्तु पराशरः । 95.310. Agastya reads यजा-
स्यस्तु पराशरः । 78.

410. V reads यायावरः for ययावरः, cf यायावरो जरत्कारः । 96.312. KD also
reads यायावरो जरत्कारः । 83.132. But in our text यायावरः does not suit metre.

411. ह्यष्टावकस्तु गर्भजः—V reads अष्टावकस्तु गर्भाजिः । 96.313. Agastya reads
अष्टावकस्तु गर्भाजिः । 79.

412. ऋयवनो मत्स्यगुच्छश्च—V reads मत्स्यगुच्छयवनोऽथ स्यात् । 96.314. Agastya
reads मत्स्यगुच्छयवनकः । 80.

413. V 96.315. It reads व्यालिः for व्याडिः. Agastya reads अथ व्याडि-
र्विन्ध्यवासी नन्दिनीनन्दनोऽपि च । 80. H reads अथ व्याडिर्विन्ध्यवासी नन्दिनीतनयश्च सः ।
852. KD reads अथ व्याडिर्विन्ध्यनिवास्यपि । 83.135.

414. = V 96.316 and Agastya 81.

415. = V 96.317 and Agastya 81.

416. = V 96.318 and Agastya 81. It reads द्रामिलः.

417. = V 102.467.

418. = V 102.468.

419. दीर्घदर्शा दूरदर्शा—V reads दीर्घदर्शा दूरदर्शा लब्धवणो मनीष्यपि । 102.469.
Our Mss. read पलंहतिः for मनीष्यपि. Should we read मनीष्यपि with V? In V
फलंगतिः occurs in line 471.

420. = V 102.474. It reads ब्रह्मभावो for ब्रह्मभावे.

421. = V 102.475. All Mss. omit three letters before भवः. So we
read अपुनर्भवः with V.

422. = V 102.476.

423. = V 102.477.

424. = V 102.478. It reads दशोत्तरं शतं for दशोत्तरशतं.

425. = V 103.479. We read चीनेशसंसदि with V.

426. = V 103.480. It reads वेषाजीवकृतान्ताद्यैस्तेषां भेदः परस्परम् ।

427. = V 104.1.

428. = V 104.2. It reads राजा तु पार्थिवो भूभुप्राङ् भूपो नृपतिर्नृपः ।

429. = V 104.4.

430. = V 104.5.

431. = V 104.6.

432. = 104.20. It reads षट्कं कामो मदो मानो लोभो हर्षो ऋषापि च ।

433. = V 104.21.

434. = V 104.22.

435. = V 106.62. It reads परिशृत्ती for परिशृती. We read परिशृती with B. cf देवी राजकुलोद्गा(त्या) चैत् परिशृत्ता तु पूजिता । 156. M. W. reads this vocable but remarks that it is probably w.f. for परिशृत्ती.

436. = V 106.63. It reads वावाता तु प्रियतमा स्वामिनी त्वनृपात्मजा. We read with B. cf वातावात्र प्रियर(त)मा स्वाधीनी तु नृपात्मजा । 156.

437. = V 106.64. It reads फालाकली युद्धजिता. We read with B: पालागली युध(द्ध) जिता नृपस्योद्गाः(द्वाः) प्रजा (प्रिया) इमाः । 157. पालागली = the fourth and the least respected wife of a prince. M. W.

438. = V 106.65. It reads अनूढास्तु प्रिया राज्ञः कलाज्ञा गणिकाः स्मृताः । We read with B: अनूढा तु प्रिया राज्ञः कालज्ञा गणिका स्मृता । 157.

439. = V 106.66. It reads यानाप्तपरिचारिका. We read with B: गणिका सा प्रगणिका यानप्त(नाम) परिहारिका. 157.

440. = V 106.68. It reads अथालगन्धिकाप्याज्ञागणिका कुलसंभवा । Is it अकुलसंभवा ? B reads अथालगणिकाप्यज्ञा as in our Mss.

441. = V 107.71 and B 157.

442. = V 107.80. It reads शत्रुर्दस्युरमित्रारो अरातिरहितो द्विषन् । Our Mss. read अमित्रारिः. So we read अमित्रोऽरिः.

443. = V 107.81. It reads द्वेषणः प्रत्यनीको द्विद् जिघांसुर्हिसनो रिपुः । We read with V.

445. Our Mss. read वाजिनी. V and H read वाहिनी. सैन्यं चक्रं बलं सेना चमूर्वाहिन्यनीकिनो । 108.109. वाहिनी पृतना सेना । 745. A reads ध्वजिनी वाहिनी सेना । 198.78. KD reads अथ सेना तु पृतना वाहिनी वाहना चमूः । 116.248. So we read वाहिनी.

446. = V 108.111.

447. = V 108.112. It reads तदोषकं for सदोषकं.

448. = V 108.118.

449. = V 109.119. It reads इभो for कुम्भो. The vocable कुम्भ is not recorded in the lexicons. Should we read इभो with V ?

450. = V 109.120.

451. = V 109.121.

452. = V 109.122. It reads महामृगः शर्पकर्णः सामजः सिन्धुरः कपिः । HL reads सिन्धुरः कुम्भो कुञ्जरवारणे भरदिनः सामोद्भवः सिन्धुरः । 2.59. H reads स्तम्भेरमद्विरद-सिन्धुरनागदन्तिनो । 1217. KD reads हस्ती दन्तावलो दन्ती सिन्धुरो दीर्घमास्तः । 104.142. So we should read सिन्धुरः.

453. = V 109.123. It reads मन्दकृन्दः कुर्षा कसुः शुण्डालः षष्टिहायनः ।

455. = V 109.124.

456. पाकलौ तस्य पार्श्वयोः—V reads पिलाटौ तस्य पार्श्वयोः । पाकलः = fever in an elephant. M. W.

458. = V 110.146. It reads पीतलिका for वितलिका. For विदुः cf विदुः पुस्तु-भयान्तरम् । 107.166. A reads तयोर्मध्ये विदुः पुमान् । 189.37.

459. Should we read विजूषम् (n) ?

460. = V 110.148. It reads उरःपार्श्वौ तु विश्वोर्भौ दर्दरौ गलपार्श्वयोः ।

461. तल्पलम् — M. W. records this vocable in masculine.

462. = V 110.149. It reads करटोऽस्य कटो गण्डो गात्रं पूर्वोऽधिरस्य तु ।

463. = V 110.150. It reads मूलेधोऽधः (प्रदेशास्तु) क्षयश्च पलिपादकः । Should we read with V ? or should we read प्रतिमानं with KD which reads वाहित्थं तद् धोदेशः प्रतिमानमथाल्नियाम् । गात्रं तु करिणः पूर्वजङ्गाद्यवयवे न ना । 107.168. A reads अधः कुम्भस्य वाहित्थं प्रतिमानमधोऽस्य यत् । 189.39. H reads वाहित्थाधः प्रतिमानं । 1227.

464. = V 110.151. ABC read सदान° and प्राह. We read सन्दानभाग and पोह with V.

465. विशेषभागो वैशाखा—We read this with V 110.152.

466. = V 110.154. It reads पुच्छवंशोऽपवंशः स्यान्निकोशः कुक्षिमध्यकम् । Should we read पुच्छवंशोऽपवंशः with V ?

467. = V 110.159. It reads अत्यूहः ककुदं मेढ्रे क्षारिका चूचुकान्तरम् ।

468. = V 110.160. It reads अथ पुच्छे स्थिता किल्ली संवालो बालपुष्कलम् ।

469. = V 110.162. It reads दन्तभागः पुरोभागः पुच्छभागस्तु पार्श्वतः ।

470. = V 110.163.

471. = V 111.167. It reads चूषा कक्ष्या वरत्रा स्यादङ्कुशोऽत्री सृणिर्न षण् । HL reads चूषा कक्ष्या वरत्रा स्यात् । 2.66. A reads दूष्या कक्ष्या वरत्रा स्यात् । 190.42. M remarks दूष्या, चूष्येति मुकुटः. H reads कक्ष्या दूष्या वरत्रा स्यात् । 1232. KD reads कक्ष्या दूष्या वरत्रा स्यादूष्या चूष्या कुथस्त्रिषुः । 108.176. Should we read चूषा ? HL reads अङ्कुशः सृणिश्च्यते । 269. A reads अङ्कुशोऽत्री सृणिः स्त्रियाम् । 190.41. M remarks अङ्कुशः सृणिः तालव्यादिरपि. H reads अङ्कुशः सृणिः । 1230. KD reads अथ स्यादङ्कुशोऽस्त्रियाम्, द्वयोः प्लृणिः शृणिरपि स्त्रियां स्यातां सृणांशृणी । 108.175. So should we read अङ्कुशोऽत्री सृणिः सृणिः ?

472. = V 111.179.

473. = V 111.180.

474. = V 111.181. cf कुदुरो घोटकस्ताक्षर्यः । B reads गेटकः. Should we read घोटक for गेटक ?

475. = V 111.182. It reads पाकलः परलः पीतो माषाशी हि सविक्रमः । B reads गेटकः (घोटकः) व मणो भोगी पाकलो गृहभोजनः । माषाशि (शा) महिषद्वेषी पुरलः सिंहविक्रमः । 152. पाकल is a mistake for पालक. हि सविक्रमः is clearly a mistake for सिंहविक्रमः. KD reads प्रकीर्णः क्रमणः प्रोथी कुरटः सिंहविक्रमः । 110.190. H reads पालकः परलः किण्वी कुरटः सिंहविक्रमः । 1720. Should we read परलः for पुरलः ?

476. = V 111.183. It reads श्रीवृक्षकी वक्षसि चेश्रोमावर्तो मुखेऽपि च । H reads कश्यः कशाहो हृद्ववत्रावर्तो श्रीवत्सकी ह्यः । 1236. KD reads कश्यः कशाहो हृद्वका(वत्रा)-वर्तो श्रीवत्सकी ह्यः । 111.200. So we should read वक्षसि with V for प्रक्षिणी. HL reads श्रीवृक्षका स विज्ञेयः श्रीवृक्षो यस्य लाञ्छनम् । 2.283.

477. This line is not found in V.

478. = V 111.184. It reads कृष्णैः for विष्णोः. HL also reads कृष्णैः.

479. = V 111.185 and KD 111.201.

480. = V 112.191. It reads अब्रजल for अब्रजक.

481. = V 112.192.

482. = V 113.235.

483. = V 113.236.

484. = V 113.237. It reads इत्येतेषां च पञ्चानामेकैकं बहुभेदकम्.

485. = V 113.238. It reads च for हि.

486-488. Not found in V.

489. = V 114.246. It reads यानं सांयात्रिकं युग्यं वाहनं वाह्यधोरणे ।

490. = V 114.247. It reads योम्यं चास्मिन्श्चक्रयुते शताङ्गः स्यन्दनो रथः ।

491. = V 114.248. It reads वहनं for वाहनम्.

492. = V 114.249. We read with V ह्री शकटोऽन्नियाम्.

493. = V 114.250.

494. = V 114.251.

495. = V 114.252. It reads कर्णारथो. We should read कर्णारथो with v.

496. = V 115.266.

497. = V 115.277. It reads यौधाश्च यौधकाः । A reads भटा यौधाश्च योद्धारः । 195.61. H reads योद्धारस्तु भटा यौधाः । 763. KD reads भटा यौधाश्च योद्धारः । 113.225.

498. = V 115.278. It reads पदातिपत्तिपादातपदातिकपरारजयः ।

499. = V 115.279. It reads पातिकः पादिकः पद्मो रथिको रथिनो रथी । H reads पदिक. 498. Should we read पादिकः पद्मः पद्मो or पत्तः ? H reads रथिके राथरो रथी । 761. KD reads रथस्वामी तु रथिको रथिनो रथिरो रथी । 116.247. Should we read either रथिनो or रथिरो for राथिको ?

500. The first पाद is not found in V.

502. = V 116.293. It reads पटुः for भटः.

503. = V 116.294. It reads जयजित्वरौ for जयजित्वरो. H reads जेता जिष्णुश्च जित्वरः । 793. A reads जेता जिष्णुश्च जित्वरः । 198.77. KD reads विक्रान्तो जित्वरो जेता शरो वीरश्च जिष्णुकः । 116.246.

506. स्यादुरस्वानुरस्तिकः—V and KD read स्यादुरस्वानुरसिले । V 116.301. KD 116.244. A reads स्यादुरस्वानुरसिलो । The reading उरशीलक is not suitable for metre. C tries to correct the text by reading उरस्तिकः.

507. = V 116.304. It reads त्ववत्रं तु दशनं. H reads जगरः कवचे दंशः । 766. A reads तनुत्रं वर्म दशनं । 196.64. HL reads जगरः कङ्कटा माटी दशनं जालिका स्मृता । 2.304. KD reads तनुत्रं वर्म दानम् । 114.228.

510. मर्दनी पादरक्षा स्यात्—V reads मर्दनी पादरक्षणी. अङ्गलत्रे कपिः पुमान्-V reads अङ्गलत्रे कर्पः. 117.311.

511. अधिकारं तु कङ्कटे—V reads अधिकारं सारमनं मध्ये धार्यं सकङ्कटेः । 117.312.

512. ऋष्टिः खड्गे प्रचारकः—V reads ऋष्टिः खड्गः प्रचारोऽपि । 117.315. We read ऋष्टिः with V and A.

513. उली तु कर्वालिका—V reads इली तु कर्वालिका । 117.320. A reads स्यादीली कर्वालिका । 202.91. M remarks इली ' इली इलिः ' कर्वालिका कर्वालिकेत्यपि. HL reads कृपाणीली च कर्नरी । 2.440. So should we read 'पीली तु कर्वालिका ?

514. पुलकास्त्वणुराजयः—V reads पुलकास्त्वणुराजयः । 117.325.

515. अथामिपुत्रच्छुरिका—V reads अथामि पुत्री क्षुरिका । 117.326. A reads स्याच्छ-
स्त्री चामिपुत्री च छुरिका चासिधेनुका । 202.92. HL reads अमिपुत्रिकासिधेनुः क्षुरिका पत्रं
च शालिका ज्ञेया । 2.318. H reads शस्त्रसिधेनुपुत्र्यौ च । 784. KD reads स्यातामसेद्धेनु-
पुत्र्यौ । 123.312. So we should read अथासिपुत्री छुरिका.

516. = V 118.344. It reads आयुधार्थं for धर्ममन्त्रं.

517. = V 118.345.

518. = V 120.397. It reads कावाद्यो लघुकाष्ठः स्यात्स्यद्यिष्टिर्थाष्टिवारणः ।

519. = V 120.400. It reads लोहाभिहार for लोहाविहार. H reads लोहा-
भिसारो दशम्यां विधिर्नाराजनात्परः । 789. KD reads दशम्यां यो विधिर्भूप स च लोहाभि-
सारकः । 125.327. So should we read लोहाभिहारः for लोहाविहारः ?

520. = V 120.400. It reads पतुः for पत्याः. A reads यस्सेनयाभिगमनमरौ
तदभिषेगनं । 203.95. HL reads यस्सेनयाभिनिर्माणं स्मृतं तदभिषेगनम् । 2.306. H reads
यात्राभिषेगनं तु स्यात्सनयाऽभिगमनो रिषौ । 790. KD reads यत्सनयाभिगमनमरौ तदभिषेगनम् ।
125.327. These instances clearly indicate that our author follows V against
other Kośas.

521. = V 120.403. It reads अभिक्रमो for अभ्याक्रमो. A reads अहिता-
न्त्रयभीतस्य रणे यानमभिक्रमः । 203.96. H reads अभिक्रमो रणे यानमभीतस्य रिपून्प्रति ।
791. cf KD 125.329.

522. मृध आस्कन्दनं युद्धम्—V reads मृधमास्कन्दनं युद्धम् । 120.406. A reads मृध-
मास्कन्दन संख्यं समीकं साम्परायिकम् । 205.104. HL reads युद्धं युत्पधनं मृध समुदयः ।
2.298. H reads मृध in neuter, and आस्कन्दनम्, 977. KD also reads मृध in
neuter and reads आस्कन्दनम्. 127.348-349. M. W. records this word in
both genders.

नाममालिका ।

523. The line is not found in V.

524. = V 121.416.

525. = V 121.420.

526. = V 121.422. It reads विशस्तु घात उन्मन्थो विशरं प्रमथो वधः। Note the difference in gender of विशर. A reads it in masculine : cf आलम्भपिञ्ज-
तरघातोन्माथवधा अपि । 207.115.

527. = V 121.428.

528. = V 122.431. ABC read कुण्डो. We read रुण्डो after V. V reads the latter half as कुणपस्तु शवोऽस्त्रियाम्। There is no point in saying अरिशव. The difficulty is solved if we read शव in neuter with A. cf कुणपः शवमस्त्रि-
म् । 208.118. HL reads कुणपः शवमुच्यते । 3.7. H reads कुणपं शवः । 564.

529. = V 122.432. It reads खाटिः for कोटिः. We read कटः with V. Should we read खटि or खाटि as in V ?

530. शिरो रूढं व्रणस्थाने—V reads किणो रूढं व्रणस्थाने.

532. = V 123.1. It reads अर्या for आर्या. B reads वैश्ये त्वर्या । 153. A reads ऊरव्या ऊरुजा अर्या वैश्या भूमिस्पृशो विशः । 208.1. But HL reads आर्या भूमि-
शो वैश्या ऊरव्याश्च विशः स्मृताः । 2.415. KD reads अर्या ऊरव्या गोरक्षाकृषिवाणिज्य-
विनः । 132.1. So we retain आर्या as in HL.

533. = V 123.2. It reads आजीवो जीविका वृत्तिवार्ता वर्तनजीवने । = A 209.1. reads आजीवो जीवनं वार्ता जीविका वृत्तिवैतने । 865. Should we read जीविका ?

534. = V 125.62. It reads व्रीहिवरेणुको बीज्यो धान्यं सस्यं लवेटिका । The line is corrupt. B reads व्रीहिस्तु रेणुको बीज्यो धान्यं सस्यं तु वैटिकः । 142. Should we read व्रीहिवरेणुको बीज्यो धान्यं सस्यं लवेटिका । ?

535. = V 125.63. It reads शालयः for शालेयाः. B reads व्रीहिस्तम्बकारिः प्रोक्तः
श्याः श्वेततण्डुलाः । 142.

537. कलावकास्तु कलमाः—V reads कलापकास्तु कलमाः । 125.68. B reads कल-
तु कलावकः । 143. प्रवराः शालषष्टिकाः—V reads शालियष्टिका । 125.67. B reads प्रवरः
लिकः षाष्टः । 143. So we read शालिषष्टिकाः.

538. माषस्तु मलदो मांसं—V reads माषस्तु मलदो नन्दी घरी बीजवरो बली । 125.69. D reads मांसलः वृषाकरो धान्यवीर कुरुविन्दोऽपि मांसलः । 138.55. H reads कलमे तु
प्रायकः । 2272, also सरी बीजवरो बली । 2274.

539. = V 126.71. It reads लोभ्यो for लोह्यो. B reads मुद्गस्तु प्रध(थ)नो
ह्यः । 143. KD reads वासन्तेऽपि च लोभ्यः स्यात् । 138.52. H reads मुद्गे तु प्रधनो
भ्यो । 2275.

— बलाहो हरितो हरिः—H reads बलाहो हरितो हरिः । 2275. KD reads बलाह्यः.
पित्र्यो बलाह्यः काचराजपदान् माषो परो लघुः । 138.55.

540. = V 126.72. It reads °प्रवेल्° for °प्रवाल° . H reads पंतिःस्मिन्वसुख-
रेः, प्रवेल्जयशारदाः । 2275.

541. = V 126.75. It reads वनमुद्रे तु वरकनिगूढककुलीमकाः । H reads वममुद्रे तुवरका निगूढककुलीनकाः । 2276. KD reads वनजे तु कुलीनः स्यादुरकेऽपि निगूढकः 138.54.

542. = V 126.75. It reads मरिष्टक° for मरुष्टक°. H reads खण्डिको राज-मुद्रे तु मकुष्टकमयुष्टकौ । 2277. B reads राजमुद्रे मरुष्टः स्यात् । 143. KD reads मकुष्टस्तु मयुष्टकः । 138.57.

543. = V 126.77. It reads चूलिकः for तूलकः. B reads जालकस्तुलकस्तिलः । 143.

544. = V 126.79. It reads मसुरः for मसूरः = B 183. It reads मसूरः as in our text. KD reads सूरौ मसूरो मङ्गल्यो रक्तपर्यायदालिकः । 139.58.

545. = V 126.92 and B 143.

546. = V 127.96. It reads वल्हा for वल्गा. H reads आढक्यां तुवरी वर्णा. KD reads आढकी तुवरी वर्णकरा वीरभुजा च सा । 139.61. We read सौराष्ट्री with V. ABC read सौराष्ट्रि. B reads सौराष्ट्रि. Should we read सौराष्ट्रिः ?

547. = V 127.98. It reads छत्रा कुस्तुम्बरी धान्या धन्या धाना धर्नायिका ।

548. = V 127.106. It reads गोधूमस्तु म्लेच्छभोज्यः सुमनः श्रेष्मलो गुरुः ।

549. = V 127.107. It reads शतपर्वा बहुवकः कोद्रेवे कोरदृषकः । Should we read बहुवको with V ?

550. = V 128.133. It reads ऋद्धमावसितं धान्यं पूतं तु बहुलीकृतम् ।

551. = V 128.134. It reads छादिषेयं for छादितेयः.

552. = V 128.135. It reads कायिकः क्रयिकः क्रेता विपूर्वाः क्रयवस्तुदे । H reads कायकः क्रयिकः क्रयी, क्रयदे तु विपूर्वास्ते । 868. A reads कायकक्रयिकौ समे । 229.79. KD reads कारयिकः क्रयिकः क्रयी । 185.475. So should we read either कायकः or कायिकः ? Preferably कायकः ? Should we also read क्रयवस्तुदे for क्रयवस्तुके ?

553. क्रये प्रसारितं क्रय्यं—V reads क्रये प्रसारितं क्रय्यं. So we should read क्रये with V 128.136. H reads क्रय्यं न्यस्तं क्रयाय यत् । 871. विक्रयं पणितव्यकम्—V reads विक्रयं पणितव्यं च । 128.137.

554. = V 128.141. It reads निमयो for विमयो. H also reads व्यतिहारः परावर्तो वैमयो निमयोऽपि च । 870. KD reads प्रतिहारः परावर्तः विन्योर्मथमयावथ । 86.481. So we retain विमय. HL reads परिवृत्तिर्विनिमयो वैमयश्च निगद्यते । 2.418.

555. = V 128.142.

556. = V 129.143. It reads वाणिजः for वणिजः and सार्थवाहः for सार्थवहः. We should read सार्थवाहः.

557. = V 128.144. It reads वैदेहक for वैदेहिक. H reads वैदेहः सार्थवाहश्च । 866. HL reads पण्याजीवा वणिजः प्रापणिका नैगमाश्च वैदेहाः । 2.416. A reads वैदेहकः सार्थवाहः नैगमो वाणिजो वणिक् । 229.78. KD reads एते स्युर्वैः(वै)सार्थवाहः स्याद्वैदेशिक इत्यपि । 185.476. So we can either have वैदेहिक or वैदेहक.

558. = V 129.148.

559. = V 129.149. It reads जातिमात्रे for जातिमात्रं.

560. = V 129.150. It reads कटम् for कटुः. B reads कटुः. 145.

561. = V 129.152. H reads वैदेही पिप्पली कृष्णोपकुल्या मागधी कणा । 421. HL reads कृष्णोपकुल्या वैदेही मागधी पिप्पली कणा । 2.459. A reads उषणा पिप्पली शौण्डी । 101.97. On this M says उषणा 'ऊषणा' पिप्पली 'पिप्पलिः' शौण्डी कोला दशकं पिप्पल्याः । So we can read पिप्पलिः with our Mss. Should we read पिप्पालिर्मागधी शौण्डी? KD reads पिप्पली पिप्पलिस्तुल्ये ।

562. = V 129.155. It reads गण्डीरी for गण्डिनी. Should we read गण्डीरी with V and हस्तिपिप्पलिः with our Mss. ?

563. = V 129.157. It reads मरीचं तु विराट्त्वमूषणं धर्मपत्तनम् । H reads मरिचं कृष्णमूषणम् । 419. Again मरिचे मलिनं कृष्णं वेळजं धर्मपत्तनम् । पवनेष्टं शिरोवृन्तं मूषणं कोलकं च तत् । 2188-89. HL वेळजं मरिचं प्रोक्तमूषणं च मनीषिभिः । 2 461. A reads मरिचं कोलकं कृष्णमूषणं धर्मपत्तनम् । 219.36. KD reads वल्लीजमूषणं वीरं पलितं कटुकं च तत् । So should we read मरीचं च शिरोवृन्तमूषणं धर्मपत्तनम्? B reads मरीचं च शिरावृत्ता मूषणं धर्मपट्टनम् । 145.

564. = V 129.159. It reads लोहाख्यं श्यामवल्ली च त्र्यूषणम् (तूषणादिकम्). B reads कटुत्रयं त्र्यूषणं च । HL reads त्रिकटु त्र्यूषणं । 2.462. A reads त्रिकटु त्र्यूषणम् । 238.111.

565. = V 134.266. It reads गुधः क्षारस्य विकृतौ मत्स्याण्डी खण्डशर्करा । H reads मत्स्याण्डी फाणितं चापि । 403. A reads मत्स्याण्डी फाणितं खण्डविकारः शर्करा सिता । 221.43. क्षार is abrupt here. KD reads अपि क्षुद्रगुडोऽथ स्याद् गुडः स्वादुश्च मोदकी...मत्स्याण्डयपि च मत्स्याण्डी मधुरा पिण्डशर्करा. 156.213-14. also विकारः फाणितगुडमत्स्याण्डी खण्डशर्करः । So should we read मत्स्याण्डी खण्डशर्करा. 156.212.

566. = V 134.267. It reads फाणितं क्षुद्रकं खण्डं न स्रयथो शर्करा मिता । Should we read फाणितं with other lexicons ?

567. = V 134.268. It reads मधूलं तु मधुनं स्त्री मधुकं तत्पुरातनम् । KD reads मधुको मधुकोऽपिस्थानमधु क्लृबे मधुः पुमान् । 258.89.

568. = V 134.269. It reads भ्रामरं तु भ्रमरकं शौद्रं सारधमाक्षिके ।

569. = V does not record मेणवं तु विलाकरम् .

570. = V 134.274. It reads स्नेहे तिलानां तैलं स्यादन्येषां नामपूर्वकम् ।

571. = V 134 275. We read कौम्भं with V.

572. = V reads हैयंगवीनम् 134.276. A reads तत्तु हैयंगवीनं यत् ह्योगादोहोद्धवं घृतम् । 223.52. HL reads दधिसारं नवतातं ब्रुवते हैयंगवीनं च । 2.119. H reads हैयंगवीनं शरजं पुनः 407. KD reads हैयंगवीनं सरजं श्रीरोत्थं दधिसंभवम् । 157.222. तक्रजं- V reads तक्रजम् .

573. = V 134.277. It reads दधि विप्रप्रियं हृद्यं क्षारजं श्रीघनं गुडः ।

574. = V 134.286. It reads घुक्षिमं तृद्धतस्नेहात् for the first half.

575. = V 135.290. It reads पयो दुग्धं च पार्थं च स्तन्यं पुंसवनं सरम् । H reads दुग्धं तु सोमजं गोरसः क्षीरमूत्रस्य स्तन्यं पुंसवनं पयः । 404. Should we read पार्थं for पीनं with V ?

576. बोलम्—V reads घोलं तृप्रे कालशेयं दण्डाहतरसायने। मोरटं गोरसः। 135. 296-97. H reads दण्डाहते कालशेयघोलारिष्टानि गोरसः। 408. KD reads अथ गोरसः सरस निर्जलं घोलं मथितं रसवर्जितम्। 15S.233. So should we read घोलमुप्रे तु मोरट्टम्। Note the gender of गोरस. All lexicons record it in Masculine. M.W. gives गोरसञ्ज in neuter. Should we read गोरसस्तकमित्यपि ?

579. = V 136.2. It reads संकरजः.

580. = V reads परजात for परैजित and नियोज्य for नियोज्यक.

581. = V 136.10. It reads भरण्यं भरणं भर्म वेतनं निष्कयो भृतिः। A reads भर्म वेतनम्। 248 38 HL reads भृतिभृत्या च कर्मण्या वेता मूल्यं च वेतनम्। 4.43. H reads भृतिः स्यान्निष्कयः पणः कर्मण्या वेतनं मूल्यं निर्वेशो भरणं विधा। 362. KD reads भृतिः स्त्री कर्मवेतनम्। 211.82. So we should read वेतनं निष्कयो भृतिः.

582. = V 136.11. It reads कर्मण्या तुलिका भृत्या भारवाहस्तु भारिकः।

583. = V 136.12. It reads वार्ताहरो वैवाधिको भारयष्टिर्विहङ्गिका। HL reads भार-यष्टिर्विहङ्गिका। 4.73. H reads भारयष्टिर्विहङ्गिका। 364. A reads अथ विहङ्गिका भार-यष्टिः। 246.30. KD reads विहङ्गिका भारयष्टिः। 210.77. So should we read भार-यष्टिर्विहङ्गिका ?

584. = 136.13. It reads तल्लम्बि for विलम्बि. A reads भारयष्टिस्तदालम्बि शिक्यं काचो। 246.30. KD makes it more explicit. It reads विहङ्गिका भारयष्टिस्तदाल-म्बिनि जालके शिक्यं क्लीबे पुंसि काचः। 210.77. So we should read तल्लम्बि for विलम्बि.

585. = V 136.14. ABC read कौरवः. It is clearly a mistake for कारवः.

586. = V 136.22.

587. = V 137.23.

588. = V 137.24. H reads सेवनं सीवनं स्यूतिः। 912. A reads like H. 278.5. KD also reads like H 208.60.

589. = V reads लेखनी तुलिका कूर्वा पुस्तं लेखादिकर्मणि, i. e. the first half of our text is not found in V 137.25.

590. = V 137.26. It reads या तु लेप्यमर्या for धातुलेप्यमर्या. सा in the text requires a relative clause preceding it. So should we read या तु for धातु ?

591. = V 137.27. It reads पाञ्चालिका तु वस्त्रादिपुत्रिका सालभञ्जिका। H reads शालभञ्जा पाञ्चालिका च पुत्रिका। 1014.

592. = not found in V.

593. = V 137.28. It reads पलगण्डो for पलगण्डो. H reads पलगण्डस्तु लेप्य-कृतं। 922. A reads पलगण्डस्तु लेपकः। 240.6. HR reads लेपकः पलगण्डः स्यात्। 2.436. B also reads पलगण्डो लेपकरः. Should we read पलगण्डो लेपकरः ? ABC read कष्पाणः. V reads कल्पाणिः समलेखनी. We read कल्पाणि with V.

594. —Not found in V.

595. संवाहकोऽङ्गमर्दः—V reads अङ्गमर्दी 137.29. H reads संवाहकोऽङ्गमर्दः। 492.

596. —अथ देहस्य रक्षके, आरक्षकः कङ्कटी च not found in V. 137.29b.

597. = V 137.30.

598. = V 137.31. For latter half V reads कलादो मौष्टिकः समाः । A reads नाडिधमः स्वर्णकारः कलादो इक्मकारकः । 240.8. HL reads नाडिधमः कलादः सुवर्णकारश्च मुष्टिको ज्ञेयः । 2.433. H reads नाडिधमः स्वर्णकारः कलादो मुष्टिकश्च सः । 908. KD reads अथ मुष्टिकः, स्वर्णपर्यायतः कारस्तालो गोजिक इत्यपि । 203. 16. So should we read कलादो मौष्टिकः समाः or कलादो मुष्टिकः समः ?

599. = V 137.32. It reads कर्मारः स्यादयस्कारो व्योकारो लोहकारकः । HL reads ध्माकारो लोहकारः स्यात् । H reads व्योकारः कर्मारो लोहकारः । 920. A reads व्योकारो लोहकारकः । 240.7. KD reads कुटो लोहकारस्तु व्योकारोऽपि । 203.16. So should we read कर्मारः स्यादयस्कारो व्योकारो लोहकारकः ?

600. = V 137.33. It reads शाह्लिकः स्यात्काम्बविको भखा चर्मप्रसेविका । A reads स्याच्छाह्लिको काम्बविको । 240.8. H reads शाह्लिकः स्यात्काम्बविकः । 910. KD reads स्याच्छाह्लिकः काम्बविकः । 204.18. Should we read काम्बविको with A, H and KD ?

—भखा चर्मप्रसेविकः—A reads भखा चर्मप्रसेविका. On this M remarks भखा चर्म-प्रसेविका, चर्मप्रसेवक इत्यपि HL reads दृतिश्चर्मप्रसेवकः । 4.79. H reads भखा चर्मप्रसेविका । 908. So we should either read भखा चर्मप्रसाविका or भखा चर्मप्रसेवकः.

601. —Not found in V.

602. = V 137.34. It reads सदंशः स्यात्कङ्कमुखः काणा मूका बुषा स्मृता. H reads सदंशः स्यात्कङ्कमुखः । 909. KD reads स्यात्सदंशः कङ्कमुखं यन्त्रं कुन्दं भ्रमुः पुमान्, तैजसावर्तनी मूषा मूषिका मूष इत्यपि । 209.66. Our author is probably influenced by the corrupt reading of V. Should we read सदंशः स्यात्कङ्कमुखः काणा मूषा मुषासांख्याम् ? cf A. तैजसावर्तना मूषा. = On this M remarks मूषा मूषो, मुषा, मूषा त्वावर्तनी मूषाति शब्दार्णवः मुष स्तेय इत्यस्माद्भिदाद्यङि हस्वादिरपि ह्स्वा मुषा मुषा 246.33.

603. = V 137.35.

604. = V 137.36 For latter half V reads भ्रमः कुन्दश्च यन्त्रकम् । H reads भ्रमः कुन्दं च यन्त्रकम् । 909. KD reads यन्त्रं कुन्दं भ्रमुः पुमान् । 209.66. So should we read भ्रमः कुन्दश्च यन्त्रकं or भ्रमुः कुन्दश्च यन्त्रकम् ?

605. = V 138.51. It reads अन्तावसाय्यपि for अन्तवसाय्यपि. A reads क्षुरो मुण्डी दिवाकांतिनापितान्तावसायिनः । 241.10. H reads क्षुरमदी दिवाकांतिमुण्डकोऽन्तावसाय्यपि । 923. KD reads वात्सोपुत्रो दिवाकांतिमुण्डकोऽन्तावसाय्यपि । 204.20. So we should read अन्तावसाय्यपि.

606. = V 138.52. It reads कर्त्रिका for कर्तिका. Should we read कर्त्रिका with V ? C reads कर्तनिकृपि. So should we read कर्तनी कृवी ?

607. = Not found in V.

608. चक्रा भार्गव इत्यपि—V does not record चक्रा and भार्गव.

609. आपाकः पुटपाणः स्यात्—V does not record आपाक and पुटपाण. Is it पुटपाक ?

610. = V 138.54. It reads धूसरश्चाक्रिकस्तैलो पिण्याको ना खलिः ख्रियाम् । KD reads पिण्याकः पुंस्यथ खलिर्निस्तेहसितलकल्कजः । 141.75.

611. = V 138.55. It reads गोपो for गोपा.
612. = V 138.56. It reads गोपालो वल्लवश्चाथ वस्तीयस्त्रिषु तद्धिते ।
613. = V 138.57. It reads जाबालः स्याद्जाजीवः । A reads likewise 241.11. also HL 2.226. KD reads अजाजीवस्तु जाबालो । 204.23. क्षपालक = क्षस्य क्षेत्रस्य पालकः. V does not record the latter half. Should we read जाबाल ?
614. = V does not record the first half. For the latter half V reads कोणोऽह्नी लघुडो नरि.
615. = V does not record वलिनी. वलिनी = having folds.
616. = V 138.60. It reads त्रयी for त्रयम्.
617. = V 138.61. It reads प्रन्थिर्वन्धो व्रजो गोष्ठी गौष्ठिनं तु पुराव्रजः । Should we read गौष्ठिनं with V and A ? Note the gender of गोष्ठ.
618. V reads मन्थस्तु मन्था मन्थानो only. 138.62.
619. = V reads वैशाखः खञ्जकोऽपि च. 138.62.
620. = V 138.63. It reads मन्थविष्कम्भो. We 'should read मन्थविष्कम्भो with V.
621. This line is not found in V.
622. = V 138.64. It reads अन्त्यजालयः. Should we read अन्त्यजालयः with V.
623. = V 138.65. It reads प्रातिहारिकः for प्रतिहारिकः.
624. = V 141.124.
625. = V 141.127.
- 626-27. These lines are not found in V.

VOCABULARY

- अंहति *f.* a gift, donation, 385.
 अक्ष *m.* a dice, one of the seven addictions of a king, 433.
 अक्षक *n.* a kind of rudrākṣa with no knot, 213.
 अक्षकफल *m.* N. of Teak tree, 211.
 अक्षसर *m.* the eye of Sarasvatī, 67.
 अक्षिब *m.* N. of Śobhāñjana plant, 205.
 अक्षीणलोचन *m.* the sun, 110.
 अक्षणाक्षू a nail-cutter, 607.
 अग *m.* a mountain, 177.
 अगास्त *m.* N. of the sage Agastya, 400.
 अगस्त्य *m.* N. of a sage, 399.
 अगारिन् *m.* N. of Indra, 10.
 अग्नि *m.* fire, 33.
 अग्निकारिका *f.* kindling or feeding the fire, 346.
 अग्निकार्यं *n.* kindling or feeding the fire, 346.
 अग्निधुनी *f.* N. of Vaitaraṇī river, 40.
 अग्निमारुत *m.* N. of the sage Agastya, 402.
 अग्निसुखी *f.* N. of Bhallātakī plant, 217.
 अग्निष्टोम *m.* one of the seven Saṁsthā sacrifices, 376.
 अग्निहोत्रिन् *m.* maintaining the sacrificial fire, 378.
 अग्नीन्धन *n.* kindling or feeding the fire, 346.
 अग्रजन्मन् *m.* a brāhmaṇa, 333.
 अग्रयासन *n.* the part of an elephant's body where the driver sits, 461.
 अङ्कुश *m. n.* a hook to lead an elephant, 471.
 अङ्गोल *m.* N. of a tree, 200.
 अङ्गमर्दं *m.* a shampooer, 595.
 अङ्गुल *m.* N. of Aśvattha tree, 192.
 — *m.* N. of Vātsyāyana, 416.
 अङ्गुलत्र *n.* a finger-protector, 510.
 अच्छभद्लुक *m.* a bear, 266.
 अच्युत *n.* the sky, 85.
 अजप *m.* a reciter of heterodox works, one who learns things wrongly, 340.
 अजाजीव *m.* a goat-herd, 613.
 अजिन *n.* the skin of a black antelope, 355.
 अञ्जलिकारिका *f.* an earthen figure with hands joined for salutation, 590.
 अणुराजि *f.* a mark on a sword, 514.
 अतिजव *mfn.* a fast runner, 505.
 अतिमोहन *n.* gold, 151.
 अस्यम्ला *f.* a species of citron, 197.
 अस्यूह *m.* penis of an elephant, 467.
 अहश्यतनु *m.* N. of god of love, 81.
 अद्रिज *m.* N. of Yama, 34.
 अधिकाङ्ग *n.* a girdle worn over the coat of mail, 512.
 अधीतवेदक *m.* a brāhmaṇa versed in Vedas, 336.
 अध्ययन *n.* studying the Vedas, one of the six brahmanical duties, 363.
 अध्यापन *n.* one of the six brahmanical duties, 363.
 अध्येषणा *f.* asking or praying for, 388.
 अनघ *m.* N. of the ocean of milk, 138.
 — *m.* N. of the ocean of pure water, 139.
 अनडुह *m.* an ox, 301.
 अनडुहाही *f.* a cow, 289.
 अनर्घ *n.* a jewel or gem, 166.

अनस् *n.* an oblong carriage with two side-planks, cart, 492.

अनसत्य *m.* N. of the sage Agastya, 402.

अनाशन *n.* fasting, 393.

अनिद्र *m.* a god, 8.

अनिमिष *m.* a god, 6.

अनीकिनी *f.* an army, 445.

अनेकप *m.* an elephant, 450.

अन्तःशल्य *n.* an army with defects, 447.

अन्तवसायिन् (अन्तावसायिन्?) *m.* a barber, 605.

अन्त्यजाति *f.* lowest caste, 330.

अन्त्यजालय *n.* a station of herdsman, 622.

अन्त्यवर्ण *m.* a man of the fourth class, 579.

अन्धकार *m.* darkness, 88.

अन्यवत्सा *f.* a cow who suckles an adopted calf, 299.

अन्यशाखास्थ *m.* a brāhmaṇa who has deserted his Vedic school, 345.

अन्वेषणा *f.* seeking after, searching for, 390.

अपक्रम *m.* flight, 525.

अपञ्चयज्ञ *m.* one who has abandoned the great five sacrifices, 368.

अपद्ंश *m.* the hairless upper part of an elephant's tail, 466.

अपसर्जन *n.* a gift, donation, 385.

अपाय *m.* flight, 525.

अपुनर्भव immortality, 421.

अपफल *m.* a cocoanut tree, 251.

अप्सरोमन्दिर *n.* the sky, 86.

अबाल *m.* a cocoanut tree, 251.

अवजक *m.* a horse of a very low breed, 480.

अब्धि *m.* the sea, 129.

अभिवन्द्या (अभिवान्या?) *f.* a cow who suckles an adopted calf, 299.

अभिषेगन *n.* a march to repel the army, 520.

अभ्याक्रम *m.* a march against an army, 521.

अभ्रक *n.* gold, 153.

अमर्त्य *m.* a god, 6.

अमर्ष *m.* anger, one of the six vices of a king, 432.

अमा *f.* a new-moon day, 108.

अमात्य *m.* a minister, one of the seven aṅgas of a kingdom, 430.

अमायु *m.* the charioteer of the sun, 114.

अमावास्या *f.* a new-moon day, 108.

अमित्र *m.* an enemy, 442.

अमृतभोजन् *m.* a god, 6.

अमृतत्व *n.* immortality, 421.

अमृतोत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 487.

अम्बुनिधि *m.* the sea, 131.

अयस् *n.* steel, 163.

अयस्कान्त *m.* the load-stone, 164.

अयस्कार *m.* a blacksmith, 599.

अयोमणि *m.* the load-stone, 164.

अयोवर्मन् *n.* an armour made of iron, 508.

अरण्यजतिल *m.* a wild sesamum, 543.

अराति *m.* an enemy, 442.

अरि *m.* an enemy, 442.

अरिष्ट *n.* N. of a plant, 241.

अरुक्कर *m.* N. of Bhallātākī plant, 217.

अर्या *f.* a cow, 288.

अर्चो *f.* asking or praying for, a gift, 389.

अर्जुन *n.* grass in general, 259.

अर्थदूषणा *f.* prodigality, unjust seizure of property, one of the seven vices of a king, 433.

अर्थना *f.* asking or praying for, 388.

अर्दना *f.* asking or praying for, 388.

अशींही *f.* N. of a plant, 240.

अलसान्द्र *m.* a kind of bean, 545.

अलाभू (अलावू?) *f.* N. of Tumbī plant, 234.

अक्षमाल *m.* a kind of white basil, 224.
 अवकीर्णिन् *mfn.* one who has violated his vow of chastity, 344.
 अवगीत *mfn.* absurd, infamous, 342.
 अवल्गुजा *f.* N. of Soma plant, 219.
 अवसक्थिका *f.* a cloth thrown over the back and knees of a devotee during meditation, 397.
 अवि *m.* a ram, 314.
 अविकला *f.* N. of the club of Viṣṇu, 75.
 अशिरस् *m.* a headless body, 528.
 अशोतला *f.* N. of Vaitaraṇī river, 40.
 अशूर *mfn.* a coward, 503.
 अशोक *m.* N. of a tree, 199.
 अश्व *m.* a horse, one of the four parts of the army, 448.
 — *m.* a horse, 472.
 अश्वत्थ *m.* the holy fig tree, 192.
 अश्वारि *m.* a buffalo, 267.
 अष्टपाद *m.* a kind of fabulous animal, 281.
 अष्टलोचन *m.* N. of Brahmā, 63.
 अष्टावक्र *m.* N. of a sage, 411.
 असद्व्येत् *m.* one who learns a thing wrongly, 340.
 असिताकृति *m.* N. of Yama, 35.
 असिधावक *m.* an armour, 596.
 असिधेनुका *f.* a long knife, 515.
 असिपात्रिका *f.* N. of the bank of Vaitaraṇī, 41.
 असिपुत्र *m.* a knife, 515.
 असुर *m.* an elephant, 451.
 अहर्गण *m.* a sacrifice performed with many oblations, 372.
 अहर्मुखसूचक *m.* the charioteer of the sun, 114.
 अहित *m.* an enemy, 442.
 अहीन *m.* a sacrifice performed by priests, 373.
 — *m.* a sacrifice lasting for less than twelve days, 374.

आकाश *n.* the sky, 85.
 आकाशकुसुम *n.* a star, 89.
 आकुल *m.* a kind of forest bean, 541.
 आमिध्री *f.* kindling or feeding the fire, 346.
 आग्नेय *m.* N. of the sage Agastya, 401.
 आघायु *m.* intending to injure, 341.
 आजाव *m.* livelihood, 533.
 आज्ञागणिका *f.* A female favourite of the king who performs some duty, and who is born of a good family, 440.
 आज्य *n.* ghee, 571.
 आढकी *f.* a kind of pulse, 546.
 आत्मज *m.* N. of the god of love, 81.
 आत्मलाभकर *m.* a spiritual preceptor, 356.
 आत्मवत् *m.* a spiritual preceptor, 357.
 आदेष्टु *m.* a sacrificer, 365.
 आनन्द *m.* the fragrance of lotus in the heavenly Ganges, 29.
 आनाय *m.* initiation, investiture, 334.
 आपाक *m.* a potter's oven, 609.
 आपीन *n.* an udder, 300.
 आभीर *m.* a herdsman, 611.
 आभीरपत्नी *f.* a station of herdsmen, 622.
 आयव *m.* N. of the sage Vasiṣṭha, 408.
 आयोधन *n.* a battle, 522.
 आरकूट *mn.* a kind of brass, 159.
 आरक्ष *m.* the part below the frontal globes of an elephant, 459.
 आरक्षक *m.* a body-guard, 596.
 आरङ्ग *m.* a he-goat, 311.
 आरट्ट *m.* a horse of a very low breed, 480.
 आर्य *m.* a person belonging to the third caste, 532.
 आर्या *f.* a doll made of cowdung, 592.

- आलगणिका *f.* a female favourite of the king who performs some duty, and who is born of a good family, 440.
- आलेख्य *n.* a picture, 589.
- आवासितधान्य *n.* stored grains, 550.
- आविध *m.* an auger for making holes in jewels, 603.
- आशासन *n.* asking or praying for, 388.
- आशास्य *n.* N. of the sport-grove of Viṣṇu, 78.
- आश्रमिन् *m.* a perpetual religious student, 335.
- आपाठ *m.* N. of the Malaya mountain, 181.
- आसव *m.* a betel tree, 245.
- आस्कन्दन *n.* a battle, 522.
- आस्कन्दित *n.* one of the five paces of a horse, 483.
- आस्फोट *m.* striking on the arms, 531.
- आस्फोटी *f.* an auger for making holes in jewels, 604.
- आहिक *m.* N. of the sage Pāṇini, 406.
- वृक्षु *m.* a sugar-cane, 255.
- वृक्षुर *m.* N. of Kokilākṣa plant, 218.
- वृक्षुरसपूर्ण *m.* the sea of sugar-cane juice, 131.
- वृध्म *mn.* sacrificial (fire-wood) fuel, 380.
- इन्दुकान्ति *f.* the moon-light, 101.
- इन्द्र *m.* the god of the atmosphere and the sky, 9.
- इन्द्रचाप *mn.* the rainbow, 118.
- इन्द्रनील *m.* a sapphire, 170.
- इन्द्रमृग *m.* a dog, 321.
- इन्द्रायुध *m.* a horse with black eyes, 478.
- इष्टवत् *m.* one who has performed a sacrifice, 366.
- ईशान *m.* N. of god Śiva, 53.
- ईश्वर *m.* a bull set at liberty, a breeding bull, 304.
- ईश्वरी *f.* N. of Tulasī plant, 223.
- ईपस्वर (?) *m.* an ass, 316.
- उक्षन् *m.* an ox, 301.
- उग्रगन्धा *f.* N. of Golomī plant, 236.
- उग्रा *f.* N. of Golomī plant, 236.
- उच्चैःश्रवस् *m.* N. of Indra's horse, 18.
- उच्छिष्टभोजन *m.* one who eats the leavings of offerings, 338.
- उत्तरापथ *m.* N. of the country north of Vindhya mountain, 125.
- उत्पद् *m.* a kind of fabulous animal, Śarabha, 281.
- उत्सङ्ग *m.* the part of an elephant's foot below kṣaya, 464.
- उत्सर्जन *n.* a gift, donation, 385.
- उत्सव *m.* a festival, 361.
- उदय *m.* N. of the eastern mountain behind which the sun is supposed to rise, 186.
- उदुम्बर *m.* N. of a tree, 193.
- उद्धर्ष *m.* a festival, 361.
- उद्धव *m.* a festival, 361.
- उद्दासन *n.* slaughter, 527.
- उन्माथ *m.* slaughter, 526.
- उन्मादक *m.* the ocean of wine, 133.
- उपकुर्वाण *m.* a brahmachārī becoming a grhastha, 336.
- उपध्मान *m.* bellows, 601.
- उपनय *m.* initiation, investiture, 334.
- उपनाय *m.* initiation, investiture, 334.
- उपराग *m.* a kind of eclipse, 94.
- उपवर्ण *m.* a mixed caste, 330.
- उपवर्ष *m.* N. of the sage Halabhūti, 407.
- उपवस्त *n.* fasting, 393.
- उपवास *m.* fasting, 393.
- उपवीत *n.* the sacred thread worn over the left shoulder and under the right arm, 353.

- उपसर्गा *f.* a cow fit for a bull, 295.
 उरण *m.* a ram, 314.
 उरभ्र *m.* a ram, 314.
 उरस्तिक *m.* broad-chested, 506.
 उरस्वन् *m.* broad-chested, 506.
 उल्प *m.* a kind of grass, 257.
 उली *f.* a sword, 513.
 उल्लुक *m.* a kind of grass, 257.
 उल्लुखनीय *m.* N. of a clearing nut, 202.
 उपा *f.* a cow, 288.
 उपाचरवर *m.* a follower of the god of death, 43.
 उष्ट्र *m.* a camel, 318.
 उखा *f.* a cow, 289.
 उधस् *n.* an udder, 300.
 उरुच्य *m.* a person belonging to the third caste, 532.
 उरुज *m.* a person belonging to the third caste, 532.
 ऊर्ध्वमूल *n.* a kind of grass, 257.
 ऊपण *n.* dry ginger, 560.
 ऋत *m.* a follower of god Śiva, 62.
 ऋत्विज् *m.* a priest, 369.
 ऋद्ध *n.* stored grains, 550.
 ऋषि *m.* a sage, 398.
 ऋषिणी *N.* of Chattrā plant, 226.
 ऋष्टि *f.* a sword, 512.
 एकवर्ण *m.* beings all of one caste, 331.
 एकाह *m.* a Soma sacrifice in which soma is prepared during one day (with three oblations), 372.
 एडक *m.* a ram, 314.
 एणक *m.* a kind of deer which is large and tall, 271.
 एध *m.* sacrificial fuel, 380.
 ऐन्द्र *m.* a sacrifice offered to Indra, 375.
 ऐरावत *m.* N. of Indra's elephant, 19.
 ओत *mfn.* sewn with the threads across, 587.
 ओलक *m.* N. of Mārīṣa plant, 229.
 ओषधि *f.* an annual plant, a medicinal herb, 559.
 और्वशेष *m.* N. of the sage Agastya, 400.
 औषध *n.* medicinal herbs collectively, 559.
 ककुदिन *m.* an ox 303.
 ककुभत् *m.* an ox 303.
 कक्ष्या *f.* an elephant's girdle, 471.
 कङ्कटिन् *m.* a body-guard, an armour, 596.
 कङ्कटीक *m.* N. of Śiva, 53.
 — *m.* N. of an island, 145.
 कङ्कली *f.* N. of Aśoka tree, 199.
 कञ्चोर *n.* N. of Parāśa plant, 239.
 कच्छपी *f.* N. of Sarasvati's flute, 66.
 कट *m.* the temple of an elephant, 462.
 — *m.* a vehicle for conveying a dead body, 529.
 कटिक *m.* a mendicant, 351.
 कटु *m.* N. of a plant, 241.
 — *m.* a betel plant growing on the ground, 249.
 — *m.* dry ginger, 560.
 कटुकत्रय *n.* an aggregate of three pungent substances (long and black pepper and ginger) 564.
 कठिन *n.* steel, 164.
 कठोरक *m.* N. of Śiva, 53.
 कणाद्वसति *f.* N. of an island, 145.
 कण्ठ *m.* a kind of bull, 305.
 कण्ठीरव *m.* a lion, 261.
 कतक *m.* the clearing nut plant, 201.
 कदलिक *m.* a kind of deer, which lives in a cave, is soft, rough and differently coloured, 276.
 कनक *n.* gold, 153.
 कनकाचलवासिन् *m.* a god, 8.

- कनकाम्बु जगन्धिला *f.* N. of the heavenly Ganges, 25.
 कनखल *m.* N. of the foot of Sumeru, 32.
 कन्त *m.* N. of the god of love, 81.
 कन्दमुख *m.* tongs, 602.
 कपि *m.* an elephant, 452.
 — *m.* a finger-protector, 510.
 कपिचूत *m.* a kind of tree, 191.
 कपिम्रिय *m.* a kind of tree, 191.
 कपिल *m.* a dog, 321.
 कपिला *f.* N. of a plant, *Daberigia Sissoo*, 215.
 कपिवल्ली *f.* a kind of long pepper, 562.
 कबन्ध *mn.* a headless body, 528.
 कमनीय *m.* N. of campaka plant, 214.
 कमलावल्लभम्रिय *m.* N. of an island 135.
 कमलिन् *m.* the moon, 98.
 कम्बु *m.* an elephant, 453.
 करक *m.* hail, 119.
 करक *m.* a N. of a plant, species of citron, the pomegranate tree, 198.
 करञ्जक *m.* the filament of the lotus in the heavenly Ganges, 29.
 करट *m.* the temple of an elephant, 462.
 करन्दक *m.* the juice in the lotus of the heavenly Ganges, 28.
 करभ *m.* a camel, 318.
 करवालिका *f.* a kind of sword, 513.
 करवीरकरा *f.* red arsenic, 189.
 करवीरिका *f.* a kind of pulse, 546.
 करशीकर *m.* water emitted from an elephant's trunk, 470.
 करामिमत् *m.* a brāhmaṇa, 333.
 कराल *m.* a kind of black *Tulasi* plant, 225.
 करालक *m.* a follower of Śiva, 57.
 करालिका *f.* the night of the new-moon day, 109.
 करिका *f.* the middle of the nipple of an elephant's breast, 467.
 करिन् *m.* an elephant, 449.
 करिष *n.* dry cow-dung, 309.
 करीण *m.* N. of an island, 147.
 कर्णपूरक *m.* N. of Aśoka tree, 199.
 कर्णिक *m.* the skin of the black antelope, 355.
 कर्णिरथ *m.* a cart made of clay, 495.
 कर्णेज्य *m.* a follower of Śiva, 62.
 कर्तनी *f.* scissors, 606.
 कर्तिका *f.* scissors, 606.
 कर्मक *m.* a blacksmith, 599.
 कर्मचर *m.* a bull set at liberty; a breeding bull, 304.
 कर्मण्या *f.* wages, 582.
 कर्मार *m.* a bamboo, 243.
 कलङ्क *m.* a follower of the god of death, 43.
 कलधौतक *n.* silver, 157.
 कलपु *m.* N. of an island, 135.
 कलम *m.* the best sort of rice, 537.
 कलश *m.* a churning vessel, 621.
 कलशाब्धि *m.* the ocean of milk, 136.
 कलशाब्धिभव *m.* the moon, 97.
 कलशी *f.* a churning vessel, 621.
 कलाद् *m.* a goldsmith, 598.
 कलाधरा *f.* N. of the wife of Śiva, 58.
 कलावक *m.* the best sort of rice, 537.
 कलुकु *n.* gold, 151.
 कल्पाणि *f.* a brick-layer's instrument for levelling, 593.
 कल्य *m.* the ocean of wine, 132.
 कल्याण *n.* a festival, 362.
 कवच *mn.* an armour, 507.
 कवट *m.* a light stick for defence against another stick, 518.
 कवि *m.* N. of Śukra, 95.
 — *m.* N. of the sage Vālmiki, 405.
 कवित *m.* N. of Brahman, 63.
 कशाधर *m.* N. of Varuṇa, 45.
 कश्याब्धि *m.* the ocean of wine, 132.

- कषाय *m.* a betel tree, 246.
 कस्तूरी *f.* a jackal-like musk deer, 283.
 — *f.* musk, 284.
 काच *m.* a kind of loop or swing made of rope and suspended from either ends of a pole to receive a load, 584.
 काञ्चन *n.* N. of the garment of Viṣṇu, 79.
 काञ्चनाद्रि *m.* N. of an island, 147.
 काञ्चीदेश *m.* N. of a country, 126.
 काण *m.* a follower of Śiva, 57.
 — *m.* a policeman, 614.
 काणा *f.* a crucible, 602.
 काण्डमारीष *m.* N. of a Mārīṣa plant, 229.
 काण्डेशु *m.* N. of Kokilākṣa plant, 218.
 काण्डेश *m.* the sea, 128.
 कात्यायन *m.* N. of the sage Vararuci, 414.
 कानन *n.* a forest, 190.
 कान्ताधरसख *m.* an ocean of wine, 132.
 कान्तानयनसखिभ *m.* the sea, 128.
 कान्तार *m.* N. of the bow of the god of love, 83.
 काम *m.* N. of Guggulu plant, 204.
 — *m.* enjoyment, one of the six vices of a king, 432.
 कामद *n.* a donation according to one's choice, 387.
 कामधेनु *f.* N. of a fabulous cow, 14.
 कामरूपिन् *m.* a hog, 265.
 कामाङ्क *m.* a mango tree, 191.
 काम्बिक *m.* a shell-cutter, 600.
 कारकण्ठक *n.* a star, 89.
 कारु *m.* an artisan, 585.
 कार्मुक *n.* a bow, 516.
 कालजा *f.* an unmarried woman loved by or dear to a king, 438.
 कालदूत *m.* a comet, 93.
 कालनिर्यास *m.* N. of Guggulu plant, 203.

- कालपर्णी *f.* a kind of black Tulasī plant, 225.
 कालमल्लिका *f.* N. of black Tulasī plant, 225.
 कालरात्रि *f.* the night of the New-moon day, 109.
 कालायस *n.* steel, 163.
 कालि *f.* N. of the wife of Śiva, 58.
 काली *f.* N. of the wife of Śiva, 58.
 — *f.* a night, 104.
 काल्या *f.* a cow fit for a bull, 295.
 काव्य *m.* N. of Śukra, 95.
 काशी *f.* N. of the bed of Viṣṇu, 79.
 कासर *m.* a buffalo, 268.
 किञ्चु *m.* N. of a Palāśa tree, 194.
 किञ्चित् *ind.* alms to the extent of eight fistfuls of food, 349.
 किरीटिन् *m.* the sun, 111.
 किल्ली *f.* the upper part of an elephant's tail, 468.
 कुकुद *n.* the penis of an elephant, 467.
 कुकुर *m.* a dog, 320.
 कुञ्जर *m.* an elephant, 451.
 कुट्ट *m.* a kind of forest bean, 541.
 कुट्टिन् *m/fn.* strong, broad-chested, 506.
 कुठार *m.* a post round which the string of a churning rod winds, 620.
 कुणप *mn.* a dead body of an enemy, 528.
 कुण्ट *m.* a tree on the bank of Vaitaraṇī, 42.
 कुण्डधान्य *m.* an householder who keeps the grains in a jar, 359.
 कुण्डलयन्त्रक *n.* an auger for making holes, 604.
 कुण्डिन् *m.* a horse, 473.
 कुरूकिल *m.* a mountain, 178.
 कुदण *n.* a variety of gold, 155.
 कुदुर *m.* a horse, 474.
 कुभ्र *m.* a mountain, 178.

कुनदी *f.* red arsenic, 187.
 कुबरिन् *m.* N. of the chariot of the sun, 113.
 कुबेर *m.* N. of a god, god of wealth, 51.
 कुमार *m.* N. of an island, 140.
 कुम्भ *m.* an elephant, 449.
 कुम्भकार *m.* a potter, 608.
 कुम्भपुत्र *m.* N. of the sage Agastya, 399.
 कुम्भयोनि *m.* N. of the sage Agastya, 400.
 कुम्भिका *f.* a churning vessel, 621.
 कुम्भिन् *m.* an elephant, 449.
 कुम्भोलूखलक *n.* N. of Guggulu tree, 204.
 कुलिन् *m.* an elephant, 453.
 कुलीन *m.* N. of an island, 144.
 कुरङ्ग *m.* a monkey, 287.
 कुरवक *m.* N. of Vāsanta plant, 207.
 कुरु *m.* a priest, 369.
 कुरुविन्द *n.* a kind of a ruby, 168.
 कुलाल *m.* a potter, 608.
 कुलिक *m.* a kind of forest bean, 541.
 कुलिक *m.* any artisan of eminent birth, 585.
 कुलोत्तम *m.* any artisan of eminent birth, 585.
 कुव *m.* four-footed animal, a quadruped, 325.
 कुवेलय *n.* a kind of eclipse, 94.
 कुशद्वीप *m.* N. of an island, 144.
 कुशारणि *m.* N. of the sage Durvāsas, 411.
 कुशालय *m.* N. of Varuṇa, 45.
 कुशिन् *m.* N. of the sage Vālmīki, 405.
 कुसारनिधि *m.* N. of an island, 144.
 कुस्तुम्बुरी *f.* coriander 547.
 कूर्म *m.* the second part of the fore-foot of an elephant below kṣaya, 464.
 कृच्छ्रक *n.* a kind of fast or penance, 391.

कृच्छ्रकेसर *m.* a cocoanut tree, 251.
 कृच्छ्रकोटिकाव *m.* N. of the sage Pāṇini, 407.
 कृतज्ञ *m.* a dog, 322.
 कृतवेधन *n.* N. of Jyotsnā plant, 232.
 कृतहस्त *m.* one trained in arms, 504.
 कृतान्न *m.* N. of a sub-class of heretics, 426.
 कृत्ति *f.* the skin of black antelope, 355.
 कृष्ण *m.* a spotted antelope, 269.
 कृष्णशृङ्ग *m.* a buffalo, 268.
 कृष्णसार *m.* a spotted antelope, 269.
 — *m.* a kind of antelope which is large and tall, 271.
 कृष्णसारादि *m.* beasts in general, 280.
 कृष्णा *f.* night of the second fortnight, 107.
 कृष्णाजिन *n.* the skin of black antelope, 355.
 कृष्णायस *n.* steel, 163.
 केतकी *f.* N. of a plant, 253.
 केतु *m.* a comet, meteor, 91.
 केलिनी *f.* N. of the wife of the god of love, 82.
 केशवप्रिय *m.* N. of the mountain Veṅkaṭa, 185.
 केसर *m.* N. of the mountain Veṅkaṭa, 185.
 कैदर्यद्वेषिन् *m.* N. of Nimb tree, 210.
 कलास *m.* N. of a mountain, 184.
 कैवल्य *n.* immortality, 421.
 कोकिलाक्ष *m.* N. of a plant, 218.
 कोटि *f.* a vehicle for conveying a dead body, 529.
 कोणप *m.* a follower of the god of death, 43.
 कोदण्ड *m.* a bow, 516.
 — *n.* a bow measuring four hands less three fingers, 517.
 कोद्रव *m.* a kind of inferior gram, 549.
 कोरक *m.* a star, 89.

- *n.* a kind of a ruby, 168.
 कोरदूषक *m.* a kind of inferior gram, 549.
 कोलवल्ली *f.* a kind of long pepper, 562.
 कोलिष्ट *m.* an ass, 317.
 कोविद *m.* a learned man, 417.
 कोश *m.* treasury, one of the seven *angas* of a kingdom, 430.
 कोश *mn.* gold or silver (wrought or unwrought), 558.
 कौकिलिक *m.* a mendicant, 351.
 कौटिल्य *m.* N. of Vātsyāyana, 415.
 कौत्कली *f.* N. of the wife of Śiva, 58.
 कौमुदी *f.* the moon-light, 100.
 कौमोदकी *f.* N. of the club of Viṣṇu, 75.
 कौम्भ *n.* ten-year-old ghee, 571.
 कौशिक *m.* N. of an island, 145.
 कौस्तुभ *m.* N. of the gem worn by Viṣṇu, 71.
 कौस्तुभसम्भव *m.* N. of an island, 148.
 कौषितकी *f.* N. of Agastya's wife, 403.
 क्रमण *m.* a horse, 474.
 क्रमुक *m.* a betel tree, 245.
 क्रयक *m.* a buyer, 552.
 क्रयविक्रयक *m.* a tradesman, 557.
 क्रयिक *m.* a buyer, 552.
 क्रय्य *n.* a purchasable article, 553.
 क्रूर *m.* a betel tree, 245.
 क्रूरदृष्टि *m.* N. of Yama, 35.
 क्रैत् *m.* a buyer, 552.
 क्रय *n.* a purchasable article, 553.
 क्रयवस्तुक *m.* a seller, 552.
 क्रोधन *m.* a dog, 320.
 क्रोधोत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 487.
 क्रोष्टृ *m.* a jackal, 286.
 क्रौञ्चद्वीप *m.* N. of an island, 146.
 क्लीब *m.* a coward, 503.
 काथि *m.* N. of the sage Agastya, 402.
 क्षण *m.* a festival, 362.
 क्षणन *n.* slaughter, 527.

- क्षतव्रत *m.* one who has violated his vow of chastity, 344.
 क्षत्र *n.* a member of the second caste, 427.
 क्षत्रिय *m.* the Kṣatriya caste, 329.
 — *m.* a member of the second caste, 427.
 क्षमा *f.* the earth, 123.
 क्षपालक *m.* the protector or cultivator of a field, 613.
 क्षय *m.* the highest part of the knee of an elephant's forefoot, 463.
 क्षार *m.* molasses, 565.
 क्षीर *n.* milk, 576.
 क्षीरज *n.* thick sour milk, 573.
 क्षीरोद *m.* the ocean of milk, 136.
 क्षुद्र *m.* N. of Yama, 34.
 — *m.* a betel plant growing on the ground, 249.
 क्षुद्रखण्ड *n.* inspissated juice of the sugarcane, 566.
 क्षुर *m.* N. of Kokilākṣa plant, 218.
 क्षुर *m.* a razor, 606.
 क्षुरक *m.* N. of Kokilākṣa plant, 218.
 क्षुरमर्दिन् *m.* a barber, 605.
 क्षौद्र *n.* honey of the small bee, 568.
 क्षमाभृत् *m.* a mountain, 177.
 क्ष्वेल *m.* a follower of Yama, 38.
 खड्ग *m.* a sword, 512.
 खड्गपत्र *m.* a sugarcane, 255.
 खचर *m.* a god, 8.
 खञ्ज *m.* a follower of Śiva, 57.
 — *m.* garlic, a kind of onion, 241.
 खण्डशर्करा *f.* inspissated juice of the sugarcane, 565.
 खण्डिन् *m.* a kind of bean, 542.
 खण्डीर *m.* a yellow bean, 540.
 खदिर *m.* N. of a plant, 208.
 खपुर *n.* heaven, 4.
 खर *m.* a follower of the god of death, 43.
 — *m.* a dry betel nut, 247.
 — *m.* an ass, 315.

क्षरच्छदे *m.* a kind of grass, 257.
खरमालिनी *f.* N. of the city of Yama, 39.
खरु *m.* one desirous of improper or prohibited things, 343.
खजूर *m.* a date tree, 252.
खजूरीका *f.* a small date tree, 252.
खलपू *m.* a sweeper, 551.
खलिनी *f.* N. of a plant, 240
खिल *m.* a betel plant growing on the ground, 249.
ख्यातगर्हण *mfn.* absurd, infamous, 341.
गज *m.* an elephant, 450
गजाराति *m.* a kind of fabulous animal, Śarabha, 281
गणिका *f.* an unmarried woman loved by or dear to a king, 438
गण्ड *m.* the temple of an elephant, 462.
गण्डिनी *f.* a kind of long pepper, 562.
गता *f.* N. of the wife of the sun, 112.
गतानुगतिका *f.* N. of the wife of the sun, 112.
गदाभास *m.* a kind of deer, 272.
गद्धदस्वन *m.* a buffalo, 267
गन्ध *m.* a wheeled conveyance, 490.
गन्धकोद्भव *n.* gold, 153.
गन्धफली *f.* a bud of a Campaka, 214.
गन्धमृग *m.* jackal-like must deer, 283.
गन्धर्वमन्दिर *n.* sky, 86.
गन्धवेदिका *f.* a civet cat, 285.
गन्धिल *n.* N. of a flower of Mandā-ratarupañcaka, 21.
गर्गरी *f.* a churning vessel, 620.
गर्ज *m.* an elephant, 450.
गर्दनक *m.* an ass, 317.
गर्दभ *m.* an ass, 315.
गर्भज *m.* N. of Aṣṭāvakra, 411.

गलकग्दल *m.* the dew lap of an ox or cow, 307.
गलस्तनी *f.* a she-goat, 312.
गवय *m.* Bos Gavaeus, 282.
गवेषणा *f.* seeking after, searching for, 389.
गव्य *n.* cow's milk, 576.
गात्र *n.* the fore quarter of an elephant's forelegs, 462.
गात्रसङ्कोचिन् *m.* a hedge-hog, 324.
गायत्र *m.* a brahmācārin becoming a gṛhastha, 336.
गाह्व *n.* gold, 151.
गिरि *m.* a mountain, 177.
गीता *f.* the cloth thrown over the back and knees of a devotee during meditation, 397.
गीर्देवी *f.* N. of the wife of Brahmā, 65.
गुग्गुलु *m.* N. of a plant, bdellium, 203.
गुड *m.* molasses, 565.
गुण *m.* a cord, 616.
गुणनिधि *m.* N. of the bow of Viṣṇu, 76.
गुप्तराग *m.* N. of a Ketakī plant, 253.
गुरु *m.* the preceptor of the gods, 96.
 — *m.* a buffalo, 268.
 — *m.* a spiritual preceptor, 356.
 — *m.* wheat, 548.
गुवाङ्गु *m.* a betel tree, 245.
गुह *m.* N. of Kārtikeya, 60.
गृजन *m.* N. of a plant, 241.
गृहमृग *m.* a dog, 320.
गृहमेधिक *m.* a Brāhmaṇa who is in the second period of his life, 337.
गृहमेधिन् *m.* a house-holder, 358.
गृहस्थ *m.* a house-holder, 358.
गृहिन् *m.* a house-holder, 358.
गैरिक *n.* yellow chalk, 187.

गो *m.* an ox 301.
 — *f.* a cow, 288.
 गोकुच्छ *n.* a kind of Prājāpatya,
 penance in which the barley
 cooked in cow-urine is eaten,
 392.
 गोग्रन्थि *m.* dried cow-dung, 308.
 गोजविन् *m.* a kind of deer, 273.
 गोलुम्बी *f.* N. of a plant, 234.
 गोदूह *m.* a herdsman, 611.
 गोदाहज *n.* fresh milk, 577.
 गोध *m.* a man, 328.
 गोधन *n.* a herd of kine, 309.
 गोधूम *m.* wheat, 548.
 गोनर्दीय *m.* N. of the sage Patañjali,
 412.
 गोप *m.* N. of Indra, 11.
 गोपति *m.* a bull set at liberty, a
 breeding bull, 304.
 गोपा *m.* a herdsman, 611.
 गोपाल *m.* a herdsman, 612.
 गोमत् *m.* an owner of cows, 306.
 गोमतल्लिका *f.* an auspicious cow, 294.
 गोमय *m.* a cow-dung, 308.
 गोमयपुत्रिका *f.* a doll made of cow-
 dung, 592.
 गोमिन् *m.* an owner of cows, 306.
 गोमेषिक *n.* a kind of gem, 174.
 गोरस *n.* butter milk, 578.
 गोलोमी *f.* N. of plant, 236.
 गोवाहिन् *m.* Bos Gavaeus, 282.
 गोविन्द *m.* an owner of cows, 306.
 गोवृष *m.* an ox 303.
 गोशकृत् *n.* cow-dung, 308.
 गोष्ठ *n.* fold for cattle, 617.
 गोष्ठान *n.* fold for cattle, 617.
 गोसंख्य *m.* a cow-herd, 611.
 गोस्वामिन् *m.* an owner of cows, 306.
 गौतम *m.* N. of a sage, 409.
 ग्रन्थि *f.* a knot, 617.
 ग्रन्थिनी *f.* long pepper, 561.
 ग्रह *m.* one of the six brahmanical
 duties, 363.

ग्रहधन *m.* the sun, 110.
 ग्रहभोजन *m.* a horse, 474.
 ग्रहोच्छिष्ट *m.* N. of a plant, 241.
 ग्रामसूकर *m.* a tame or village hog,
 323.
 ग्राम्या *f.* N. of Jyotsnā plant, 232.
 ग्राम *m.* alms to the extent of one
 mouthful, 347.
 घटिका *f.* mortar, 593.
 घटिकारस *m.* mortar, 594.
 घण्ट *m.* a betel tree, 245.
 घन *n.* alms to the extent of thirty-
 two mouthfuls of food, 348.
 घनकुट *m.* N. of a pleasure grove of
 Śiva, 56.
 घनाघननिनादक *m.* thundering, 121.
 घनाब्द *m.* N. of a horse of the sun,
 117.
 घनालीढ *m.* N. of the snare of
 Varuṇa, 47.
 वरिन् *m.* a beam, 538.
 वसृण *n.* a kind of gem, 174.
 वात *m.* slaughter, 526.
 वृत *n.* ghec, 571.
 — *n.* fresh milk, 577.
 वृताकर *n.* fresh butter, 572.
 घोण *m.* a follower of Śiva, 57.
 घोणिन् *m.* a hog, 264.
 घोरनालभ *n.* a comet in the form of
 a pitter, 92.
 घोष *m.* an ox, 303.
 — *m.* a station of herdsman, 622.
 चक्रण *n.* a wetted betel nut, 247.
 चक्र *n.* an army, 444.
 चक्रवर *m.* a house-holder who has
 food for one day, 360.
 चक्रवर्तिन् *m.* an emperor, 429.
 चक्रवाल *m.* N. of a mythical range
 of mountains, 180.
 चक्रवालक *n.* a circle, 124.
 चक्रिन् *m.* a house-holder, 358.

- *m.* a pottcr, 608.
चक्रीवत् *m.* an ass, 315.
चक्षुष्या *f.* N. of Chattrā plant, 226.
चञ्चत् *f.* lightning, 120.
चञ्चलानिलय *m.* N. of an island, 147.
चण्डिल *m.* a barber, 605.
चतुरङ्गक *n.* an army consisting of four parts, 448.
चतुरा *f.* a kind of deer which is black and having smoothed hair, 278.
चतुर्दन्त *m.* N. of Indra's elephant, 19.
चतुष्टोम *m.* one of the seven samsthā sacrifices, 376.
चत्कुलीखण्ड *mn.* inspissated juice of the sugar-cane, 566.
चन्द्र *m.* the moon, 97.
 — *m.* a tiger, 262.
चन्द्रकर्णीकुसुमजप्रभ *n.* gold, 152.
चन्द्रका *f.* a kind of deer which is black and having smoothed hair, 278.
चन्द्रकिन् *m.* a tiger, 262.
चन्द्रव्रत *n.* a fast regulated by the moon, a penance, 391.
चन्द्रहास *m.* a half-moon like sword, 513.
चन्द्रिका *f.* a N. of shade of Mandāratarupañcaka, 24.
 — *f.* the moon-light, 100.
चन्द्रिकावर्ता *f.* a night of the first fortnight, 105.
चन्द्रो *f.* N. of the heavenly Ganges, 26.
चण्डिका *f.* lightning, 120.
चम *f.* an army, 444.
चम्पक *m.* N. of a plant, 214.
चरि *m.* a four-footed animal, a quadruped, 325.
चरु *m.* an oblation, 381.
चर्मन् *n.* the skin of a black antelope, 355.
चर्मप्रसेविक *m.* bellows, 600.
चलदल *m.* N. of Aśvattha tree, 192.

- चला** *f.* lightning, 120.
चलाचल *m.* N. of the banner of god of love, 82.
चाक्रिक *m.* an oilman, 610.
चान्द्रायण *n.* a fast regulated by the moon, a penance, 391.
चामर *mn.* N. of a Barhiṣṭha plant, 238.
चारभट *m.* a warrior, 502.
चिकण *n.* a wetted betel nut, 247.
चित्ति *f.* a funeral pile, 529.
चिता *f.* a funeral pile, 529.
चित्या *f.* a funeral pile, 529.
चिन्तामणि *m.* N. of Indra, 10.
 — *m.* a fabulous gem, 13.
चित्र *n.* the rainbow, 118.
चित्र *n.* a picture, 589.
चित्रकृत् *m.* a painter, 588.
चित्रकूट *m.* N. of a mountain, 179.
चित्राङ्ग *m.* a species of big tiger, 263.
चिरमेषिन् *m.* an ass, 317.
चिरसूता *f.* a cow which has calved a long time ago, or a cow with a young calf, 296.
चीनसिंहलनामक *mfn.* = वस्तुसंभारनिलय, 150.
चुलुम्बा *f.* a she-goat, 312.
चुचुकान्तर *n.* the middle of the nipple of an elephant's breast, 467.
चूत *m.* a mango tree, 191.
चूला *f.* an elephant's girdle, 471.
चूलिका *f.* the root of an elephant's ear, 458.
चोल *m.* the southern country, 126.
च्यवन *m.* N. of a sage, 412.
छग *m.* a he-goat, 311.
छगी *f.* a she-goat, 312.
छन्ना *f.* N. of a plant, 226.
 — *f.* coriander, 547.
छदिस्तृण *n.* straw for the roof, 551.
छन्न *m.* a species of citron, N. of a tree, 198.

- छर्दन *m.* N. of Nimb tree, 210.
 छादितेय *n.* straw for the roof, 551.
 छाया *f.* the moon-light, 100.
 — *f.* N. of the wife of the sun, 112.
 छुरिका *f.* a knife, 515.
 जगत्प्राण *m.* wind, 49.
 जघन्यज *m.* a man of the fourth class, 579.
 जङ्घात्राण *n.* an armour for the shanks, 508.
 जङ्गल *mfn.* a fast runner, 505.
 जटाधर *m.* N. of Śiva, 53.
 जटायु *m.* N. of Guggula plant, 204.
 जटिल *m.* N. of a fig tree, 190.
 — *n.* N. of a Barhiṣṭha plant, 238.
 — *m.* a wild goat, 313.
 जटिला *f.* N. of a plant, 236.
 जटी *f.* N. of a Barhiṣṭha plant, 238.
 जम्बू *f.* N. of a tree, 216.
 जम्बूद्वीप *m.* N. of an island, 140.
 जम्बूनदीभव *n.* gold, 167.
 जय *mfn.* victorious, 503.
 — *m.* a yellow bean, 540.
 जयन्त *m.* N. of Indra's son, 17.
 जया *f.* N. of the wife of Varuṇa, 46.
 — *f.* N. of a plant, 236.
 जरत्कारु *m.* N. of a sage, 410.
 जरन्त *m.* a buffalo, 267.
 जरामरणवर्जित *m.* a god, 7.
 जर्तिल *m.* wild sesamum, 543.
 जलधिय *m.* a hog, 264.
 जलवालक *m.* N. of the Vindhya mountain, 181.
 जवन *n.* speed, quickness, 505.
 जवनिमन् *m.* quickness, speed, 505.
 जातिमात्रोपजाव *m.* a Brāhmaṇa who lives only by his caste, 339.
 जापाल *m.* a goat-herd, 613.
 जाम्बूनद *n.* gold, 151.
 जायाजीव *m.* a dancer, 624.
 जालक *m.* wild sesamum, 543.
 जालपाद *m.* the army of Varuṇa, 48.
 जास्य *n.* gold, 151.
 जाहक *m.* hedge-hog, 324.
 जिघांसु *m.* an enemy, 443.
 जिस्वर *mfn.* victorious, 503.
 जिह्वापान *m.* a dog, 322.
 जिष्णु *mfn.* victorious, 503.
 जीमूत *m.* a follower of Yama, 39.
 — *m.* N. of a horse of the sur 117.
 जीवका *f.* livelihood, 533.
 जीवधन *n.* live-stock, 310.
 जीवन *n.* livelihood, 533.
 जीवमारीष *m.* N. of Mārīṣa plant 229.
 जीवरत्नक *n.* a jewel or gem, 166.
 जुञ्जित *m.* a man of degraded caste 331.
 ज्ञानिन् *m.* a spiritual preceptor, 357.
 ज्येष्ठ *n.* N. of a plant, 238.
 ज्योति *m.* a spiritual preceptor, 357.
 ज्योतिरानुष्य *n.* one of the seven Saṁsthā sacrifices, 376.
 ज्योत्स्ना *f.* the moon-light, 100.
 — *f.* N. of Ghoṣātakī plant, 232.
 णेटक *m.* a horse, 474.
 तरु *n.* butt-milk, 578.
 तक्रवासन *m.* N. an orange tree 195.
 तकेज *n.* fresh butter, 572.
 तडित् *f.* lightning, 121.
 तनुत्र *n.* an armour, 507.
 तपन *m.* N. of the sage Agastya, 399.
 तषक *m.* a he-goat, 311.
 तमस् *n.* darkness, 87.
 तमसाप्लुता *f.* night of the second fortnight, 107.
 तामिस्र *n.* darkness, 87.
 तमोग्रज *m.* the conveyance of the wind, 50.
 तमोरात्रि *f.* night of the new moon day, 109.

तम्पा *f.* a cow, 289.
 तम्बा *f.* a cow, 289.
 तरवारि *f.* a sword, 514.
 तराम *n.* butter-milk, 578.
 तर्णक *m.* a calf, 300.
 तल *m.* a palm tree, 244.
 तलेक्षण *m.* a hog, 265.
 तल्पल *n.* the middle part of an elephant's body, 461.
 तामसी *f.* a night of the second fortnight, 107.
 ताम्बूलवालिका *f.* N. of Nāgavallī plant, 227.
 ताम्बूली *f.* N. of Nāgavallī plant, 227.
 ताम्रकुट्टक *m.* a copper-smith, 597.
 तार *n.* a star, 89.
 — *n.* silver, 158.
 तार्क्ष्य *m.* a horse, 474.
 ताल *m.* a palm tree, 244.
 तालमूली *f.* N. of a plant, 240.
 तालि *f.* N. of a tree, 254.
 ताली *f.* N. of a plant, 240.
 तिकसार *m.* N. of Khadira tree, 208.
 तिमिर *n.* darkness, 87.
 तिल *m.* sesamum, 543.
 तिलक *m.* N. of a plant, 209.
 — *m.* an oil cake, 610.
 तिलतैल *n.* oil of sesamum, 510.
 तिलपुष्प *n.* a sesamum flower, 544.
 तिली *f.* an oil cake, 610.
 तीक्ष्ण *n.* steel, 163.
 तीक्ष्णगन्ध *m.* N. of Śobhāñjana plant, 205.
 तीक्ष्णतण्डुला *f.* long pepper, 561.
 तीक्ष्णा *f.* N. of a plant, 236.
 तुङ्ग *n.* a variety of gold, 155.
 तुच्छशीकर *m.* thin rain, 102.
 तुन्नवाय *m.* a tailor, 586.
 तुमुल *m.* N. of the club in the hand of Yama, 37.
 — *n.* tumult of war, 531.
 तुम्बी *f.* N. of a plant, 234.
 तुरग *m.* a horse, 472.

तुरङ्ग *m.* a horse, 472.
 तुरङ्गम *m.* a horse, 472.
 तुरायण *n.* a fast lasting for sixteen days, 394.
 तुलसी *f.* N. of a plant, 223.
 तुवरी *f.* a kind of pulse, 546.
 तुषार *m.* thin rain, 102.
 तुलक *m.* wild sesamum, 543.
 तृण *n.* grass in general, 259.
 तृणग्राहिन् *m.* a kind of supphire, 171
 तृणध्वज *m.* a bamboo, 243.
 तृणराज *m.* a palm tree, 244.
 — *m.* a marshy date tree, 250.
 तृप्रक *m.* a mass of ground rice rounded into a kind of cake and offered as an oblation, 381.
 तेजोनिधि *m.* the ocean of ghee, 134.
 तेजोमय *n.* the orb of the sun, 116.
 तेर *m.* N. of a clearing nut plant, 202.
 तैलिन् *m.* an oilman, 610.
 तोयपिप्पली *f.* N. of Śāradī plant, 235.
 तोयप्रसूदन *m.* N. of clearing-nut plant, 202.
 त्यक्तसंवास *m.* one who is shunned by respectable persons, 344.
 त्यक्तात्मन् *m.* one who is shunned by respectable persons, 344.
 त्याग *m.* a gift or donation, 383.
 त्रपु *n.* tin or lead, 162.
 त्रिककुट्ट *m.* N. of a Trikūṭa mountain, 179.
 त्रिकल *m.* N. of a Malaya mountain, 181.
 त्रिकालदर्श *m.* a sage, 398.
 त्रिकूट *m.* N. of a mountain, 179.
 त्रिपर्णक *m.* N. of Palāśa tree, 194.
 त्रिलोकाम्य *m.* heaven, 3.
 त्रिसारा *f.* N. of Jambu tree, 216.
 त्र्यूषण *n.* an aggregate of three pungent substances (long and black pepper and ginger), 564.
 त्वक्त्र *n.* an armour, 507.

दंसन *n.* an armour, 507.
 दक्षिणाशरत *m.* N. of the sage Agastya, 402.
 दण्ड *m.* a policeman, 614.
 दण्डक *m.* N. of Yama, 35.
 दण्डपारुष्य *n.* one of the seven vices of a king, 434.
 दधि *n.* thick sour milk, 573.
 दधिवार्धि *m.* the ocean of curds, 134.
 दनायुध *m.* bellows, 601.
 दनुजारि *m.* N. of Indra, 9.
 दन्तधावन *m.* N. of Khadira tree, 208.
 दन्तभाग *m.* the front side of an elephant, 469.
 दन्तभेदिन् *m.* the hail, 119.
 दन्तावल *m.* an elephant, 451.
 दन्तिन् *m.* an elephant, 449.
 ददुर *m.* the side of an elephant's neck, 460.
 दर्म *m.* a kind of grass, 257.
 दशाब्दकाज्य *n.* ten-year-old ghee, 571.
 दस्यु *m.* an enemy, 442.
 दाक्षायण *n.* gold, 167.
 दाक्षिणात्य *m.* a cocoanut tree, 251.
 दाक्षिपुत्र *m.* N. of the sage Pāṇini, 406.
 दाण्डिक *m.* a policeman, 614.
 दान *n.* one of the six brahmanical duties, 363.
 — *n.* a gift, donation, 383.
 दामन् *m.* a rope of cattle, 615.
 दामनी *f.* a rope of cattle, 615.
 दिनत्रयिन् *m.* a house-holder who keeps grains for three days only, 359.
 दिविजेश्वरा *f.* N. of the wife of Indra, 16.
 दिश्य *m.* heaven, 4.
 दिव्यकेलिसरस् *n.* N. of the heavenly Ganges, 26.
 दिव्याश्व *m.* N. of Indra's horse, 18.
 दीक्षित *m.* a Soma sacrificer, 366.

दीर्घदर्शिन् *m.* a learned man, 419.
 दीर्घपत्र *m.* N. of a Laṣuna plant, 242.
 दीर्घफला *f.* N. of Śrṅgī plant, 233.
 दीर्घरोमक *n.* N. of a Hribera plant, 237.
 दीर्घरोमन् *m.* a bear, 266.
 दीर्घवृन्त *mfn.* having a long stalk, 248.
 दुग्ध *n.* milk, 575.
 दुरन्ता *f.* N. of the wife of Yama, 44.
 दुराचार *m.* a guilty or badly behaving man, 343.
 दुराघषे *m.* the ocean of wine, 133.
 दुर्ग *n.* fortress, one of the seven aṅgas of a kingdom, 430.
 दुर्गम *m.* a mountain, 177.
 दुर्मुखी *f.* N. of Vaitaraṇī river, 41.
 दुर्गुण *n.* silver, 157.
 दुर्वासस् *m.* N. of a sage, 411.
 दुस्तरा *f.* N. of Vaitaraṇī river, 41.
 दूरदर्शिन् *m.* a learned man, 419.
 दूर्वा *f.* a kind of grass, 258.
 दृङ्मुगादन *m.* a tiger, 262.
 दृढदला *f.* N. of Tālī plant, 254.
 देव *m.* a god, 6.
 देवधूप *m.* N. of guggulu plant, 203.
 देवभाव *m.* identification with Brahman, 420.
 देवभूय *n.* identification with Brahman, 420.
 देवरथ *m.* a chariot for the god, 494.
 देवल *m.* a person that lives by worshipping gods, 340.
 देवाजीव *m.* a person that lives by worshipping gods, 340.
 देवी *f.* a queen of a royal blood, 435.
 — *f.* a doll made of cow-dung, 592.
 देवेन्द्री *f.* N. of the wife of Indra, 16.
 देवोत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 487.
 देहरक्षक *m.* a body-guard, 594.

दौष्टिक *m.* a goldsmith, 598.
 दौहल *n.* dry cow-dung, 309.
 दौष्टिक *m.* the ocean of curds, 134.
 द्रावण *m.* N. of clearing nut plant, 201.
 द्राविडभूषार्ह *n.* a kind of grass, 160.
 द्राविल *m.* N. of the sage Vātsyāyana, 416.
 द्रोण *m.* N. of Tulasī plant, 223.
 द्रोणिका *f.* N. of Chattrā plant, 226.
 द्रोणिपुष्पिका *f.* N. of Chattrā plant, 226.
 द्रोहग्रह *m.* N. of clearing nut plant, 201.
 द्विजायिनी *f.* the sacred thread, 352.
 द्विप *m.* an elephant, 450.
 द्विपाद् *m.* a man, 328.
 द्विरद *m.* an elephant, 450.
 द्विहायनी *f.* two-year-old cow, 292.
 द्विष् *m.* an enemy, 443.
 द्विषत् *m.* an enemy, 442.
 द्वेषण *m.* an enemy, 443.
 धनीयिका *f.* coriander, 547.
 धनुष्मत् *m.* a bow-bearer, 501.
 धन्या *f.* one-year-old cow, 293.
 धन्वन् *n.* a bow, 516.
 धन्विन् *m.* a bow-bearer, 501.
 धरणी *f.* the earth, 122.
 धरा *f.* the earth, 122.
 धर्मपत्तन *n.* black pepper, 563.
 धर्मास्त्र *n.* a bow, 516.
 धानुष्क *m.* a bow-bearer, 501.
 धान्य *n.* corn, 534.
 धान्यक *n.* coriander, 547.
 धान्या *f.* coriander, 547.
 धारा *f.* the five-fold pace of a horse, 482.
 धाराधरपथस्थित *n.* heaven, 5.
 धारिणी *f.* the earth, 123.
 धारुणी *f.* the earth, 122.
 धार्या *f.* a nail-cutter, 606.
 धीमत् *m.* a learned man, 418.

धीर *m.* the salt sea, 130.
 — *mfn.* slow-going, 506.
 धूमकेतु *m.* a comet, 93.
 धूमोणां *f.* N. of the wife of Yama, 36.
 धूम्रकण्ठ *m.* an ass, 316.
 धूर्त *m.* N. of Vāsanta plant, 207.
 धूसर *m.* wind, 49.
 — *m.* an oilman, 610.
 धृति *f.* bellows, 611.
 धेनु *f.* a milch cow, 298.
 धोरण *n.* a conveyance, 489.
 धौरितक *n.* one of the five paces of a horse, 483.
 ध्रुवावास *m.* N. of the peak of Sumeru, 31.
 ध्वज *m.* a flag, banner, 496.
 ध्वजिनी *f.* an army, 444.
 नकुल *n.* a herd of kine, 309.
 नक्षत्र *n.* a star, 90.
 नक्षत्रपद *n.* the sky, 85.
 नखकृन्तन *n.* a nail-cutter, 607.
 नखरायुध *m.* a hedge-hog, 324.
 नट *m.* a dancer, 624.
 नदीनाथ *m.* the sea, 127.
 नन्दनीनन्दन *m.* N. of the sage Vyāḍi, 413.
 नय *m.* N. of the gait of Sarasvatī, 68.
 नर *m.* a man, 327.
 नरकीलक *m.* a man who has murdered his preceptor, 342.
 नरपति *m.* a king, 428.
 नलकूबरवल्लभ *m.* N. of Indra's son, 17.
 नवनीत *n.* fresh butter, 572.
 नवप्रसूति *f.* a milch cow, 298.
 नवमालिका *f.* N. of a plant, 221.
 नवमालिका *f.* N. of Mālatī plant, 222.
 नवमौक्तिक *n.* N. of the abode of Viṣṇu, 78.
 नहुष् *m.* a man, 328.
 नाक *m.* heaven, 3.

नागजिह्वा *f.* red arsenic, 189.
 नागचण्डी *f.* N. of a plant, 227.
 नागवाक् *m.* a betel tree, 246.
 नादिम्बम *m.* a goldsmith, 598.
 नापित *m.* a barber, 605.
 नाभिज *m.* N. of Brahmā, 64.
 नारङ्ग *m.* an orange tree, 195.
 नारिकेल *m.* a cocoanut tree, 250.
 नालिका *f.* a kind of wind instrument,
 378.
 नाश *m.* flight, 525.
 निगण *m.* the smoke of a burnt offer-
 ing, 379.
 निगूठ *m.* a kind of forest bean, 541.
 निरय *m.* a god, 8.
 निच *m.* an auger for making holes,
 603.
 निम्ब *m.* a Nimba tree, 210.
 नियोज्य *m.* a man belonging to the
 fourth caste, 580.
 निरक *m.* a star, 90.
 निरञ्जक *m.* a spotted antelope, 269.
 निरञ्जन *m.* a spotted antelope, 269.
 निरन्ता N. of the beloved female of
 Yama, 44.
 निराकृति *m.* a brāhmaṇa who has not
 duly read the Vedas, 337.
 निरादन *m.* a wild goat, 313.
 निर्मल *m.* the ocean of pure water,
 139.
 निर्वपण *n.* a gift or donation, 384.
 निलिम्प *m.* a god, 6.
 निलिम्पा *f.* a cow, 289.
 निलिम्पिका *f.* a cow, 289.
 निषीत *n.* the sacred thread round
 the neck, 354.
 निशाकर *m.* the moon, 97.
 निशाकरकुटुम्बिनी *f.* a night, 104.
 निषिद्धैकरुचि *mfn.* desirous of doing
 improper or prohibited things,
 343.
 निष्ठाथिनी *f.* a night, 104.

निस्वाध्याय *m.* a brāhmaṇa who has
 not studied Vedas, 337.
 निष्कोश *m.* the middle part of an
 elephant's belly, 466.
 निष्कय *m.* wages, 581.
 निष्टक *n.* a respectable offering to a
 guest, 362.
 निष्पाव *m.* a kind of bean, 545.
 नीच *n.* a kind of grass, 160.
 नीरधी *m.* the sea, 127.
 नीराजनाविधी *m.* lustration of arms,
 519.
 नील *m.* a deer having white stripes
 or spots, 275.
 नीलकण्ठिका *f.* N. of Hariparna, 231.
 नीलचिकुरा *f.* N. of the wife of
 Brahmā, 66.
 नीलवाल N. of Indra's horse, 18.
 नृ *m.* a man, 328.
 नृप *m.* a king, 428.
 नृपाश्मजा *f.* N. of Gotumbī plant, 234.
 नैकभारसह *m.* an ass, 316.
 नैगम *m.* a tradesman, 556.
 नैचकी *f.* an excellent cow in the
 house, 294.
 — *f.* the head of a cow or bull,
 307.
 नैष्ठिक *m.* a perpetual religious
 student, 335.
 पक्षण *mn.* a station of herdsman,
 622.
 पकदादिमशीजाभ *n.* a kind of a ruby,
 169.
 पक्षभाग *m.* the back side of an ele-
 phant, 469.
 पक्षिक *m.* N. of the sage Vātsyāyana,
 416.
 पक्ष्य *n.* an emerald, 173.
 पथन *n.* a potter's oven, 609.
 पञ्चजन *m.* a man, 328.
 पञ्चभद्र *m.* a horse which has white
 spots on the chest, back, face
 and sides, 479.

पञ्चास्यजननालय *m.* N. of an island, 146.

पट्ट *m.* a belt of honour worn over the forearm, 509.

पणितव्यक *n.* saleable article, 553.

पण्डित *m.* a learned man, 417.

पण्याजीव *m.* a tradesman, 556.

पतञ्जलि *m.* N. of a sage, 412.

पताका *f.* a flag, banner, 496.

पताकिनी *f.* an army, 445.

पत्त *m.* a foot-soldier, 499.

पत्ति *m.* a foot-soldier, 498.

पत्रतालि *f.* N. of Tālī tree, 254.

पदक *m.* a foot-soldier, 499.

पदाजि *m.* a foot-soldier, 498.

पदाति *m.* a foot-soldier, 498.

पदातिक *m.* a foot-soldier, 498.

पद्म *n.* a red or coloured mark on the face of an elephant, 470.

पद्मराग *m.* a ruby, 168.

पद्मास *m.* the sun, 111.

पयस् *n.* milk, 575.

परजात *m.* a man belonging to the fourth caste, 580.

परमास *m.* a spiritual preceptor, 356.

पराक *n.* a fast lasting for twelve days, 394.

पराङ्मुख *m.* a kind of Rudrākṣa with two knobs, 212.

पराद्रि *m.* the western mountain behind which the sun is supposed to set, 186.

परापर *m.* N. of a mountain Cakra-vāla, 180.

परायण *n.* a fast lasting for four months, 395.

पराशर *m.* N. of a sage, 409.

परिचारिका *f.* a female servant of a king, who looks after the bed, garlands, ornaments etc., 441.

परिधि *m.* a halo of the sun, 115.

परिवर्जन *n.* slaughter, 527.

परिवर्त *m.* a barter, 554.

परिवृत्ती *f.* an honoured queen, 435.

परिवेष *m.* a halo of the sun, 115.

परिस्कन्ध *m.* a man belonging to the fourth caste, 580.

परीच्छा *f.* seeking after, searching for, 390.

परेष्टुका *f.* a cow which has often calved, 298.

परैधित *m.* a man belonging to the fourth caste, 580.

पर्कट *n.* a betel nut, 246.

पर्ण *m.* N. of Palāśa tree, 194.

पर्येस्ति *f.* a cloth thrown over the back and knees of a devotee in meditation, 397.

पर्येषणा *f.* seeking after, searching for, 390.

पर्वत *m.* a mountain, 177.

पर्वनालय *m.* N. of an island, 140.

पर्वन् *n.* a festival, 362.

पलङ्गति (?) 419.

पलगङ्ग *m.* a mason, 593.

पलपादक *m.* the part of an elephant's forefoot below the kṣaya, 463.

पलायन *n.* flight, 525.

पलाश *m.* N. of a tree, 194.

— *m.* N. of a plant, 239.

पालिक्री *f.* a cow for the first time with a calf, 295.

पल्लव *m.* the arrow of God of Love, 83.

— *m.* N. of a country, 126.

पवनी *f.* an alms to the extent of one mouthful, 347.

पवित्र *n.* the sacred thread worn over the left shoulder and under the right arm, 353.

पशु *m.* a he-goat, 311.

— *m.* a four-footed animal, 325.

— *m.* an animal sacrifice, 371.

पशुबन्ध *m.* an animal sacrifice, 371.

पश्चिमाचल *m.* N. of a mountain, 186.

पाकमण्डल *n.* a potter's oven, 609.

पाकयज्ञ *m.* a general name for seven sacrifices such as Pārvaṇa etc., 370.

पाकल *m.* the side of an elephant, 456.
 — *m.* a fever in an elephant, 465.
 पाञ्चजम्य *n.* N. of the conch of Viṣṇu, 74.
 पाञ्चालिका *f.* a doll made of cloth etc., 591.
 पाणिनि *m.* N. of a sage, 406.
 पाथेय *n.* a provision for journey, 584.
 पादबन्धन *n.* a stock of cattle, 310.
 पादभूषार्हक *n.* silver, 158.
 पादरक्षा *f.* a cover for the foot, 510.
 पादात *m.* a foot-soldier, one of the four parts of an army, 448.
 — *m.* a foot-soldier, 498.
 पादिक *m.* a foot-soldier, 499.
 पान *n.* drinking, one of the seven vices of a king, 433.
 पापमेदिनी *f.* N. of Vaitaraṇī river, 40.
 पारावत *n.* a kind of sapphire, 171.
 पारिकुम्भी *f.* a churning rod, 621.
 पारियात्रक *m.* N. of a mountain, 182.
 पारोन्द्र *m.* a lion, 260.
 पार्थिव *m.* a king, 428.
 पार्वत *m.* N. of the Nimba tree, 210.
 पालक *m.* a horse, 475.
 पालागली *f.* a wife of a king conquered in the battle, 437.
 पाषण्ड *m.* a heretic, 422.
 पिङ्गली *f.* N. of a plant, 237.
 पिच्छगन्ध *m.* N. of a plant, 242.
 पिच्छला *f.* N. of Kapilā plant, 215.
 पिञ्ज *m.* slaughter, 526.
 पिण्डफला *f.* N. of Tumbī plant, 234.
 पिण्डारक *m.* a species of big tiger, 263.
 पिण्याक *m.* an oil cake, 610.
 पितृवासर *m.* a New moon day, 108.
 पित्तैतुक *n.* a kind of brass, 160.
 पिप्पलक *n.* a thread for the needle or for sowing, 587.
 पिप्पली *f.* the root of an elephant's ear, 458.

— *f.* long pepper, 561.
 पिशाचराज *m.* N. of a chief of Śiva's host, 61.
 पीत *m.* a horse, 475.
 — *n.* milk, 575.
 पीतधातु *m.* yellow chalk, 187.
 पीतसागर *m.* N. of the sage Agastya, 399.
 पीनस्कन्ध *m.* a hog, 265.
 पीलु *m.* N. of Indra's elephant, 19.
 पुंसवन *n.* milk, 575.
 पुटपाण *m.* A potter's oven, 609.
 पुत्रजोविन् *m.* N. of Teak tree, 211.
 पुत्रिका *f.* a doll made of cloth etc., 591.
 पुनर्वसु *m.* N. of the sage Vararuci, 414.
 पुर *m.* N. of Guggulu plant, 204.
 पुरःसर *m.* a leader, 501.
 पुरावज *m.* a site of a former cattle fold, 617.
 पुरू *m.* a horse, 475.
 पुरोगम *m.* a leader, 501.
 पुरोगामिन् *m.* a dog, 322.
 पुरोडाश *m.* a mass of ground rice rounded into a kind of cake and offered as an oblation in fire, 381.
 पुरोहित *m.* fire, 33.
 पुरुक *m.* a kind of gem, 176.
 — *m.* N. of Tilaka plant, 209.
 पुराक *m.* a mark on the sword, 514.
 पुरोमजाकान्त *m.* N. of Indra, 11.
 पुष्कल *n.* alms to the extent of four mouthfuls, 347.
 पुष्कल *n.* N. of the fruit of Mandāra, 23.
 — *n.* alms to the extent of sixty-four mouthfuls, 349.
 पुष्पवंश *m.* the hairless upper part of an elephant's tail, 466.
 पुष्य *m.* a sugarcane, 255.
 पुष्यरथ *m.* a pleasure chariot, 495.
 पुस्त *n.* a manuscript, a book, 589.

पूरा *m.* a betel tree, 246.
 पूतिपुष्पा *f.* a species of citron, 197.
 पूतिकली *f.* N. of Soma plant, 219.
 पूरक *m.* N. of Bijapūra tree, 196.
 — *m.* one who dances on a stick
 or a rope or a sword, 625.
 पूर्णचन्द्रा *f.* a full-moon day, 106.
 पूर्णपात्र *n.* alms to the extent of 256
 fistfuls, 350.
 पूर्णिमा *f.* a full-moon day, 106.
 पूर्वदेवपुरोहित *m.* N. of Śukra, 95.
 पृतना *f.* an army, 444.
 पृतनाधीश *m.* the charioteer of the
 sun, 114.
 पृथु *m.* a monkey, 287.
 पृथुचित्र *m.* a householder who keeps
 grains in a jar, 359.
 पृथुच्छद *m.* N. of Teak tree, 211.
 पृषत् *n.* red or coloured marks on
 an elephant's face, 470.
 पृषद *m.* a spotted deer, 270.
 पेषकिन् *m.* an elephant, 454.
 पैतृक *m.* a new-moon day, 108.
 पैतल *n.* a kind of brass, 160.
 पोटरूप *m.* a kind of deer, 272.
 पौलोमी *f.* wife of Indra, 16.
 पौष्टिक *n.* a donation with pouring
 of water, 386.
 पौष्यक *n.* a kind of gem, 176.
 पकाणक *m.* a horse, 473.
 पकृति *f.* the subjects of a king, 431.
 — *f.* the constituent element
 or prowess of the state, 431.
 पक्षराज्ञी *f.* a spotted cow, 291.
 पगणिका *f.* a female favourite of a
 kind doing no particular ser-
 vice, 439.
 पचारक *n.* a sword, 512.
 रजनी *f.* a cow fit for the bull, 295.
 प्रेया *f.* a wife, 437.
 राजगम *m.* a kind of sacrifice, 375.
 रतिहारिक *m.* a gardener, 623.
 रतीकाशा *m.* (?) 463.
 रतिपादन *n.* a gift or donation, 384.

प्रत्यर्नाक *m.* an enemy, 443.
 प्रथन *m.* a kind of bean, 539.
 प्रदेशन *n.* a gift or donation, 385.
 प्रधानिन् *m.* N. of Brahmā, 64.
 प्रमथ *m.* slaughter, 526.
 प्रमाथित *n.* butter appearing after
 being churned, 574.
 प्रवर *m.* a spiritual preceptor, 357.
 — *m.* rice ripening in sixty
 days, 537.
 प्रवाल *m.* a yellow bean, 540.
 प्रवाहि *m.* a car with a round plank
 in the middle without side
 pieces or pole, 493.
 प्रशसन *n.* slaughter, 527.
 प्रसना *f.* a night of the first fort-
 night, 105.
 प्रसेव *m.* bellows, 601.
 प्रस्रवण *m.* N. of a mountain, 183.
 प्राग्दिशानाथ *m.* N. of Indra, 9.
 प्राचीनावीत *n.* the sacred thread worn
 over the right shoulder, 354.
 प्राचेतस *m.* N. the sage Vālmīki, 405.
 प्राजापत्य *n.* a kind of fast or penance.
 391.
 प्राज्ञ *m.* a learned man, 418.
 प्राण *m.* wind, 49.
 प्राणिघातक *m.* a follower of Yama, 38.
 प्राणिधृत *m.* wind, 49.
 प्राणिफल *m.* N. of Udumbara tree,
 193.
 प्रातरदि *m.* N. of rising mountain, 186.
 प्राताराहार *m.* N. of an island 135.
 प्रापणिक *m.* a tradesman, 557.
 प्रावृद्ज *n.* a cat's eye gem, 172.
 प्रासङ्ग *m.* a separate yoke (for train-
 ing), 496.
 प्रियर *m.* a kind of deer having very
 soft skin, 274.
 प्रोत *mfn.* sewn with threads across,
 587.
 प्रोधिन् *m.* a horse, 473.
 प्रोह *m.* a part of an elephant's fore-
 foot below kṣaya, 464.

शूक्ष्म *m.* N. of Aśvattha tree, 192.
 शूक्ष्मद्वीप *m.* N. of an island, 142.
 प्लुत *n.* one of the five paces of a horse, 483.
 फणित *n.* inspissated juice of sugar-cane, 566.
 फलिग *m.* a mountain, 178.
 फलेहह *m.* a palm tree, 244.
 फलोत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 487.
 फेरु *m.* a jackal, 286.
 बडबापति *m.* an ass, 317.
 बन्ध *m.* a knot, 617.
 बन्धाकि *m.* a mountain, 178.
 बन्धुर *m.* N. of the peak of Meru mountain, 30.
 बर्हिष्ठ *n.* N. of a plant, 238.
 बल *n.* an army, one of the seven aṅgas of a kingdom, 430.
 — *n.* an army, 444.
 बलाङ्ग *m.* a kind of bean, 539.
 बलिन् *m.* a bean, 538.
 बल्कयणी *f.* a cow which has calved a long ago, 296.
 बहवक *m.* wheat, 549.
 बहुकर *m.* a sweeper, 551.
 बहुपाद् *m.* N. of a fig tree, 190.
 बहुलीकृत *n.* thrashed corn, 550.
 बहुसूति *f.* a cow which has often calved, 298.
 बाहवक *m.* a brāhmaṇa, 333.
 बाहवेय *m.* an ox, 302.
 बालगभिणी *f.* a cow for the first time with a calf, 295.
 बालनृण *n.* young or sprouting grass, 259.
 बालपत्र *m.* N. of Khadira tree, 208.
 बालविन्द्य *m.* a wild goat, 313.
 बाष्पोत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 487.

बाहुज *m.* a man belonging to the second caste, 427.
 बाहुरक्षकृत् *n.* an armour for the arms, 509.
 बाहुल *n.* an armour for the arms, 509.
 बाह्यलिङ्गिन् *m.* a heretic, 422.
 बिन्दुमत् *m.* a spotted deer, 270.
 बिम्बक *m.* the middle part of an elephant's head, 456.
 बिल्व *m.* N. of a tree, 195.
 बिल्वगन्ध *m.* N. of white Tulasī plant, 224.
 बीजपूर *m.* a citron tree, 196.
 बीजवर *m.* a bean, 538.
 बुका *f.* a crucible, 602.
 बुध *m.* a learned man, 417.
 बुधालय *m.* heaven, 3.
 बृहति *m.* a kind of deer, 272.
 बृहस्पति *m.* N. of the preceptor of gods, 96.
 बोल *n.* buttermilk, 578.
 ब्रह्म *m.* a spiritual preceptor, 356.
 ब्रह्मन् *m.* the brāhmaṇa caste, 329.
 ब्रह्मचारिन् *m.* a religious student of the first āśrama, 335.
 ब्रह्मभाव *m.* identification with Brahman, 420.
 ब्रह्मभूय *n.* identification with Brahman, 420.
 ब्रह्ममेखल *m.* a kind of sacred grass, 256.
 ब्रह्मरीति *f.* a kind of brass, 161.
 ब्रह्मवर्चस् *n.* divine glory, 382.
 ब्रह्मसूत्र *n.* the sacred thread, 352.
 ब्रह्मी *f.* N. of the Moon plant, 228.
 ब्राह्मण *m.* a brāhmaṇa, 332.
 — *m.* a spiritual preceptor, 357.
 ब्राह्मणश्रुव *m.* a brāhmaṇa who lives by his caste, 339.
 ब्राह्मी *f.* N. of the Moon plant, 228.
 भट *m.* a hired soldier, 497.
 — *m.* a warrior, 502.

भटोद्योग *m.* exertion of soldiers, 521.

भद्र *n.* the conveyance of Isāna, 56.

— *m.* a kind of elephant, 455

भद्रक *n.* gold, 152.

भरण *n.* wages, 581.

भरण्य *n.* wages, 581. •

भरत *m.* a dancer, 624.

भर्मेन् *n.* wages, 581.

भ्रष्टातकी *f.* N. of a plant, 217.

भल्लुक *m.* a monkey, 287.

भल्लुक *m.* a bear, 266.

भवं *m.* N. of Brahmā, 64.

— *m.* the moon, 97.

भवावतंस *m.* the moon, 98.

भषक *m.* a dog, 319.

भस्मगर्भा *f.* N. of Kapilā plant, 215.

भस्त्रा *f.* bellows, 600.

भारत *m.* a priest, 369.

भारती *f.* N. of Tulasī plant, 223.

भारतीमालिकाधर *m.* N. of Viṣṇu, 70.

भारवाह *m.* a porter, carrier, 582.

भारिक *m.* a porter, carrier, 582.

भार्गव *m.* a potter, 608.

भिक्षा *f.* alms to the extent of one mouthful, 347.

— *f.* asking or praying for gift, 389.

भिक्षाचार *m.* mendicant, 351.

भिक्षुक *m.* a mendicant, 351.

भिक्षुकूट *n.* an army whose inferior officers have perished, 446.

भीमा *f.* N. of a river, 41.

भीर *m.* a follower of Śiva, 61.

भीरव *m.* a follower of Śiva, 61.

भीषण *m.* a follower of Śiva, 57.

भुज्जर *n.* a kind of gem, 174.

भुवनाधिप *m.* a minister of Varuṇa, 48.

भूतधात्री *f.* the earth, 123.

भूदेव *m.* a brahmaṇa, 332.

भूप *m.* a king, 428.

भूपग *m.* a betel plant growing on the ground, 249.

भूवृत् *m.* a king, 428.

भूमिकन्दक *m.* a mushroom, 230.

भूमिस्पृश *m.* a man belonging to the third caste, 532.

भूशक *m.* a man belonging to the second caste, 427.

भूस्फोट *m.* a mushroom, 230.

भृङ्गिन् *m.* a follower of Śiva, 62.

भृति *f.* wages, 581.

भृत्या *f.* wages, 582.

भैरव *m.* N. of a chief of Śiva's host, 61.

भोगिन् *m.* N. of Indra, 11.

भोध *m.* a betel plant growing on the ground, 249.

भ्रमर *n.* darkness, 87.

भ्रमरक *n.* N. the city of Kubera, 52.

भ्रमा *f.* an auger for making holes, 604.

भ्रामर *n.* honey of large black bees, 568.

भ्रामरिक *n.* honey of large black bees, 568.

भकरानन *m.* N. of the sword of Viṣṇu, 75.

भस्विन् *m.* fire, 33.

भङ्गल *n.* fragrance of Mallikā plant, 220.

भञ्जी *f.* a she-goat, 312.

भञ्जीर *m.* the conveyance of Sarasvatī, 67.

भञ्जुलतरु *m.* Mandātararupaṅcaka, 20.

भणि *m.* a jewel, 165.

भणिक *m.* a jewel, 166.

भणिकण्ठक *m.* the son of Kubera, 51.

भणिकार *m.* a jeweller, 597.

भणिधनु *n.* the rainbow, 118.

भणिशिल *m.* N. of the peak of Sumeru, 31.

नाममालिका ।

- मण्डल *n.* the orb of the sun, 116. •
 — *n.* the full disc of the moon, 99.
 — *n.* a circle, 124.
 — *m.* a dog, 321.
 मण्डलपत्रिका *f.* N. of Kapilā plant, 215.
 मण्डलिन् *m.* a hedge hog, 324.
 मण्डलेश्वर *m.* the ruler of a country, 429.
 मण्य *n.* a jewel, 166.
 मतङ्गज *m.* an elephant, 449.
 मत्कुण *n.* an armour for the shanks, 508.
 मत्स्यगुच्छ *m.* N. of the sage Cyavana, 412.
 मत्स्या *f.* inspissated juice of the sugarcane, 565.
 मत्स्याक्षी *f.* N. of the Moon plant, 228.
 मद् *m.* intoxication, one of the six vices of a king, 432.
 मद्कर *m.* the ocean of ghee, 134.
 मदन *m.* N. of the Vasanta plant, 207.
 — *n.* bee-wax, 569.
 मदनी *f.* musk, 285.
 मदाविष्कम्भ *m.* the post round which the string of a churning rod is wound, 620.
 मधु *mn.* honey, 567.
 — *n.* milk, 576.
 — *n.* fresh milk, 577.
 मधुक *n.* old honey, 567.
 मधुक्षीर *m.* a date tree, 252.
 मधुतृण *m.* a sugarcane, 255.
 मधुपर्क *n. m.* (*L.*) a respectful offering to a guest, 362.
 मधुपूर *m.* coldness, 102.
 मधुर *m.* Mandāratarupañcaka, 20.
 — *m.* the ocean of milk, 136.
 मधुशिशु *m.* N. of red Śobhāñjana, 206.
 मधुक *n.* honey, 567.
 मधुच्छिष्ट *n.* bee-wax. 569.
 मनलोत्तमा *f.* N. of Śrīngī plant, 2.
 मनःशिला *f.* red arsenic, 187.
 मनुज *m.* a man, 327.
 मनुष्य *m.* a man, 327.
 मनोभिधा *f.* red arsenic, 189.
 मन्थन *n.* a churning stick, 618.
 मन्थनका *f.* a churning stick, 618.
 मन्थपात्र *n.* a churning vessel, 620.
 मन्था *f.* a churning stick, 618.
 मन्थान *n.* a churning stick, 618.
 मन्थ्या *f.* a churning stick, 618.
 मन्दक *m.* N. of Indra's elephant, 1.
 मन्दगति *mf.* slow going, 506.
 मन्दप्रिय *n.* steel, 164.
 मन्दवृन्द *m.* an elephant, 453.
 मन्दाकिनी *f.* the heavenly Gangā 25.
 मन्दाकिनीधर *m.* heaven, 4.
 मन्द्र *m.* a kind of elephant, 455.
 मरकत *n.* an emerald, 173.
 मरीच *n.* black pepper, 563.
 मरुङ्गी *f.* N. of black Śobhāñja 206.
 मरुक्क *m.* N. of the chariot of t sun, 113.
 मरुल *m.* a savage animal, a beast prey, 326.
 मरुहक *m.* a kind of bean, 542.
 मर्कट *m.* a monkey, 287.
 मर्त्य *m.* a man, 327.
 मर्दनी *f.* a cover for the feet, 510
 मय *m.* a camel, 318.
 मयहक *m.* a kind of bean, 542.
 मयूखजन्मन् *m.* N. of a horse of t sun, 117.
 मलद *m.* a bean, 538.
 मलय *m.* N. of a mountain, 181.
 मलयज *m.* the chariot of God Love, 84.
 मलिन *m.* darkness, 88.
 मलिच्छुच *m.* one who has abandon the sacrifice, 368.
 मल्लनाग *m.* N. of Vātsyāyana, 416
 मल्लिका *f.* N. of a plant. 220.

- मल्लिकाकुसुमप्रिय *m.* a species of citron, 198.
- मल्लिकाक्ष *m.* a horse with white eyes, 478.
- मशकिन् *m.* N. of Udumbara tree, 193.
- मसार *m.* a supphire, 170.
- मसूर *m.* tentil, 544.
- मसूरक *m.* tentil, 544.
- मसृण *n.* an emerald, 173.
— *m.* a kind of deer, 274.
- मह *m.* a kind of antelope which is large and tall, 271.
— *m.* a festival, 361.
- महत् *m.* a kind of deer, 272.
- महाकाय *m.* an elephant, 451.
- महागर्जा *f.* thundering, 121.
- महाग्रीव *m.* a camel, 318.
- महाजव *m.* the chariot of the sun, 113.
- महाजम्बू *f.* N. of Mahājambū tree, 216.
- महादंष्ट्र *m.* a species of big tiger, 263.
- महाद्वीप *m.* N. of an island, 140.
- महानाद *m.* a lion, 261.
- महानील *n.* a supphire, 170.
- महापत्र *m.* a palm tree, 244.
- महाफला *f.* N. of Mahājambū tree, 216.
- महाभोग *m.* N. of an island, 146.
- महामद *m.* scent of the flower of Mandāra etc., 22.
- महामुनि *m.* N. of Rudrākṣa plant, 212.
- महामृग *m.* an elephant, 452.
- महायज्ञ *m.* N. of the five great sacrifices, 364.
- महायज्ञस् *m.* N. of Indra, 11.
- महारत्न *n.* N. of a fabulous gem, 13.
- महारस *m.* a sugar cane, 255.
- महारसा *f.* red arsenic, 188.
- महावेग *m.* N. of the conveyance of Vāyu, 50.
- *m.* a monkey, 287.
- महाशालि *m.* a kind of rice, 536.
- महाशूद्र *m.* a herdsman, 611.
- महासार *m.* N. of Varuṇa, 45.
- महि *f.* a cow, 288.
- महित *m.* N. of Kailāsa mountain, 184.
- महिस *m.* a kind of Rudrākṣa with one knob, 213.
- महिष *m.* a buffalo, 267.
- महेन्द्र *m.* N. of Indra, 9.
- महेश्वर *m.* N. of Guggula plant, 20.
- महेश्वरी *f.* a kind of brass, 161.
- महोपल *n.* a supphire, 170.
- महोषध *m.* N. of Laṣuna, 242.
- मांस *m.* a bean, 538.
- माङ्गल्य *n.* N. of Navamallikā plant 221.
— *m.* N. of Bilva tree, 195.
- माक्षिक *n.* honey, 568.
- मागधी *f.* N. of Śṛṅgī plant, 233.
— *f.* long pepper, 561.
- माणिक्य *n.* a jewel or a gem, 165.
— *n.* a kind of ruby, 169.
— *n.* a kind of gem, 176.
- मातुलङ्ग *m.* N. of Bījapūra plant 196.
- मातुलङ्गी *m.* a species of citron, 197.
- माथिक *m.* N. of Nimba tree, 210.
- माधवालय *m.* the ocean of milk, 13
- मान *m.* arrogance, one of the six vices of a king, 432.
- मानव *m.* a man, 327.
- मानुष *m.* a man, 327.
- मारीष *m.* N. of a plant, 229.
- मार्गणा *f.* seeking after, searching for, 389.
- मार्जारी *f.* a civet cat, 285.
- मालती *f.* N. of a plant, 222.
- मालाकार *m.* a gardener, 623.
- मालिक *m.* a gardener, 623.
- मालूर *m.* N. of Bilva tree, 195.
- माह्यजीविन् *m.* a gardener, 623.
- माह्यवत् *m.* N. of a mountain, 183.

माष *m.* a beam, 538.
 मापाशिन् *m.* a horse, 475.
 मीथ *m.* a ram, 314.
 मुक्ताजनक *m.* the salt sea, 130.
 मुक्तामणि *m.* a pearl, 175.
 मुक्ति *f.* immortality, 421.
 मुखज *m.* a brāhmaṇa, 332.
 मुखजानि *m.* N. of Brahmā, 64.
 मुखभूषण *n.* tin or lead, 162.
 मुखमण्डन *m.* N. of Tilaka plant, 209.
 मुञ्ज *m.* a kind of sacred grass, 256.
 मुञ्जक *m.* a kind of sacred grass, 256.
 मुद्गर *m.* N. of Gaṇeśa, 59.
 मुद्ग *m.* a kind of bean, 539.
 मुद्गक *m.* N. of Yama, 34.
 मुनि *m.* a sage, 398
 — *m.* N. of the sage Agastya, 401.
 मुलक *m.* four-footed animal, 325.
 मुष्टिबन्ध *m.* N. of Yama, 35.
 मुसली *f.* N. of a plant, 240.
 मूर्तित्रयनिरन्तर *m.* the orb of the sun, 116.
 मूलक *m.* N. of Hariparṇa, 231.
 मूषण *n.* black pepper, 563.
 मूषा *f.* a crucible, 602.
 मृग *m.* seeking after, searching for, 390.
 — *m.* beasts in general, 280.
 — *m.* a kind of elephant, 455.
 मृगता *f.* seeking after, searching for, 390.
 मृगदंशक *m.* a dog, 319.
 मृगमत्तक *m.* a jackal, 286.
 मृगमुख *n.* the seat of Viṣṇu, 77.
 मृगया *f.* hunting, one of the six vices of a king, 433.
 मृगवालका *f.* a jackal-like musk, deer, 283.
 मृत्पुष्प *m.* a bamboo, 243.
 मृदङ्ग *m.* N. of Jyotsnā plant, 232.

मृदुत्वच् *m.* a kind of sacred grass, 256.
 मृदुच्चक *m.* a kind of deer, 274.
 मृद्य *n.* a battle, 522.
 मेघनाद *m.* thundering, 121.
 मेघोन्मादकर *m.* the ocean of pure water, 139.
 मेद् *n.* the penis of an elephant, 467.
 मेणव *n.* bee-wax, 569.
 मेघजित् *m.* N. of the sage Vararuci, 414.
 मेधाविन् *m.* N. of Brahmā, 64.
 — *m.* a learned man, 417.
 मेधिक *n.* a kind of gem, 174.
 मेध्य *m.* a kind of sacred grass, 256.
 मेरु *n.* a variety of gold, 156.
 मेरुशृङ्गाग्रनगर *n.* heaven, 5.
 मेप *m.* N. of Brahmā, 63.
 मैत्रावरुणि *m.* N. of the sage Agastya, 401.
 मैनाक *m.* N. of a mountain, 182.
 मोक *m.* a four-footed animal, 325.
 मोक्ष *m.* immortality, 421.
 मोक्षावलम्बिन् *m.* a heretic, 422.
 मोचक *m.* N. of Śobhāñjana plant, 205.
 मोदकाशन *m.* N. of Gaṇeśa, 59.
 मोरट्ट *n.* butter milk, 578.
 मोह *m.* temptation, one of the six vices of a king, 432.
 मोहन *m.* N. of Indra's son, 17.
 मौनिन् *m.* a sage, 398.
 ग्लेच्छभोज्य *m.* wheat, 584.
 यक्ष *m.* a dog, 321.
 यक्षमन्दिर *n.* the sky, 86.
 यजत्र *n.* an implement used in a sacrifice, 377.
 यजन *n.* a place of sacrifice, 377.
 याजन *n.* one of the six Brahmanical duties, 363.
 यजमान *m.* a sacrificer, 365.

पशु *m.* a sacrificer, 365.
 पशु *m.* one of the six Brahmanical duties, 363.
 पशुत्यागिन् *m.* one who has abandoned a sacrifice, 368.
 पशुभुज् *m.* a god, 7.
 पशुहं *m.* a kind of small deer, 270.
 पशुलिह् *m.* a priest, 369.
 पशुस्य *m.* N. of the sage Parāśara, 409.
 पशुपकरण *n.* an implement useful for sacrifice, 377.
 पशुपवीतिक *n.* a sacred thread, 352.
 पशुवन् *m.* one who has performed a sacrifice, 366.
 पशुवृ *m.* the charioteer of the sun, 114.
 पशुवर *m.* N. of the sage Jaratkārū, 410.
 पशुकीत *m.* N. of the sage Rohita, 410.
 पशु *m.* a sacrificer, 365.
 पशुगिन् *m.* N. of Indra, 11.
 पशुचना *f.* asking or praying for, 388.
 पशुच्चा *f.* asking or praying for, 388.
 पशुजक *m.* a priest, 369.
 पशुशुवल्क *m.* N. of a sage, 408.
 पशुन *n.* a conveyance, 489.
 पशुयावर *m.* an householder who has food for one day, 360.
 पशुद्ध *n.* a battle, 522.
 पशुगज्ञ *m.* N. of the sage Yājñavalka, 408.
 पशुगपट्ट *m.* the cloth thrown over the back and knees of a devotee during meditation, 397.
 पशुगेष्ट *n.* tin or lead, 162.
 पशुग्य *n.* milk, 576.
 पशुगजन *m.* the Areca creeper, 248.
 पशुगध *m.* a warrior, 497.
 पशुगधक *m.* a warrior, 497.
 पशुगजीव *m.* a painter, 588.

रक्षित *n.* butter appearing without being churned, 572.
 रक्षोमन्दिर *n.* the sky, 86.
 रक्षक *m.* the conveyance of Lakṣmī's son, 84.
 रक्षत *n.* silver, 157.
 रक्षताद्रि *m.* N. of a mountain Kailāsa, 184.
 रक्षु *m.* a rope of cattle, 615.
 — *f.* a cord, 616.
 रक्षनी *f.* red arsenic, 188.
 रक्षःपुष्प *m.* N. of Ketakī plant, 253.
 रक्षःपूता *f.* a cow, 290.
 रक्षण *n.* a battle, 522.
 रक्षणसङ्कुल *n.* the tumult of war, 531.
 रक्षणसन्नाह *m.* striking on arms, 531.
 रक्षिकील *m.* a dog, 320.
 रक्षन *n.* a jewel, 165.
 रक्षनगर्भा *f.* the earth, 122.
 रक्षनवर *n.* gold, 167.
 रक्षनिन् *m.* N. of an island, 142.
 रक्षथ *m.* a chariot, one of the four parts of an army, 448.
 — *m.* a wheeled conveyance, 490.
 रक्षथिक *m.* a warrior in a chariot, 499.
 रक्षथिन् *m.* a warrior in a chariot, 499.
 रक्षदिन् *m.* an elephant, 449.
 रक्षवि *m.* a kind of fabulous animal, Śarabha, 281.
 रक्षविमणि *m.* a ruby, 168.
 रक्षस *m.* milk, 575.
 रक्षसनेत्रा *f.* red arsenic, 188.
 रक्षसबीज *n.* gold, 153.
 रक्षसालय *m.* the sea of sugar juice, 131.
 रक्षसोन *m.* N. of a plant, 241.
 रक्षराजन् *m.* a king, 428.
 रक्षराजन्य *m.* a man belonging to the second caste, 427.
 रक्षराजपुत्री *f.* N. of Mālatī plant, 222.

राजमाष *m.* a kind of bean, 545.
 राजमुद्ग *m.* a kind of bean, 542.
 राजराज *m.* the God Kubera, 51.
 राजरोति *f.* a kind of brass, 161.
 राजार्ह *n.* musk, 284.
 रात्रि *f.* night, 104.
 रात्रिजागर *m.* a dog, 322.
 राथिक *m.* a warrior in a chariot, 499.
 रामपूग *m.* a betel nut having a long stalk, 248.
 राष्ट्र *n.* a nation, one of the seven āngas of a kingdom, 430.
 रासभ *m.* an ass, 315.
 रिपु *m.* an enemy, 443.
 रीति *f.* a kind of grass, 159.
 रीरिका *f.* corn, 534.
 रुचिर *n.* the root of Mandāra etc., 22.
 रुण्ड *m.* a headless body, 528.
 रुद्राक्ष *m.* N. of a plant, 212.
 रुम्बाकर्ण *m.* N. of Śiva, 54.
 रुरु *m.* a kind of deer which is large and stall, 271.
 रुषा *f.* anger, one of the six vices of a king, 432.
 रूप्य *n.* silver, 157.
 रेचित *n.* one of the five paces of a horse, 483.
 रेणुक *m.* corn, 534.
 रै *m.* a variety of gold, 154.
 रोचनी *f.* red arsenic, 188.
 रोपण *n.* a healing application used for sores etc., 530.
 रोमज *m.* a ram, 314.
 रोहिणी *f.* a red cow, 290.
 रोहित *m.* N. of a sage, 410.
 रोहिष *m.* a kind of deer, 272.

 लकुटोलकु *m.* a policeman, 614.
 लक्ष्मी *f.* wife of Viṣṇu, 80.
 लक्ष्मीगुरु *m.* the ocean of milk, 137.
 लक्ष्मीवत् *m.* N. of a clearing-nut plant, 202.

लक्ष्म्योत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 488.
 लघुकाष्ठा *f.* a light stick for defence against another stick, 518.
 लघूक *m.* a kind of betel plant growing on the ground, 249.
 लतापूग *n.* an areca creeper, 248.
 लब्धवर्ण *m.* a learned man, 419.
 लम्बकर्ण *m.* a he-goat, 311.
 लम्बन *m.* a protector or cultivator of a field, 613.
 लम्बिका *f.* a cow, 289.
 लवणोद *m.* the salt sea, 129.
 लज्जुन *n.* N. of a plant, 242.
 लाङ्गलिरु *m.* a cocoanut tree, 250.
 लाङ्गली *f.* N. of Śāradā plant, 235.
 लावण *m.* the salt sea, 129.
 लिखित *n.* a picture, 589.
 लिपिसन्नाह *m.* a belt of honour worn over the forearm, 509.
 लुङ्ग *m.* N. of a Bijapūra tree, 196.
 लुलाय *m.* a buffalo, 268.
 लेखिनी *f.* N. of Indra's city, 12.
 लेपकार *m.* a mason, 593.
 लोकजननी *f.* N. of Lakṣmī, 80.
 लोकवीक्षण *m.* N. of a mountain, 180.
 लोकान्त *m.* N. of a mountain Cakra-vāla, 180.
 लोकान्धकार *m.* darkness, 88.
 लोपामुद्रा *f.* wife of Agastya, 403.
 लोभास्य *n.* black pepper, 564.
 लोलकलोलमालिक *m.* the salt sea, 130.
 लोह *n.* steel, 163.
 लोहकारक *m.* a blacksmith, 599.
 लोहाविहार *m.* lustration of arms, 519.
 लोह्य *m.* a kind of bean, 539.

 वंश *m.* a bamboo, 243.
 वङ्ग *n.* tin or lead, 162.
 वचा *f.* N. of a plant, 236.
 वचाच्छद *m.* N. of the white Tulasī plant, 224.

वज्र *n.* N. of a plant, 237.
वज्रदंष्ट्र *m.* a hog, 264.
वज्रपुष्प *n.* sesamum flower, 544.
वम्बुल *m.* N. of Aśoka tree, 199.
वम्बुला *f.* a cow that yields abundance of milk, 293.
वट *m.* N. of a fig tree, 190.
वटी *f.* a cord, 616.
वटुनाथ *m.* a follower of Śiva, 61.
वट्टकृति *f.* initiation, 334.
वणिज्ज *m.* a tradesman, 556.
वणिज *m.* a tradesman, 556.
वत्स *m.* a calf, 300.
वत्सीय *m.* a herdsman, 612.
वदान्य *m.* the ocean of milk, 137.
वध *m.* slaughter, 526.
वनगाव *m.* Bos Gavæus, 282
वनचर *m.* N. of Viṣṇu, 69.
वनरुछाग *m.* a wild goat, 313.
वनप्रिया *f.* a kind of deer which is black and having smoothed hair, 278.
वनमालिका *f.* the garland worn by Viṣṇu, 72.
वनमुद्ग *m.* a kind of bean, 541.
वन्ध्या *f.* a barren cow, 296.
वन्ध्याल *m.* the moonlight, 101.
वपन *n.* a razor, 606.
वमथु *m.* water emitted from the elephant's trunk, 470.
वर *n.* N. of Guggulu plant, 204.
वरटा *f.* a cow difficult to be milked, 297.
वरण *n.* N. of the city of Varuṇa, 46.
 — *n.* a donation according to one's choice, 387.
वरत्रा *f.* an elephant's girdle, 471.
वरप्रदा *f.* wife of Agastya, 403.
वरपुत्र्यप *m.* the son of Varuṇa, 47.
वररुचि *m.* N. of a sage, 414.
वराङ्गना *f.* N. of a Tāli tree, 254.
वराङ्गा *f.* a four years old cow, 292.
वराट *m.* a cord, 616.
वराणक *m.* N. of the sage Vātsyāyana, 415.

वरारोहा *f.* N. of the Navamallikā plant, 221.
वरसन *m.* N. of Indra, 10.
वरुण *m.* N. of a God, 45.
वरुथ *m.* a spiritual preceptor, 357.
वरुथिना *f.* an army, 445.
वरोटक *m.* a species of big tiger, 263.
वणिन् *m.* a religious student of the first Āśrama, 335.
वणिलिङ्गिन् *m.* one wearing the marks of a religious student, 345.
वणोदर *n.* the book of Sarasvati, 68.
वतंक *m.* a camel, 318.
वतन *n.* livelihood, 533.
वर्तुल *n.* a circle, 124.
वर्धक *m.* an ox, 302.
वर्मन् *n.* an armour, 507.
वर्षपाषाण *m.* the hail, 119.
वर्षभेय *m.* an ox, 302.
वलन *n.* the snare of Yama, 37.
वल्लय *n.* a circle, 124.
वल्लिनो *f.* a rope of a cattle, 615.
वल्लीनक *m.* N. of a Ketakī plant, 253.
वल्लभ *m.* the favourite horse of a king, and which brings prosperity to the king, 486.
वल्लव *m.* a herdsman, 612.
वल्लित *n.* one of the five paces of a horse, 483.
वल्गा *f.* a kind of pulse, 546.
वल्गिकसंभव *n.* the rainbow, 118.
वल्मीक *n.* N. of the sage Vālmīki, 405.
वशा *f.* a barren cow, 296.
वशिन् *m.* an ox, 301.
वसिष्ठ *m.* N. of a sage, 408.
वसु *m.* (*n.* ?) a kind of gem, 175.
 — *m.* a yellow bean, 540.
वसुन्धरा *f.* the earth, 122.
वसुरुचि *m.* the sandy shore of the heavenly Ganges, 27.

वस्तुसंभारनिलय *m.* N. of an island, 150.
 वहन *n.* a square chariot with a pole, 491.
 वहित्र *n.* a square chariot with a pole, 491.
 वह्नयोत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 487.
 वाक्पाठ्य *n.* harsh speech, one of the seven vices of a king, 433.
 वाचंयमिन् *m.* a sage, 398.
 वाटिक *m.* a betel tree, 245.
 वातपोत *m.* N. of a Palāśa tree, 194.
 वातप्रमी *m.* a kind of an antelope, 273.
 वातरत *m.* one who intends to injure, 341.
 वातापिसूदन *m.* N. of the sage Agastya, 401.
 वातायु *m.* a kind of deer, 273.
 वास्त्यायन *m.* N. of a sage, 415.
 वायु *m.* wind, air, 49.
 वायुसंभवा *f.* a red cow, 290.
 वार *n.* N. of a plant, 237.
 वारण *m.* an elephant, 451.
 वाराहक *m.* a hog, 264.
 वाह *m.* a horse, 473.
 वाक्ष्य *n.* a forest, 190.
 वार्ता *f.* livelihood, 533.
 वार्ताहर *m.* a peddler, messenger, 533.
 वार्धिसून *n.* the moon, 98.
 वालपुष्कर *n.* the part of an elephant's tail below the Sarhvala, 468.
 बालवायज *n.* a cat's eye gem, 172.
 बालुका *f.* mortar, 594.
 बाणमीकि *m.* N. of a sage, 405.
 बाबाता *f.* a king's favourite wife, 436.
 वासन्त *m.* N. of a plant, 207.
 वासरवल्लभ *m.* the sun, 111.
 वासव *m.* N. of Brhaspati, 96.
 वाह *m.* an ass, 375.

वाहक *m.* an ass, 315.
 वाहन *n.* a conveyance, 489.
 वाहवारण *m.* Bas Gavæus, 282.
 वाहिनी *f.* an army, 445.
 वाह्य *m.* an ox, 301.
 — *n.* a conveyance, 489.
 विकराल *m.* a bear, 266.
 विक्रान्त *m.* a warrior, 502.
 विक्रोम *m.* a side of an elephant's breast, 460.
 विक्रयक *m.* a seller, 552.
 विक्रयिक *m.* a seller, 552.
 विक्रेतृ *m.* a seller, 552.
 विक्रेय *n.* a saleable article, 553.
 विगीत *mfn.* absurd, infamous, 341.
 विघसाशिन् *m.* a house-holder who keeps grains for three days, 359.
 विघ्नराज *m.* N. of Gaṇeś, 59.
 विचकिल *m.* N. of Mallikā plant, plant, 220.
 विचक्षण *m.* a learned man, 418.
 विञ्जूप *m.* the side of an elephant's ear, 459.
 विचर *m.* a tame or village dog, 323.
 विदुरज *n.* a cat's eye gem, 172.
 विद्वरज *n.* a cat's eye gem, 172.
 वितरण *n.* a gift or donation, 383.
 वितलिका *f.* the root of an elephant's ear, 456.
 वितान *n.* an outside of an elephant's ear, 457.
 विदल *N.* of a leaf of Mandāra etc., 23.
 विदु *m.* the hollow between the frontal globes of an elephant, 457.
 विद्याधरमन्दिर *n.* the sky, 86.
 विद्युत् *f.* lightning, 120.
 — *f.* red arsenic, 189.
 विद्वस् *m.* a learned man, 417.
 विधा *f.* wages, 582.
 विनिमय *m.* a barter, 554.
 विनेतृ *m.* N. of Gaṇeśa, 59.

विन्ध्य *m.* N. of a mountain, 181.
 विन्ध्यकूटक *m.* N. of the sage Agastya, 400.
 विन्ध्यवासिन् *m.* N. of the sage Vyādi, 413.
 विपश्चित् *m.* a learned man, 418.
 विप्र *m.* a brāhmaṇa, 332.
 विप्रप्रिय *n.* thick sour milk, 573.
 विप्रयाण *n.* flight, 525.
 विभङ्गिका *n.* a pole for carrying burden, 583.
 विमय *m.* a barter, 554.
 विमल *n.* silver, 158.
 विमलादि *n.* a kind of gem, 176.
 विमला *f.* a moon-lit night, 106.
 विमुक्तक *m.* the hail, 119.
 विरत *n.* exertion of soldiers, 521.
 विराज *m.* a man belonging to the second caste, 427.
 विरुजस् *f.* N. of Jambū tree, 216.
 विलाकार *n.* bee-wax, 569.
 विलेपा *f.* mortar, cement, 594.
 विलम्बिन् *n.* a kind of loop or swing made of rope and suspended from either end of a pole to receive a load, 584.
 विवर्ण *m.* lower caste or outcaste, 330.
 विवाह *m.* N. of Viṣṇu, 69.
 विद्म *m.* the Vaiśya caste, 329.
 — *m.* a man belonging to the third caste, 532.
 विशदा *f.* wife of Brahmā, 66.
 — *f.* the moonlight, 101.
 विशार *m.* slaughter, 526.
 विशाकक *m.* a churning stick, 619.
 विशालक *m.* N. of the middle of Sumeru, 32.
 विशौषभाग *m.* the sixth part of an elephant's forefoot, beneath the kṣaya, 465.
 विश्राणन *n.* a gift or donation, 383.
 विश्वधात्री *f.* the earth, 123.
 विश्वमेवज *n.* dry ginger, 560.

विष्णु *m.* N. of a God, 69.
 विष्णुगुप्त *m.* N. of the sage Vātsyāyana, 415.
 विसर्जन *n.* a gift or donation, 383.
 विहगध्वज *m.* N. of Viṣṇu, 69.
 विहापन *n.* a gift or donation, 384.
 वीज *m.* a corn, 534.
 वीर *m.* a warrior, 502.
 वीरजयन्तिका *f.* a war dance, 524.
 वीरदर्शन *m.* a hero desirous to perform heroic deeds on the battle-field, 523.
 वीराङ्क *m.* a hero desirous to perform heroic deeds on the battle-field, 523.
 वृकाश्लिका *f.* a species of citron, 197.
 वृक्ष *m.* a species of citron, 198.
 वृक्षक *n.* a forest, 190.
 वृत्त *n.* N. of the disc of Viṣṇu, 73.
 — *n.* a circle, 124.
 वृत्ति *f.* livelihood, 533.
 वृथाजात *m.* one who has abandoned the sacrifice, 368.
 वृद्धा *f.* a doll made of cow-dung, 592.
 वृन्त *m.* an udder, 300.
 वृष *m.* an ox, 303.
 वृषभ *m.* N. of a hill, 185.
 — *m.* an ox, 303.
 वृषल *m.* an ox, 301.
 वृषस्वस् *f.* a barren cow, 296.
 वृषाक्रान्ता *f.* a cow who has just taken the bull, 299.
 वेङ्कट *m.* N. of a hill, 185.
 वेगदण्ड *m.* an elephant, 454.
 वेगु *m.* a bamboo, 243.
 वेत्रिन् *m.* a follower of Śiva, 62.
 वेदण्ड *m.* an elephant, 454.
 वेदसम्भव *m.* a brāhmaṇa, 332.
 वेधनिका *f.* an auger for making holes, 604.
 वेधमुल्या *f.* a civet cat, 285.

- वेलायुध *m.* N. of Kārtikeya, 60.
 वेलावलय *m.* the sea, 128.
 वैषजीव *m.* N. of a sub-class of here-
 tics, 426.
 वैकुण्ठ *m.* N. of Tulasī plant, 223.
 वैघटिक *m.* a jeweller, 597.
 वैदिक *m.* silver, 158.
 वैतन *n.* wages, 581.
 वैतरणी *f.* N. of a river, 40.
 वैदिक *m.* a brāhmaṇa versed in
 Vedas, 336.
 वैदेहिक *m.* a tradesman, 557.
 वैमानिक *m.* a God, 7.
 वैमेय *m.* barber, 554.
 वैवाधिक *m.* a porter, carrier, 583.
 वैवाहिन *m.* a brāhmaṇa in the
 second period of life, 337.
 वैशाख *m.* a churning stick, 619.
 वैशाखक *m.* a churning stick, 619.
 वैशाखिन् *m.* a particular part of an
 elephant's foot, 465.
 वैश्य *m.* a man belonging to the
 third caste, 532.
 वैष्णुत *n.* the sacrificial ashes, 379.
 वोकार *m.* a blacksmith, 599.
 व्याडि *m.* N. of a sage, 413.
 व्याल *m.* a savage animal, a beast
 of prey, 326.
 व्योमसंभवा *f.* a spotted cow, 291.
 व्रज *m.* a cattle shed, 617.
 व्रणशान्ति *f.* a healing application
 used for sores etc., 530.
 व्रणस्थान *n.* a scar of a wound, 530.
 व्रतिन् *m.* a religious student of the
 first Āsrama, 335.
 — *m.* a horse, 473.
 व्रात *m.* a man, 328.
 व्रीहि *m.* corn, 534.
 — *m.* rice, 535.
 शकट *mn.* an oblong carriage with
 two side planks, a cart, 492.
 शकुलादनि *f.* N. of Śārādī plant, 235.

- शङ्कर *n.* the house of Viṣṇu, 77.
 शङ्ख *m.* a kind of gem, 176.
 शङ्खकारण *n.* the salt-sea, 129.
 शटि *f.* N. of a plant, 239.
 शतपर्वन् *m.* wheat, 549.
 शतवीर्या *f.* white flowering Dūrvā
 grass, 258.
 शताङ्ग *m.* a wheeled conveyance,
 490.
 शतानन्द *m.* N. of the sage Gautama,
 409.
 शतार *n.* a thunderbolt, 15.
 शत्रु *m.* an enemy, 442.
 शबल *n.* a jewel or gem, 166.
 शबली *f.* a spotted cow, 291.
 शब्दगुणक *n.* the sky, 85.
 शमन *m.* N. of Yama, 34.
 शम्बर *m.* a kind of small deer, 270.
 शम्बरारिभेदन *m.* N. of Śiva, 54.
 शम्बल *m.* a horse of a very low
 breed, 480.
 — *mn.* provision for a journey,
 584.
 शम्भु *m.* N. of Brahmā, 63.
 शर *m.* thick sour milk, 573.
 शरभ *m.* a kind of fabulous animal,
 281.
 शरासन *n.* a bow, 516.
 शल *m.* an ass, 316.
 शल्यस्कन्दिनी *f.* a nail-cutter, 607.
 शवयान *n.* a vehicle for conveying
 a dead body, 529.
 शश्विदान *m.* a badly behaving (man),
 343.
 शष्प *n.* young or sprouting grass,
 259.
 शस्त्रमार्ज *m.* an armourer, 596.
 शाक *m.* N. of a teak tree, 211.
 शाक्य *m.* N. of an island, 148.
 शाकर *m.* an ox, 302.
 शाखारण्ड *m.* a brāhmaṇa who has
 deserted this own Vedic
 school, 345.

शाङ्खिक *m.* a shell-cutter, 600.
 शातकुम्भ *n.* a variety of gold, 156.
 शाद *m.* young or sprouting grass, 259.
 शान्तिक *n.* a donation with blessing, 387.
 शारद *m.* a yellow bean, 540.
 शारदा *f.* the moon-light, 101.
 शारदी *f.* N. of a plant, 235.
 शार्ङ्ग *n.* N. of the bow of Viṣṇu, 76.
 शार्दूल *m.* a lion, 260.
 शार्दूल *m.* a tiger, 262.
 शार्दूलविक्रम *m.* a lion, 261.
 शालतुरीयक *m.* N. of the sage Pāṇini, 406.
 शालषष्टिका *f.* rice ripening in sixty days, a kind of best rice, 537.
 शालिहोत्रिन् *m.* a horse, 473.
 शालेय *m.* rice, 535.
 शाल्मल *m.* N. of an island, 148.
 शाल्मलीद्वीप *m.* N. of an island, 148.
 शिक्य *n.* a kind of loop or swing made of rope and suspended from either end of a pole to receive a burden, 584.
 शिक्षित *m.* trained in arms, 504.
 शिखर *n.* a kind of ruby, 169.
 शिखिन् *m.* fire, 33.
 शिमुक *m.* N. of Śobhāñjana plant, 205.
 शिव *m.* N. of Śiva, 54.
 शोतिचन्दन *n.* musk, 284.
 शोराहृत्ता *f.* black-pepper, 563.
 शेरि *m.* a savage animal, a beast of prey, 326.
 शेरोरुड *n.* a scar of a wound, 530.
 शेलामय *m.* N. of an island, 142.
 शेलोच्चय *m.* a mountain, 178.
 शेल्विन् *m.* an artisan, 585.
 शेव *m.* a spiritual preceptor, 356.
 शेवविग्रह *m.* a kind of deer, 273.
 शीतल *n.* cold, 103.
 शीतलानी *f.* cold, 103.

शीर्षत्राण *n.* a helmet, 511.
 शीर्षद्वारनिवासिनी *f.* N. of the wife of Brahmā, 65.
 शीर्षण्य *n.* a helmet, 511.
 शुक्र *m.* N. of a sage, 95. -
 शुचि *m.* N. of Śukra, 95.
 शुण्ठि *f.* dry ginger, 560.
 शुण्डाल *m.* an elephant, 453.
 शुद्ध *m.* the ocean of pure water, 139.
 शुद्धजड *m.* a four-footed animal, a quadruped, 325.
 शुद्धोद *m.* the ocean of pure water, 139.
 शुन *m.* a dog, 319.
 शुनि *m.* a dog, 320.
 शुनी *f.* a female dog, 323.
 शुभकर *n.* an assembly of Śiva, 55.
 शुभा *f.* a cow, 288.
 शुभ्र *n.* N. of the disc of Viṣṇu, 73.
 — *n.* silver, 157.
 शुल्वा *f.* a cord, 616.
 शुद्र *m.* the Śūdra caste, 329.
 — *m.* a man belonging to the fourth caste, 579.
 शून्यमूल *n.* a badly placed army, 447.
 शूर *m.* a warrior, 502.
 शूर्पकर्ण *m.* an elephant, 452.
 शृङ्गार *m.* N. of Indra's garden, 15.
 शृङ्गिन् *m.* N. of Viṣṇu, 70.
 — *m.* a bad horse which has on his head a fleshy knob, 481.
 शृङ्गो *f.* N. of a plant, 233.
 शृङ्गिणी *f.* a cow, 288.
 शृण्णि *mf.* an elephant's hook, 471.
 शैल *m.* a mountain, 177.
 शैलमूल *n.* N. of a plant, 239.
 शैलालिन् *m.* a dancer, 624.
 शैलव *m.* a dancer, 624.
 शैवलाकर *m.* an ocean, 127.

- शोभ *m.* N. of a class of heretics, 423.
- शोभाञ्जन *m.* N. of a plant, 205.
- शौकिकेय *n.* a pearl, 175.
- शौण्डि *f.* long pepper, 561.
- शौरि *m.* the moon, 97.
- शौल्विक *m.* a coppersmith, 597.
- श्याम *n.* an emerald, 173.
- श्यामल *m.* the messenger of Viṣṇu, 76.
- *m.* N. of Aśvattha tree, 192.
- श्यामवल्ली *f.* black-pepper, 564.
- श्यामिका *f.* a kind of deer which is white-spotted and blackish, 277.
- श्यामोपल *m.* N. of a fabulous gem, 13.
- श्री *f.* a variety of gold, 154.
- श्रीघन *n.* thick sour milk, 573.
- श्रीधर *m.* N. of Śiva, 54.
- श्रीपर्णनयन *m.* N. of Viṣṇu, 70.
- श्रीमत् *m.* N. of Tilaka tree, 209.
- *m.* a breeding bull, 304.
- श्रीवत्स *m.* the curl of hair on the breast of Viṣṇu, 72.
- श्रीवत्सकिन् *m.* a horse which as a Puṇḍra mark similar to the leaf of Aśvattha, 477.
- श्रीवृक्ष *m.* N. of Aśvattha tree, 192.
- श्रीवृक्षकिन् *m.* a horse which has a curl of hair on the chest or on the face, 476.
- श्रुति *f.* bellows, 601.
- श्रेष्ठ *n.* cow's milk, 576.
- श्रेष्ठवर्ण *m.* a brāhmaṇa, 333.
- श्वन् *m.* a dog, 319.
- श्वभीरु *m.* a jackal, 286.
- श्वापद *m.* a savage animal, a beast of prey, 326.
- श्वाल *m.* a dog, 321.
- श्वाली *f.* a female dog, 323.
- श्वेतगो *f.* N. of a fabulous cow, 14.
- श्वेततण्डुल *m.* rice, 535.
- श्वेतद्वीपभव *n.* a pearl, 175.
- श्वेतनीलक *m.* a kind of deer having white strips or white spots, 275.
- श्वेतपङ्कल *m.* a lion, 260.
- श्वेतरैख *m.* a kind of deer having white stripes or white spots, 275.
- श्वेतशिम्बिका *f.* a kind of bean, 545.
- पट्टपञ्चाशद्देशग्रह *m.* N. of an island, 141.
- पण्ड *m.* a bull with the tail cut, 305.
- *m.* a bull set at liberty, a breeding bull, 304.
- पट्टिहायन *m.* an elephant, 453.
- पट्टिक *m.* a kind of rice, 536.
- पोडपावते *m.* N. of the conch of Viṣṇu, 74.
- संयुग्य *n.* a conveyance, 489.
- संवाल *m.* the upper part of an elephant's tail next to the killī, 468.
- संवाहक *m.* a shampooer, 595.
- संवेग *m.* the conveyance of the wind, 50.
- संस्कृत *mfn.* threshed, 550.
- संकरसम्भव *m.* a man belonging to the fourth caste, 579.
- संकीर्ण *m.* a mixed caste, 330.
- संगम *m.* a penance of taking only milk for five days, 396.
- संग्य *n.* a star, 90.
- संख्यावत् *m.* a learned man, 418.
- संजटक *m.* N. of water Māriṣa, 230.
- सत् *m.* a learned man, 417.
- सतारक *n.* an abode of Śiva, 55.
- सती *f.* N. of Lakṣmī, 80.
- सत्यङ्कार *m.* ratification of a bargain, 555.

- सस्थवती *f.* N. of the Moon plant, 228.
 सस्याकृति *f.* ratification of a bargain, 555.
 सस्यापन *n.* ratification of a bargain, 555.
 सत्र *n.* a great soma sacrifice performed by Dikṣitas, 373.
 — *n.* a sacrifice lasting for more than twelve days, 374.
 सद्यःप्रक्षालितान्नक *m.* a house-holder who has food for one day, 360.
 सनि *mf.* asking or praying for gift, 389.
 सन्दंश *m.* tongs, 602.
 सन्दान *n.* a rope of cattle, 615.
 सन्दानभाग *m.* the part under the knee of an elephant where the fetter is fastened, 464.
 सन्धिनी *f.* a cow who has just taken a bull, 299.
 सन्मौनिन् *m.* N. of Agastya's eldest son, 404.
 संन्यास *m.* a fast, 393.
 ससि *m.* a horse, 472.
 समलेखनी *f.* a mason's instrument for levelling, 593.
 समस्तद्वीपनायक *m.* N. of an island, 141.
 समित् *f.* a battle, 522.
 समुद्र *m.* the sea, 127.
 सस्य *n.* corn, 534.
 सरमा *f.* a female dog, 323.
 सरस् *m.* (?) N. of the clearing nut plant, 201.
 सरसिजा *f.* N. of Laxmī, 80.
 सर्पिस् *n.* ghee, 571.
 सर्पिरब्धि *m.* the ocean of ghee, 133.
 सर्वभक्षा *f.* a she-goat, 312.
 सर्ववेदस् *m.* one who gives up all his property to the priests after a sacrifice, 367.
 सर्वाङ्गनयन *m.* N. of Indra, 10.
 सवर्ण *m.* being all of the same caste, 331.
 सह *m.* an ass, 316.
 सहसिन् *m.* an army consisting of thousand men, 500.
 सहा *f.* the earth, 123.
 सहासक *m.* N. of Indra's horse, 18.
 सहस्रवीर्या *f.* Dūrvā grass, 258.
 सहस्रार *n.* N. of the disc of Viṣṇu, 73.
 सांयुगीन *mf/n.* trained in battle, 504.
 सार्विक *n.* a donation without pouring water, 386.
 सानुमान् *m.* a mountain, 177.
 सामज *m.* an elephant, 452.
 सामोत्पत्ति *f.* one of the seven kinds of origin of a horse, 488.
 साम्परायिक *m.* a war chariot, 494.
 सारमेय *m.* a dog, 319.
 सारस्य *n.* honey, 568.
 सार्थवह *m.* a tradesman, 556.
 सार्षिप *m.* the ocean of ghee, 133.
 सार्वभौम *m.* an emperor, 429.
 सालभञ्जी *f.* a doll made of cloth etc., 591.
 सास्ना *f.* the dewlap of a cow or an ox, 307.
 साहस्र *n.* an army consisting of thousand men, 500.
 सिंह *m.* N. of a hill, 185.
 — *m.* a lion, 260.
 सिंहल *n.* dry ginger, 560.
 सिंहविक्रम *m.* a horse, 475.
 सिद्धीपधफलोदय *m.* N. of Añkola tree, 200.
 सिन्दुर *m.* an elephant, 452.
 सीधु *m.* the ocean of milk, 138.
 सीवन *n.* sewing, 588.
 सीवनी *f.* a needle, 586.
 सीस *n.* tin or lead, 162.
 सुकर्णा *f.* wife of Yama, 36.
 सुकला *f.* N. of the heavenly Ganges, 26.

सुख *n.* a tree on Sumeru, 31.
 सुखा *f.* the moon light, 100.
 सुगन्ध *m.* N. of Tilaka tree, 209.
 सुगन्धा *f.* N. of Mālatī plant, 222.
 सुगन्धि (?) 24.
 — *m.* a lion, 260.
 सुगन्धिक *m.* a kind of rice, 536.
 सुग्राव *m.* N. of the conch of Viṣṇu, 74.
 सुतङ्ग *m.* a cocoanut tree, 251.
 सुदारु *m.* N. of a mountain, 182.
 सुधा *f.* the moon light, 100.
 — *f.* mortar, cement, 594.
 सुधाजनयिन् *m.* the ocean of milk, 138.
 सुधावास *m.* heaven, 3.
 सुधासार *m.* the gem of Viṣṇu, 71.
 — *m.* the disc of the moon, 99.
 सुधी *m.* a learned man, 418.
 सुधीर *m.* N. of a mountain, 30.
 सुन *m.* a dog, 321.
 सुन्दर *m.* the gem of Viṣṇu, 71.
 सुपर्ण *m.* N. of the region of Mandāra, 21.
 सुपताकिका *f.* N. of Indra's palace, 12.
 सुफल *m.* N. of Bījapūra tree, 196.
 सुभगोदर *n.* the bank of the heavenly Ganges, 27.
 सुभजन *m.* N. of red Śobhāñjana, 206.
 सुभाग्य *m.* the treasure of Kubera, 52.
 सुमन *m.* wheat, 548.
 सुमनस् *m.* wheat, 548.
 सुमना *f.* a spotted cow, 291.
 सुमेक *m.* N. of a mountain, 30.
 सुरभि *f.* N. of a fabulous cow, 14.
 — *m.* a kind of black Tilaka plant, 225.
 सुराग *m.* the gem of Viṣṇu, 71.
 सुरालय *m.* the ocean of wine, 132.
 सुराहारप्रद *m.* the ocean of milk, 138.
 सुरेज्य *m.* N. of Bṛhaspati, 96.
 सुवर्णनिलय *m.* N. of an island, 142.

सुवर्णवलिन *n.* a kind of brass, 159.
 सुवर्णवालुकाधर *m.* N. of an island, 143.
 सुवर्णाञ्जसरःस्वामिन् *m.* N. of Kārtikeya, 60.
 सुवेल *m.* N. of a mountain, 179.
 सुव्रता *f.* a cow that is easily milked, 297.
 सुस्थिर *m.* N. of an island, 143.
 सुहृत् *m.* a friend, one of the seven aṅgas of a kingdom, 230.
 सूक्ष्मतण्डुल *m.* a kind of rice, 536.
 सूचा *f.* a needle, 586.
 सूचि *f.* a needle, 586.
 सूचिकामुख *m.* a tree on the bank of the Vaitaraṇī, 42.
 सूचिसूत्र *n.* thread for the needle or for scwing, 587.
 सूतक *m.* a follower of Yama, 38.
 सूति *f.* sewing, 588.
 सूत्र *n.* a sacred thread, 352.
 सूरि *m.* N. of Bṛhaspati, 96.
 — *m.* the sun, 110.
 — *m.* a learned man, 417.
 सूर्य *m.* N. of Bṛhaspati, 96.
 — *m.* the sun, 110.
 सूर्यवल्लभ *m.* N. of an island, 143.
 सूर्यावरण *m.* a halo of the sun, 115.
 सुगल *m.* a jackal, 286.
 सेना *f.* an army, 444.
 सेनानी *m.* the leader of an army, 500.
 सेनाधिप *m.* the leader of an army, 500.
 सेवधि *m.* the treasure of Kubera, 52.
 सेवन *n.* sewing, 588.
 सेव्या *f.* N. of Tulasī plant, 223.
 सैन्य *n.* an army, 444.
 सैरिभ *m.* a buffalo, 267.
 सैरिम *n.* N. of Hariparṇa, 231.
 सोम *m.* a Soma sacrifice, 371.
 सोमरसोद्भव *n.* milk, 576.

सोमराजि *f.* N. of Soma plant, 219.
 सोमवल्लरी *f.* N. of the Moon plant, 228.
 सोमवल्लि *f.* N. of Soma plant, 219.
 सोमिन् *m.* Soma sacrifice, 371.
 सोम्य *m.* a Soma sacrificer, 366.
 सौषिक *m.* a tailor, 586.
 सौदामिनी *f.* lightning, 120.
 सौम्य *m.* a Soma sacrifice, 371.
 — *m.* a fast lasting for 32 days, 395.
 सौरभेयी *f.* a cow, 288.
 सौराष्ट्री *f.* a kind of pulse, 546.
 स्कन्धवह *m.* an ox, 301.
 स्तब्धरोमन् *m.* a hog, 265.
 स्तन *m.* an udder, 300.
 स्तन्य *n.* milk, 575.
 स्तम्बकरी *m.* rice, 535.
 स्तम्बेरम *m.* an elephant, 450.
 स्त्री *f.* a woman, one of the seven addictions of a king, 433.
 स्त्रीप्रिय *m.* a mango tree, 191.
 — *m.* N. of Aśoka tree, 199.
 स्थाणु *m.* a follower of Yama, 38.
 स्नातकिन् *m.* a house-holder, 358.
 स्निग्ध *n.* an emerald, 173.
 ज्ञेह *m.* oil of sesamum, 570.
 स्पर्शन *n.* a gift or donation, 384.
 स्यन्दन *m.* a wheeled conveyance, 490.
 ज्वर *m.* N. of clearing nut plant, 201.
 स्वयम्भू *m.* N. of Brahmā, 63.
 स्वर्ग *m.* heaven, 3.
 स्वर्णकार *m.* a goldsmith, 598.
 स्वर्णरीति *f.* a kind of brass, 161.
 स्वल्पफला *f.* N. of Jyotsnā plant, 232.
 स्वाधीनी *f.* a queen who is a daughter of a king, 436.
 स्वामिन् *m.* a king, one of the seven aṅgas of kingdom, 430.
 — *m.* N. of Indra's son, 17.

— *m.* N. of the sage Vātsyā yana, 416.
 स्वाहानाथ *m.* fire, 33.
 स्वैरिन् *m.* fire, 33.
 हतक *m.* a coward, 503.
 हन्तकार *m.* alms to the extent of sixteen mouthfuls of food 348.
 हथ *m.* a follower of Śiva, 62.
 — *m.* a horse, 472.
 हरक *m.* a sword, 514.
 हरि *m.* N. of Yama, 34.
 — *m.* N. of Viṣṇu, 69.
 — *m.* the sun, 111.
 — *m.* a lion, 261.
 — *m.* a hog, 264.
 — *m.* a kind of bean, 539.
 हरिघोटक *m.* the horse of the sun 117.
 हरित् *m.* the sun, 110.
 हरित *m.* a kind of bean, 539.
 हरिपदी *f.* N. of the heavenly Ganges, 25.
 हरिपर्ण *m.* a kind of pot-herb, 231.
 हरिश्चक्षुर *m.* the ocean of milk, 137.
 हराद्रि *m.* N. of a mountain, 184.
 हर्षवेयुक *m.* a festival, 361.
 हलभूति *m.* N. of the sage Upavarṣa, 407.
 हलि *m.* N. of a Teak tree, 211.
 हविर्यज्ञ *m.* a common name for seven sacrifices where Soma is not offered, 370.
 हविस् *n.* an oblation, 381.
 — *n.* gñce, 571.
 हव्य *n.* a dry cow-dung, 309.
 हस्तनास *m.* an elephant, 454.
 हस्तिन् *m.* an elephant, one of the four parts of an army, 448.
 — *m.* an elephant, 449.
 हस्तिपिप्पली *f.* a kind of long pepper, 562.

- हाटक *n.* gold, 152.
 हारयष्टि *f.* a pole for carrying a load, 583.
 हिंसन *m.* an enemy, 443.
 हिंसरु *m.* a tiger, 262.
 हिंस्र *m.* a savage animal, a beast of prey, 326.
 हिन्ताल *m.* the marshy date palm, 250.
 हिम *m.* coldness, 102.
 हिमजा *f.* N. of a plant, 239.
 हिमवत् *m.* N. of a mountain, 183.
 हिमानी *f.* mass of snow, 103.
 हिमालय *m.* N. of a mountain, 183.
 हिरण्य *n.* gold or silver, wrought or unwrought, 558.
 हिरण्यनाभ *m.* N. of a mountain, 182.
 हिरिका *f.* an armour made of iron, 508.
 हीनवर्ण *m.* a man of degraded caste, 331.
 ह्य *n.* thick sour milk, 573.
 ह्या *f.* red arsenic, 188.
 हेति *fm.* a missile, weapon, 512.
 हेमन् *n.* gold, 558.
 हेमदुग्धक *m.* N. of Udumbara tree, 193.
 हेमपुष्प *m.* N. of Aśoka tree, 200.
 हेरम्ब *m.* a buffalo, 268.
 हेरुक *m.* N. of a class of heretics, 423.
 होलि *m.* the sun, 111.
 हैम *n.* a lotus in the heavenly Ganges, 28.
 हैयङ्गवीन *n.* fresh butter, 572.
 होत्रवित *m.* a sacrificer, 365.
 होमकाष्ठी *f.* an implement for blowing on fire, 378.
 होमधूम *m.* the smoke of a burnt offering, 379.
 होमधेनु *m.* a cow yielding milk for an oblation, 378.
 होमपात्र *n.* a sacrificial vessel, 381.
 होमभस्म *n.* sacrificial ashes, 379.
 होमेन्धन *n.* sacrificial fuel, 380.
 द्विबेर *n.* N. of a plant, 237.

CORRIGENDA

Page	line	Text
1	23	add 4. before B मंघा.
2	last line	ABC तत्पाद for ABC तत्पादः
12	1	महितश्च for महिषश्च.
25	12	उपवासस्तूपवस्तं for उपवासस्तूपवर्त्तं.
44	5	we read महितः with V. for we read महिषः.

6. *Verbal Composition in Indo-Aryan*—by R. N. Vale. Royal 8vo, pp. xii + 324. 1948. Rs. 18/-. [D. 9].
7. *Stone Age Cultures of Bellary*—by B. Subbarao. Royal 8vo, pp. viii + 62. Rs. 8/-. [D. 12].
8. *Citations in Śābara Bhāṣya*—by D. V. Garge. Royal 8vo, pp. xii + 312. 1952. Rs. 16/-. [D. 19].
9. *R̥gvedic Legends through the Ages*—by H. L. Hariyappa. Crown 4to, pp. xxii + 123–330. 1953. Rs. 15/-. [D. 30].
10. *Evolution of Malayalam*—by A. C. Sekhar. Crown 4to, pp. viii + 220. 1953. Rs. 16/-. [D. 31].
11. *Nominal Composition in Middle Indo-Aryan*—by G. V. Davane. Crown 4to, pp. viii + 220. 1956. Rs. 16/-. [D. 32].
12. *The Judicial System of the Marathas*—by V. T. Gune. Crown 4to, pp. xxxv + 391 + 2 maps + 1 plate. 1953. Rs. 20/-. [D. 37].
13. *Linguistic Peculiarities of Jñāneśvarī* (with Index Verborum) by M. G. Panse. Royal 8vo, pp. xiii + 655. 1953. Rs. 20/-. [D. 38].
14. *A Concordance of Sanskrit Dhātupāṭhas* (with Index of Meanings)—by G. B. Palsule. Crown 4to, pp. iv + 203. 1955. Rs. 12/-. [D. 51].
15. *Pleistocene Studies in the Malaprabhā Basin*—by R. V. Joshi. Crown 4to, pp. 116 and 9 plates. 1955. Rs. 15/-. [D. 52].
16. *Social Differentiation and Differentiation in Emoluments*—by Y. B. Damle. Crown 4to, pp. 180. 1955. Rs. 14/-. [D. 57].

SOURCES OF INDO-ARYAN LEXICOGRAPHY

1. *Anekārthatilaka* of Mahīpa—critically edited by M. M. Patkar. Royal 8vo, pp. viii + 4 + 215 + 2. 1947. Rs. 6/-. [L. 4].
2. *Words beginning with a in the Udyogaparvan*—by E. D. Kulkarni. Demi 4to. [L. 10]. (In Press).
3. *Kośakalpataru* of Viśvanātha—critically edited with Notes and Index Verborum by S. M. Katre. [L. 14]. (In Press).
4. *Amaramaṇḍana* of Kṛṣṇasūri—critically edited by V. Raghavan. Royal 8vo, pp. 43. 1949. Rs. 3/-. [L. 16].
5. *Kāśakṛtsna-Śabdakalāpa-Dhātupāṭha* with an old Kannaḍa commentary by Cannavīra—edited by A. N. Narasimhia. Crown 8vo, pp. xviii + 442. 1952. Rs. 5/-. [L. 21].
6. *Śāradīyākhyānamāḷā* of Harṣakīrti—critically edited with Glossary by M. M. Patkar. Royal 8vo, pp. x + 102. 1951. Rs. 5/-. [L. 23].
7. *Śivakośa* of Śivadatta—critically edited with Notes and Index Verborum by R. G. Harshe. Royal 8vo, pp. vi + liii + 210. 1952. Rs. 12/-. [L. 24].
8. *Nānārtharatnamāḷā* of Irugapa Daṇḍādhinātha—critically edited by B. R. Sharma. Royal 8vo, pp. vi + 280. 1954. Rs. 15/-. [L. 26].
9. *Nānārthamañjarī* of Rāghava—critically edited by K. V. Krishnamurthy Sharma. Royal 8vo, pp. viii + 253. 1954. Rs. 15/-. [L. 27].

